

Výroční zpráva UPM 2017

Obsah

1) Úvodní slovo ředitelky	2
2) Organizační struktura vedení	4
3) Vědeckovýzkumná činnost	7
4) Centrum dokumentace sbírek, přehled akvizic	8
5) Přehled výstavní činnosti	14
– Hlavní výstavní projekty	15
– Stálé expozice	29
6) Další prezentační a edukační činnost	33
– Vydavatelská činnost	33
– Edukační programy	42
– Komunikace s veřejností	44
7) Sbírkotvorná, vědeckovýzkumná a prezentační činnost sbírek	45
– I. sbírka skla, keramiky a porcelánu	45
– II. sbírka užité grafiky a fotografie	49
– III. sbírka nábytku, kovů a různých materiálů	53
– IV. sbírka textilu, módy a hraček	58
8) Restaurátorské oddělení	62
9) Pobočky a mimopražská pracoviště UPM	63
10) Knihovna UPM	64
11) Zpráva o finančním hospodaření, správa budovy a IT oddělení	66
12) Audit a kontrolní činnost	83
13) Tiráž	85

1/ Úvodní slovo ředitelky

132 rok od založení muzea byl pro všechny složky muzea extrémně náročný po všech stranách. Po zprovoznění centrálního depozitáře v roce 2016 zde pokračovalo vybalování, čištění a ukládání sbírek spolu s přivykáním na nový režim dvou oddělených pracovišť. Podle harmonogramu investiční akce Rekonstrukce hlavní budovy UPM byla tato v březnu převzata a připravena na slavnostní přestřižení pásky dne 12. 5. 2017 za přítomnosti ministra kultury Daniela Hermana. Po dvouleté rekonstrukci se na nově vybavená pracoviště tak mohli vrátit zaměstnanci, doposud obývající dočasné útočiště na Malém náměstí. Vykližení těchto prostor a smlouva s Magistrátem byla ukončena ke konci června. Do hlavní budovy se tak vrátilo ředitelství a ekonomické oddělení do původních kancelářských prostor, v nových půdních prostorách je umístěno oddělení prezentace sbírek a oddělení komunikace a PR, také zde jsou sdílené kanceláře pro kolegy z centrálního depozitáře, pokud je pracovní povinnosti přivádí do hlavní budovy. Velmi rychle a efektivně se zpět nastěhovala odborná veřejně přístupná knihovna s většinou svého fondu, aby mohla zahájit provoz k začátku října.

Vzhledem k tomu, že celé muzeum bylo v posledních letech vytíženo skutečně náročnou logistickou prací napřed s balením a uložením sbírek v bednách, posléze s ukládáním sbírek a rozdělením provozu v časovém souběhu obou investičních akcí, bylo třeba plán otevření muzea a navazující expoziční činnost přizpůsobit této situaci. Původně jsme počítali s tím, že během uzavření hlavní budovy budeme mít možnost v novém centrálním depozitáři sbírky nejenom ukládat, ale i již připravovat pro budování stálé expozice, z výše uvedených důvodů to nebylo možné.

Nastalou situaci jsme se rozhodli využít pro rozšířenou komunikaci s veřejností, které jsme mohli nabídnout seznámit se se stavem historické budovy a jejími prostory, přístupnými v takovém měřítku poprvé od doby jejího otevření jako novostavby. Potěšil nás velký zájem a jednoznačně nadšené reakce, to nám bylo skutečnou odměnou po létech naší snahy o modernizované muzeum nejenom v technickém vybavení, ale i možnostech právě otevření se širšímu spektru zájemců jako budoucích návštěvníků našich expozic a výstav. Za tímto účelem byl jako první zpřístupněn tzv. multifunkční sál, kde se mohlo například již v červnu konat slavnostní zasedání Hospodářské komory ČR a bylo podepsáno Memorandum o spolupráci. Naším základním cílem bylo zpřístupnit co nejdříve muzeum veřejnosti, nejenom z ekonomických, ale i kulturních důvodů.

V závěru roku 2016 jsme sice připravili nový program k znovuotevření muzea, který počítal s využitím dohodnutého pokračování investičního záměru na stavbu expozic, resp. zahajovacích výstav. V nich chtělo muzeum prezentovat výsledky své práce probíhající nepřetržitě i po dobu uzavření muzea kvůli rekonstrukci. Další náročnou situaci vyvolala nutnost stěhování sbírek do centrálního depozitáře tak, aby bylo možné snížit finanční požadavky na prostor v pronajatém meziskladu (viz. výše). Tento krok však nebyl podpořen předjednaným posílením mzdové kapitoly o navýšení pro smlouvy s brigádníky na vybalování sbírek. Finanční zajištění obou zásadních podmínek pro plynulé plnění plánu bylo tedy schváleno a poukázáno muzeu až v měsíci říjnu a listopadu 2017. Během léta pak bylo nutné postupně tlumit již připravované projekty výstav jak po odborné stránce, tak po stránce architektonického řešení apod., což vneslo do profesních vztahů často nežádoucí napětí.

Pro zahajovací výstavu jsme využili výběr mistrovských děl ze sbírek, který byl připravován jako putovní projekt ve spolupráci s americkou výstavní agenturou, ale z mnoha objektivních důvodů na straně partnera byl zrušen. Výběr podpořila i nabídka vydavatelství Scala v Londýně v listopadu 2016 na vydání právě výběru ze sbírek UPM v edici Director's Choice, na kterou jsme se v první polovině soustředili i s rozšířeným výběrem pro první výstavu.

K stanovenému termínu 15. listopadu se nám tedy podařilo muzeum zpřístupnit pro veřejnost nejenom s výstavou, ale i se všemi službami včetně knihovny, muzejního obchodu a restaurace. Tím se již začal generovat příjem muzea a konkretizovaly se skutečné náklady na provoz, aby bylo i možné lépe plánovat pro další léta. Muzeum také hned od převzetí budovy nově využilo multifunkční sál k pronájmům na kulturní a společenské akce, což se projevilo i v příjmu muzea. Stejně tak do rozpočtu pozitivně přispělo uspořádání zahraničních výstav, UPM tak uzavřelo finanční rok s vyrovnaným rozpočtem, i díky navýšení příspěvku z EO v závěru roku. Významným faktem pro

pozitivní hodnocení naší činnosti je závěrečné vyhodnocení pětiměsíční kontroly NKÚ na využití prostředků investiční akce stavba centrálního depozitáře, které nekonstatovalo žádné porušení čerpání veřejných prostředků.

Jednoznačným pozitivem v našich výsledcích je kromě spolupráce s četnými domácími i zahraničními institucemi také plnění významných úkolů vědeckovýzkumné práce, kde dosahujeme mezi humanitně zaměřenými výzkumnými organizacemi vysokého hodnocení, přes stále se zvyšující nároky na administraci této oblasti i přes znevýhodňování společenskovedních oborů. Počet dokončených publikačních a jiných výstupů vědeckovýzkumné činnosti zůstal na srovnatelné úrovni s předchozími lety. Za rok 2017 bylo jen v rámci cílů podpořených IP DKRVO dosaženo 15 odborných výsledků (plánováno bylo 10), včetně cizojazyčných publikací a studií vydaných renomovanými zahraničními nakladateli či otištěných prestižními časopisy (např. i v impaktovaném americkém periodiku). Vytyčené výzkumné cíle byly tedy naplněny jak z hlediska počtu výsledků, tak z hlediska jejich struktury a kvality. Potěšitelný ohlas zaznamenaly též některé významné projekty realizované v předchozím roce, například publikace *Design v českých zemích 1900-2000* získala cenu ministra kultury v soutěži *Gloria musaealis*, nominaci na cenu *Magnesia litera*, ocenění v soutěži *Nejkrásnější kniha* a další.

Pro zahraničí byly připraveny výstavy *Secese: Vitální umění (Il Liberty e la Rivoluzione Europea delle Arti)* pro městské muzeum a zámek Miramare v Terstu, která se uskutečnila od června do konce roku 2017. V Číně byly realizovány poslední dvě zastávky putovní výstavy *Mistrovská díla sklářství ze sbírek UPM*, která byla ukončena v Anhui Museum v Hefei City a vrácena do Prahy. Celkově výstava měla návštěvnost 2. 304 000 osob (deset zastávek). Mimo plán jsme připravili pro Čínu ve velmi krátké době ve spolupráci s Galerií hl.města Prahy výstavu *Alfons Mucha a poklady secesního umění*, která byla otevřena již koncem listopadu v Guangdong Museum a bude reprízována 2018. K oběma novým výstavám v zahraničí byly vydány obsáhlé katalogy.

Formou memorand o spolupráci jsme ukotvili odbornou i prezentační aktivitu s dlouhodobými partnery: Hospodářskou komorou, Vysokou školou uměleckoprůmyslovou, Vysokou školou chemicko-technologickou a dal. Úzká spolupráce s Filozofickou fakultou UK vyústila v realizaci volontérských stáží v UPM v rámci studijních programů. Muzeum se též aktivně podílí na projektech jako je *Libenského cena pro skláře*, symposia skla v Kamenickém Šenově a v IGS v Novém Boru, Mezinárodní symposium keramiky Bechyně, spolupracuje se Sdružením výtvarných umělců – keramiků, SVU – hračky a dal.

Zkušenosti za první dobu provozu celého muzea potvrzují požadavek na navýšení počtu zaměstnanců pro zajištění muzejního standardu nejen v provozních, ale i odborných složkách. Je nutno posílit produkci výstav, komunikaci s veřejností a zejména edukační útvar, kde má UPM stále jen jednu specialistku, a také finanční útvar na specialisty pro vedení administrace zakázek (NEN atd.). Jednoznačným hendikepem je centrální obsazování míst ostrahy a dozorců, kdy přes snahu firmy nastává častá fluktuace jejich zaměstnanců a tím i jejich neinformovanost. Pro veřejnost, která považuje tuto službu za součást muzejního image, je to velmi negativní obraz celé muzejní sféry. Přitom právě muzea, zejména státní, by měla být obrazem kulturní politiky státu, nejenom z hlediska ekonomického.

PhDr. Helena Koenigsmarková
Ředitelka

2) Organizační struktura vedení UPM

Vedoucí pracovníci UPM

PhDr. Helena Koenigsmarková – ředitelka
JUDr. Evžen Balaš – správní ředitel (statutární zástupce ředitelky)
PhDr. Radim Vondráček – hlavní kurátor, vedoucí sbírky užité grafiky a fotografie
Mgr. Milan Hlaveš, Ph.D. – vedoucí sbírky skla, keramiky a porcelánu
PhDr. Petra Matějovičová – vedoucí sbírky nábytku, kovů a různých materiálů
PhDr. Konstantina Hlaváčková – vedoucí sbírky textilu, módy a hraček
PhDr. Eva Vondálová – ředitelka knihovny
Tomáš Stern – hlavní restaurátor
Ing. Dušan Seidl – vedoucí prezentace sbírek
Mgr. Filip Wittlich, Ph.D. – vedoucí Centra dokumentace sbírek
Ing. Galina Fiačanová – hlavní ekonom
Ing. Petr Novák – vedoucí správy budov
Mgr. Luboš Venkrbec – vedoucí zámku v Kamenici nad Lipou

Členové Rady UPM

PhDr. Bekeť Bukovinská, CSc. – předsedkyně
Prof. PhDr. Milena Bartlová, CSc.
Ing. Roman Bělor
PhDr. Ludvík Hlaváček
Ing. arch. Zdeněk Lukeš
Mgr. Roman Musil
Prof. Mgr. A. Jan Němeček
Prof. PhDr. Roman Prahel, CSc.
PhDr. Zuzana Strnadová

Členové Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost UPM

PhDr. Alena Křížová
PhDr. Jan Mergl
Mgr. Oldřich Palata
Prof. ak. arch. Jiří Pelcl, dr. h. c.
PhDr. Jan Rous
PhDr. Pavel Scheufler
PhDr. Pavel Douša
Ak. mal. Simona Rybáková

Seznam zaměstnanců UPM v roce 2017

Ředitelství

PhDr. Helena Koenigsmarková – ředitelka
Ing. Jiří Gregor – koordinátor investičních projektů
Melanie Krasická – personální a mzdová referentka
Michaela Neškerová – asistentka ředitelky, agenda tuzemských repropráv
Ing. Oldřich Myslivec – interní auditor (do 31. 12. 2017)
Jana Krasická – administrativní a spisová pracovnice (recepce)

Centrum dokumentace sbírek

Mgr. Filip Wittlich, Ph.D. – vedoucí kurátor CDS

PhDr. Lucie Skřivánková, Ph.D. – kurátorka CDS, archivářka (na mateřské dovolené)

Evidence sbírek

PhDr. Jana Croy – vedoucí evidence sbírek

Bc. Lucie Koutná – referentka evidence sbírek

Jana Štěpánková – referentka evidence sbírek

Fotoateliér

Gabriel Urbánek – vedoucí fotograf

MgA. Ondřej Kocourek – fotograf

Ing. Jiří Homola – dokumentátor

Prezentace sbírek

Ing. Dušan Seidl – vedoucí odd. prezentace sbírek

Alena Bártová – technická redaktorka

Ing., arch. Sylva Novotná – produkční výstav

Mgr. Eva Koktová – produkční tuzemských výstav

Ivana Quilezová – produkční zahraničních výstav, agenda zahraničních repropráv

Mgr. Veronika Mědílková – produkční zahraničních výstav, agenda zahraničních repropráv

Mgr. Vladimíra Sehnalíková – kurátorka edukační činnosti

Mgr. Michaela Kindlová – PR manager

Mgr. Radka Potměšilová Prchalová – PR manager

František Nosek – správce Galerie J. Sudka

Výstavní skupina

Libor Šötét – vedoucí technické skupiny

Pavel Břach – technik – aranžér

Jaroslav Fojt – technik – aranžér

Restaurátorské oddělení

Tomáš Stern – vedoucí restaurátorského oddělení

MgA. Zita Brožková – restaurátorka silikátů

M.A. et Bc. Barbora Valentová – restaurátorka silikátů

MgA. Jakub Tluchoř – restaurátor silikátů

Bc. Martina Chadimová – restaurátorka papíru

Mgr. Lenka Lesenská – restaurátorka papíru

MgA. Markéta Šíblová – restaurátorka papíru (na mateřské dovolené)

Petr Špaček – restaurátor dřeva

DiS. Zdeňka Šebková – restaurátorka dřeva (na mateřské dovolené)

Mgr. Karla Frajerová – restaurátorka kovů

PhDr. Světlana Spiwoková – restaurátorka kovů

Bc. Tomáš Mori – restaurátor kovů

Zuzana Krajíková – restaurátorka – pozlacovačka

Mgr. Michaela Závadská – restaurátorka textilu

Markéta Bučková – restaurátorka textilu

Mgr. Daniela Sulíková – restaurátorka textilu

Ing. Alena Samohýlová – restaurátorka textilu, restaurátorka-chemička

Sbírky

I. sbírka – sklo, keramika a porcelán

Mgr. Milan Hlaveš, Ph.D. – vedoucí I. sbírky, kurátor sbírky moderního a současného skla a keramiky

Helena Brožková, prom. hist. – kurátorka sbírky historického skla
PhDr. Jan Schöttner, Ph.D. – zástupce vedoucího sbírky, kurátor sbírky historického skla, pracovník oddělení vývozu (na rodičovské dovolené)
Jana Černovská – správkyňe depozitáře sbírky historického skla
Magdaléna Prosková – správkyňe depozitáře historické keramiky, administrátorka
Bc.DiS. Petra Koníčková – správkyňe depozitáře skla 20. století
PhDr. Eva Neumannová – kurátorka skla, keramiky
BcA. Dita Hálová – dokumentátorka sbírky moderní a současné keramiky

II. sbírka – užitá grafika a fotografie

PhDr. Radim Vondráček – hlavní kurátor UPM, vedoucí II. sbírky

Mgr. Mariana Kubištová – kurátorka designu
PhDr. Iva Knobloch – kurátorka sbírky užitě grafiky
Jan Mlčoch – kurátor sbírky fotografie
Petr Štembera – kurátor sbírky plakátů a obrazů
PhDr. Lucie Vlčková, Ph.D. – kurátorka sbírky užitě grafiky (na mateřské dovolené)
Lucie Kölblersberger – správkyňe depozitáře užitě grafiky
PhDr. Petr Šámal – správce plakátů a obrazů
Jitka Štětková – správkyňe depozitáře sbírky fotografie
Tereza Janoušková – dokumentátorka, asistentka sbírky

III. sbírka – nábytek, práce ze dřeva, kovů a různých materiálů

PhDr. Petra Matějovičová – vedoucí III. sbírky, kurátorka sbírky drahých kovů a jiných materiálů

PhDr. Jiří Fronek, Ph.D. – kurátor sbírky historického nábytku a dřevorezeb
Mgr. et DiS. Michal Stříbrný – kurátor sbírky obecných kovů, správce téhož depozitáře
Ing. Jiří Fomín – správce depozitářů nábytku, hodin a dřevorezeb
Milena Hořícká – správkyňe depozitáře drahých kovů, dokumentátorka

IV. sbírka – textil, móda a hračky

PhDr. Konstantina Hlaváčková – vedoucí IV. sbírky, kurátorka sbírky textilu 20. století

PhDr. Markéta Grill Janatová – kurátorka historického textilu
Mgr. Markéta Vinglerová – kurátorka textilu
Mgr. Marie Míčová – kurátorka sbírky hraček, referentka agendy vývozu
PhDr. Eva Uchalová – kurátorka sbírek historického textilu a módy
Jitka Mattisová – správkyňe depozitáře historického textilu (na mateřské dovolené)
Mgr. Karolína Motežníková – správkyňe depozitáře historického textilu
Helena Toldeová – správkyňe depozitáře textilu 20. století

Správní úsek

JUDr. Evžen Balaš – správní ředitel

Finanční oddělení

Ing. Galina Fiačanová – hlavní ekonom
Ing. Nina Kristová – účetní
Helena Soběslavská – finanční účetní
Jana Týcová -- účetní

Provozní oddělení

Ing. Petr Novák – správce budov, vedoucí provozu

Martin Grill – správa budov Centrální depozitář
MgA. Karel Snětina – řidič motorových vozidel
Roman Šťastný – údržbář skladu Brandýs nad Labem
Bohuslav Vávra – údržbář

Radek Podlena – údržbář na CD
Ondřej Kulík – bezpečnostní ředitel
MgA. Viktor Škaroupka – IT specialista

Knihovna

PhDr. Eva Vondálová – ředitelka knihovny

Bc. Šárka Bláhová – zástupkyně ředitelky knihovny, knihovnice
Michaela Groschupová – knihovnice ve výp. službě
Mgr. Eva Menzelová – knihovnice
Mgr. Dana Merthová – knihovnice
Mgr. Petra Kořínková – knihovnice (na mateřské dovolené)
Bc. Eva Vnoučková – knihovnice ve výp. službě
Lenka Zifčáková – knihovnice
Erika Singh – asistentka, vedoucí skladu publikací

Pobočka UPM

Kamenice nad Lipou

Ing. Luboš Venkrbec – správce zámku

Ivana Šišková – správkyně depozitáře a expozice
Pavel Nejedlý – údržbář, topič, řidič

3) Vědeckovýzkumná činnost)

Přes ztížené podmínky odborné práce, ovlivněné rekonstrukcí historické budovy, uzavřením odborné knihovny, stěhováním sbírek do nového centrálního depozitáře a přípravou otevření muzea pro veřejnost, si muzeum udrželo stabilní kvalitu výzkumné činnosti a dosáhlo řady mezinárodně uznávaných výsledků. Hodnocení vládou pro výzkum, vývoj a inovace zařadilo UPM mezi nejvýše oceněné výzkumné organizace rezortu (s výlučně humanitním zaměřením). Muzeum úspěšně dokončilo celkem čtyři grantové projekty, podpořené Grantovou agenturou ČR, Ministerstvem kultury (NAKI) a Norskými fondy. Vydalo 10 odborných publikací, z toho tři ve spolupráci se zahraničními nakladateli (mj. se Scala Arts & Heritage Publishers London), a na dalších se autorsky podílelo.

V souladu s plánem hlavních úkolů odborní pracovníci připravili ke znovuotevření rekonstruované historické budovy UPM několik výstavních projektů, vycházejících z grantového výzkumu předchozího období. Vedle zahajovací výstavy *Director's Choice*, která představila nejcennější exponáty z hlediska zajímavosti socio-kulturních kontextů i příběhů muzejních akvizic, byl vypracován scénář výstavy věnované bydlení v panelových sídlišťích období socialismu (grant NAKI), dále retrospektivy díla *Josefa Koudelky* a souhrnné výstavy *Krásné jizby 1927-1948* jako přední instituce československého designu první republiky (grant GA ČR, od září 2018). Ke všem uvedeným výstavám byly vydány nebo připraveny do tisku knižní monografie a katalogy.

V souvislosti s přípravou stálých expozic UPM byl podán a ministerstvem kultury schválen investiční záměr, který konkretizoval obsahový a časový postup tvorby expozic v letech 2017-2020. Dopracován byl scénář první části expozice ve 4. NP, věnované tematickým kapitolám dějin užitého umění a designu od středověku do závěru 20. století, a předán odborné oponentuře, po níž bude v souladu s investičním záměrem následovat výběr architekta.

V rámci institucionálního financování dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace bylo v roce 2017 realizováno celkem deset výzkumných cílů. Vydána byla dlouho očekávaná monografie *Oldřich Rosenbaum / Oldřic Royce* (autory Eva Uchalová a Howard Vincent Kurtz), která sleduje

životní osudy předního pražského krejčího a oděvního designéra, proslaveného později v USA. Kniha vznikla v kooperaci s americkým Hillwood Estate, Museum & Gardens ve Washingtonu vyšla rovněž v anglické verzi. Ve spolupráci s UPM byla v září 2017 v Olomouci uspořádána mezinárodní konference k osobnosti a dílu zakladatele uměleckoprůmyslového hnutí v rakouské monarchii Rudolfa Eitelbergera. Dále muzeum vydalo monografii *Antonína Kybala* (autorkou Lucie Vlčková, s nakladatelstvím KANT) a spolupracovalo na textech katalogů *Ferdinand II. Habsburský. Renesanční vladař a mecenáš* (též německé vydání), *Vlastislav Hofman: Pocta invenci, Umění emailu – technika smaltu* nebo *František Tkadlík 1786-1840*. Odborní pracovníci publikovali či předali do tisku celkem dvě desítky vědeckých článků, včetně studie o antickém skle v renomovaném impaktovaném periodiku *Journal of Glass Studies*. Kromě domácích výstav v budově UPM a jeho pobočkách se v roce 2017 uskutečnily i významné zahraniční prezentace – výstavy české secese v italském Miramare (Museo civico) a v Číně (Guangdong Museum, Guangzhou, společně s GHMP).

Nejnáročnějším grantovým úkolem UPM, dokončeným v roce 2017, byl pětiletý projekt *Panelová sídliště v České republice jako součást městského životního prostředí: Zhodnocení a prezentace jejich obytného potenciálu* (program NAKI, 2013-2017). Zahrnul realizaci 14 samostatných exteriérových výstav ve všech krajích ČR, vydání 3 obsáhlých odborných publikací, tvorbu metodik a památkového postupu, a na závěr též souhrnnou výstavu v UPM věnovanou „bydlení v panelu“. Kromě toho muzeum dokončilo dva granty GA ČR a účastnilo se evropského grantu *Ceramics and Its Dimensions* (Creative Europe Programme). Muzeum také úspěšně zakončilo unikátní projekt *Historické tapiserie a textil ze sbírky UPM v Praze – Konzervace a prezentace*, který byl financován Norskými fondy. Umožnil obnovu kulturního dědictví mezinárodního významu a zajistil péči o předměty, která jim vzhledem k nákladnosti dosud nemohla být věnována. Vedle restaurátorských a konzervátorských prací projekt zahrnul realizaci dvou výstav, edukační program, uspořádání odborné konference, vydání sborníku a publikace, tvorbu časopisného dokumentu, a měl významný sociální přínos pro udržitelnost a propagaci tradiční řemeslné výroby tapiserií v ČR.

Velký význam pro koncepční rozvoj výzkumné organizace měla účast řešitelů na odborných konferencích, symposiích a workshopech. Zvláště zahraniční cesty podstatně přispěly k šíření výsledků výzkumu UPM. Odborní pracovníci vystoupili v zahraničí celkem s 15 příspěvky prezentujícími muzejní výzkumnou práci, např. na zasedání ICOM Costume Committee v Londýně, zasedání ICOM Glass Committee ve Francii, na sklářském symposiu v Lednických Rovních na Slovensku, konferenci Study Days on Venetian Glass v Benátkách či konferenci společnosti Light and Glass v Rakousku. Obdobně byl muzejní výzkum představen referáty na ročním setkání výboru ICOM/ICDAD v Miami, na symposiu k evropské secesi v Petrohradě, na kolokviu k dějinám uměleckoprůmyslových muzeí ve Victoria and Albert Museum v Londýně nebo na konferencích v Saské zemské knihovně v Drážďanech a na Univerzitě v Portu. Neméně důležitou roli mělo zastoupení muzea také na setkáních domácí odborné komunity, např. na symposiích v Plzni, na hradě Helfštýn, v Jablonci nad Nisou, v Olomouci a dalších místech.

PhDr. Radim Vondráček
hlavní kurátor

4) Centrum dokumentace sbírek, přehled akvizic

Péče o sbírky

Probíhalo ukládání archivního materiálu z přepravních beden do pojízdných regálů. Vybaleny veškeré archivní krabice. V roce 2017 nebyl archivní fond rozšířen novými akvizicemi. Z MHMP byla získána pouze digitalizovaná dokumentace Mullerovy vily a písemností, uložená již v analogové podobě v UPM. Přejata byla první část neutříděných archiválií z depozitáře v Brandýse nad Labem, umístěná zatím odděleně od archiválií. V součinnosti s restaurátorským oddělením byl z programu ISO zakoupen obalový materiál k odpovídajícímu dlouhodobému uložení fotografií.

Využití archivu

V roce 2017 byl archiv navštěvován více, než bývalo obvyklé v historické budově. Celkem navštívilo osobně pracoviště patnáct badatelů, někteří opakovaně. Tématicky pokrýval jejich zájem široké spektrum od nejstarších až po nejmladší archiválie. Jednalo se o spisový fond, tak fondy další, především osobní (Emanuel Poche, Milena Lamarová, plastické hmoty, Mullerova vila, Raoul Hausmann, Jacob von Falke, Spořilov, výstava Krásný domov pracujících, Jan E. Koula, Auguste Jean, plány historické budovy, historické tapety, Paříž 1925, ukrajinské muzeum, úbok, cechovní předměty, Hermína Srbová, výstavy UPM, orientální koberce, SUŘ a design na Slovensku). Účel návštěv externích badatelů byl studijní, vědecký a soukromý, zpravidla v souvislosti s přípravou diplomové práce, výzkumné záměru nebo publikace.

Řada badatelských dotazů byla zoprotavena mailem, zpravidla společně a oskenovanými dokumenty v rozlišení pro studium. Zájemci o tiskové reprodukce byli po odborném zodpovězení dotazu odkazováni k administraci svých požadavků na úseky autorských práv (výstavní, sekretariát). Kromě domácích zájemců o využití archivu využili služby zájemci ze Slovenska, Maďarska, Švýcarska a Francie.

Archivní fondy opakovaně využívali také zaměstnanci muzea. Jednak v souvislosti s úřední činností, jednak při své odborné činnosti.

Využití fotoateliéru

Činnost fotoateliéru v nových podmínkách centrálního depozitáře významně přispěla k realizaci odborných projektů (např. Antické sklo ze sbírek UPM, Krásná jizba), publikací (Antonín Kybal, Oldřich Rosenbaum, Director's Choice) i průběžné pracovní dokumentaci sbírkového fondu muzea. Další částí činnosti fotoateliéru bylo zhotovení fotodokumentace rekonstruované historické budovy UPM a reportážně dokumentační fotografie činnosti muzea, tj. výstav, doprovodných programů a jiných akcí. Během roku 2017 bylo ve fotoateliéru zhotoveno celkem 3172 kusů fotografií předmětů s inventárními čísly ze sbírek UPM a 1127 ks fotografií ostatních.

Publikační činnost

IL Liberti (kapitola Il mondo ceco della belle époque)

Modelový dům Arnoštka Roubíčková, Praha 1909—1943 (poznámky k pamětem Hely Mautner)

Krásná jizba (kapitola Zákazníci Krásné jizby DP)

Wittlich, Filip a kol. Interpretace fotografie z hlediska obsažených obrazových informací: metodika maximalizace reálného využití informací poskytovaných historickým fotografickým materiálem jako solitérní památkou a v kontextu používaných databázových systémů evidence pro prohloubení určení a poznání zobrazeného v každodenní praxi při identifikaci osob, míst, ateliérů apod. 1. vydání. Praha: Národní památkový ústav, 2017. 95 stran. Odborné a metodické publikace; svazek 88. ISBN 978-80-7480-076-4.

Recenze a posudky

Dějiny a současnost 8/2017: Druhý exil Edvarda Beneše. Fotografie z let 1938-1945.

Zprávy památkové péče: Hrabě Gabriel Gudenus a jeho fotografický odkaz (odevzdán recezní posudek).

Výstavní činnost

Josef Schulz: Historická budova UPM, květen až prosinec

Století designu: (oddíl Za novou architekturu + text do plánovaného katalogu), odsunuto

Director's Choice: příprava podkladů a korektury k části osobnosti muzea

Další odborná činnost

provádění historickou budovou 3x pro Prague City Tourism

studium pozůstalosti Schulz a zhotovení fotografií

texty pro průvodce PIS

příprava interních textů (OŽKa muzeum, texty pro propagaci)

Spolupráce s ostatními odděleními (mimo zápůjčky)

evidence sbírek: příprava podkladů k finalizování periodických inventur sbírkového fondu, příprava transferu obrazových dat pro Musaion

Pedagogická činnost

V zimním semestru 2017/18 přednáška Muzea, sbírky, galerie na Katolické teologické fakultě UK. Tématicky zaměřeno podstatně též na uměleckoprůmyslové muzeum. Včetně dvou exkurzí – do historické budovy a centrálního depozitáře.

Účast na konferencích

1/11 Reprodukce uměleckých děl a autorská práva. Workshop, Akademické konferenční

Přehled akvizic:

Za loňský rok přibylo 105 přírůstkových položek, což představuje přibližně 750 předmětů či jejich souborů. Tento stav je nejvyšší za poslední 4 roky, neboť po dobu uzavření muzea byla akviziční činnost omezena. Z toho 32 položek tvoří nákupy, zbytek dary. Z rezervního fondu jsme zakoupili díla za 2 012 600 korun, z toho přibližně 342 000 Kč nám přispělo dotacemi MK ČR. Předměty získáváme jak od soukromých majitelů nebo přímo od autorů, škol, firem, dokonce i ze zahraničí, obchodů se starožitnostmi a aukčních síní. Výjimečné akvizice představuje lustr navržený A. Loosem pro jeho interiérové realizace v Plzni, tzv. Dodekaedr – dvanáctistěnné závěsné svítidlo, které bylo poprvé použito ve vídeňském módním salonu Kníže, šaty Hanny Podolské, soubor 66 fotografií Alfonse Muchy, 130 děl Vojtěcha Preissiga, nebo unikátní přiborník Carla Bugattiho, který představuje akvizici světové úrovně, stejně tak jako akvizice dvou keramických objektů Jana Koblasy. Výjimečný je soubor 20 skleněných portrétních plaket Jiřího Harcuby, které darovala rodina zesnulého klasika naší sklářské tvorby. Na uspořádání jeho pozůstalosti se muzeum aktivně zúčastnilo spolu s ČNB, kde bude obsáhlá část zejména medailérského díla nadále uložena. Dary do sbírek jsou většinou výsledkem odborné aktivity kurátorů, kdy jsou v rámci připravovaných projektů či doplňování sbírek získávány významné předměty, zejména v dokumentaci současnosti. Tradičně vysoké jsou dary do sbírky textilu a oděvů (kurátorky E. Uchalová, K. Hlaváčková), např. soubory vztahující se k činnosti družstva ÚLUV, autorské návrhy Inny Arnautové, Ludmily Dvořákové a dal., do sbírky fotografie (kurátor J. Mlčoch), a stejně tak se projevuje aktivita Milana Hlaveše v rámci pořádání výstav, symposií, přednášek a kontaktů s designery a výrobci v akvizicích současného skla a keramiky (IGS Nový Bor, Moser a dal.).

Nákupy

Číslo přírůstku, autor: předmět / sbírka

1. Adolf Loos (návrh): závěsné svítidlo „Dodekaedr“, 1900 – 1901, niklovaná mosaz, sklo / III
2. Konvice skleněná barokní s miskou s dvoustěnnými medailony, čiré sklo, zlatá fólie, 1730 – 1740.
Karl Melzer (návrh): karafa a 6 odlivek, čiré sklo modře vrstvené, 1910 – 1914 / I
3. Karel Vyčítal (návrh): křeslo ušák, dřevo, čalounění, kolem 1965 / III
5. Silvie Luběnová: 2 urny, porcelán, glazováno, 2010 – 2012 / I
6. Světlana Ciglerová: souprava „Geometrický porcelán“, porcelán, glazováno, 2014 – 2016 / I
7. Veronika Watzková (Studio Mydve): 2 kolekce hraček „Mimozem“ a „Mimorost“, dřevo, 2015 / IV
8. Studio „DEVOTO“: soubor textilních hraček „Zvířátka“, 3 kusy, textil, 2015 / IV
9. Klára Hosnedlová: „Byt doktora Vogla“, textilní instalace, výšivka (kresba jehlou), 2016 / IV
10. David Cajthaml: instalace „Ještěrky“, keramika, glazováno, fotografie, 2008 / I
11. 5 kreseb (Karel Špillar, Vojtěch Preissig, František Urban), 90. léta 19. století / II
12. Soubor plakátů pro výstavní síň Futura, 59 kusů, 2016 / II

13. Libuše Jarcovjáčková: 2 fotografie „Muž s hadem“ a „Vánoční stromeček u Jany Č.“, 1984 / II
21. Eva Fialová (návrh): šaty z paličkované krajky, vamberecká krajka, 1973 / IV
22. Módní závod Marie Zlonické: soubor oděvů, 5 kusů, 30. – 40. léta 20. století / IV
25. Elzbieta Grosseová: objekt „Ostrý zásah“, keramika, 2015 / I
26. Ladislav Janouch: plastika „Poslední metry“, keramika, 1972 / I
27. Soubor hraček, 6 kusů, různý materiál, 1. polovina 20. století / IV
28. Libor Motyčka: soubor hraček z kolekce „Cars“ a „Blocky Cars“, 7 kusů, dřevo, 2014 – 2015 / IV
31. Andrea Tachezy: soubor hraček, 12 kusů, textil, dřevo, 2016 / IV
33. Karolína Juříková: 4 modely z autorské látky vyrobené technologií Art protis, textil, 2015 / IV
37. 3 kufříky s kazetami Cibulkova hudebního nakladatelství disidentské hudby a další dokumentace, 80. léta 20. století / II
42. Monika Martykánová: plastika „Dobrá matka“, porcelán, bíle glazováno, 2014 – 2015 / I
44. Zdeněk Lhotský: mísa, sklo (vitrucel), 2013 / I
51. Soubor plakátů a tisků, 14 kusů, 19. - 20. století / II
65. Salon Hanna Podolská: společenské šaty dlouhé, žoržet, výšivka, 1931 / IV
67. Figurína na oděvy, plast, 20. – 30. léta 20. století / IV
72. Bořek Šípek: mísa, porcelán, 90. léta 20. století / I
73. Jan Koblasa: objekt „Tančící vázy“, 2 kusy, keramika, glazováno, 2012 / I
74. Alfons Mucha: soubor fotografií (pozitivy zhotoveny z originálních negativů v 70. letech 20. století), 66 kusů / II
75. Vojtěch Preissig: soubor kreseb, 130 kusů, I. polovina 20. století / II
77. Soubor předmětů z pozůstalosti architekta Jiřího Místeckého. Písemnosti, nábytek, koberec, 1. polovina 20. století / II, III, IV
80. Figurína na klobouky v podobě dámské hlavy, plast, 20. – 30. léta 20. století / IV
100. Pánský oblek, vlna, polovina 20. století / IV
102. Kabinet, návrh Carlo Bugatti, intarzie, dřevo, sklo, pergamen, kolem 1900 / III
103. Lustr klasicistní s ověšky, sklo, kov, 1. polovina 19. století / I

Dary

Autorské dary výtvarníků

Číslo přírůstku, dárce=autor: předmět / sbírka

14. Libuše Jarcovjáčková: fotografie, „Poštovní doručovatel na výletě v Praze“, 1984 / II
16. Ludmila Dvořáková (návrh dekoru): konvolut textilií, 70. – 80. léta 20. století / IV
34. Karolína Juříková: 5 modelů dámského oblečení, 2015 / IV
35. Jana Seidelmannová (návrh): kabelka a 2 páry dámské obuvi, kůže, počátek 70. let 20. století / IV
40. Joo Kawasumi: jídelní soubor NAMI, porcelán, 2016 / I
41. Song Mi Kim: „Myši“ (z instalace „Muž s pišťalou“), porcelán, broušené sklo, nerez ocel, 2012 / I
43. Monika Martykánová: mísa „Lilialis“, porcelán, 2017 / I
45. Vladislav Staněk: cukřenka, svícen, 2 olejové lampy, porcelán, před 2006 / I
46. Iva Kukurič: atypický jídelní soubor, porcelán, 2016 / I
57. Lucie Cibulková (návrh): dámské oděvy a náhrdelník, 4 kusy, 80. léta 20. století / IV
61. Ladislav Oliva: váza s motivem lučních květů, foukané, leptané, transparentními emaily malované sklo, 1950-1951 / I
66. Tets Ohnari: objekt „Forming“, sklo v podobě dvou desek, 2015 / I
68. Miloš Kim Houdek: 5 fotografií, 70. léta 20. století – 2002 / II
78. Pavel Vácha: 10 fotografií, 1962 – 1965 / II
81. Jana Krejzová: objekt „Navlíkač“, keramika, 2016 / I
82. Naděžda Potůčková „Gotický objekt“, keramika, 2012 / I
85. Studio Dechem: vázy „Bandaska“, 3 ks, sklo, 2014 / I
87. Jan Šplíchal: 39 fotografií, 1958 – 2003 / II
95. Petr Stehlík: dóza, porcelán, sklo, 2014 / I

99. Hynek Štětka: kniha „(Ne)Mocná Slova Roku 1968“, 2007 / II

Dary institucí a uměleckých škol

Číslo přírůstku – dárce, autor: předmět / sbírka

48. VŠUP Praha: 57 děl z ateliéru Heleny Johnové, keramika, 20. – 30. léta 20. století / I

50. RAVAK a.s.: umyvadlo s příslušenstvím, návrh Kryštof Nosál, keramika, kompozitní materiál, 2014 / I

70. Sklárna Ajeto: 5 objektů z XII. Mezinárodního sklářského Symposia IGS Nový Bor 2015 (Pia Wüstenberg – Německo/Anglie: 2 objekty „Colorful Marbles“- „Barevné kuličky“, sklo foukané, ručně na huti tvarované, broušené. Isabel De Obaldia – Panama: 3 objekty, do formy foukané, ručně na huti tvarované, broušené sklo / I

71. Sklárna Pačinek Glass: objekt z XII. Mezinárodního sklářského Symposia IGS Nový Bor 2015 (Maria Roosen – Nizozemsko: objekt – džbán „Athletic Glassblower“ – „Atletický sklář“, z volné ruky foukané, ručně na huti tvarované sklo / I

93. Preciosa – Lustry: Yeun-Kyung Kim, objekt – instalace, sklo, 2015 / I

106. sklárna Moser a. s.: 2 vázy - „Softhard“, návrh Milan Knížák, foukaný, žlutým opálem podjímaný, broušený křišťál, 2015. „Islandská sopka“, návrh Bystro Design Studio, foukané, podjímané, ručně broušené sklo, 2016 / I

Autorské dary ze zahraničí

Číslo přírůstku, země, dárce=autor: předmět / sbírka

47. Rumunsko, Mihai Topescu: 3 plastiky „Tři grácie“, sklo, 2015 / I

53. Slovensko, Lucia Betinská-Kováčiková: dóza „Na hore najdeš poklad“, porcelán, 2016 / I

Dary fyzických osob

Číslo přírůstku, autor: předmět / sbírka

15. 2 dámské kabelky, 50. – 60. léta 20. století / IV

17. Michaela Bakotová (návrh): dámský komplet (kabátek a šortky), 2004 / IV

18. 3 dámské kabelky, 30. – 40. léta 20. století, 2 náhrdelníky – bižuterie, 60. – 70. léta 20. století / IV

19. Karel Zábanský (návrh): interiérová tkanina, ÚLUV, 60. léta 20. století / IV

20. Dámská společenská kabelka, 80. léta 20. století / IV

23. 2 medaile ze sportovních vítězství, kov, zlacení, 1899, 1900 / III

24. Závěsné osvětlovací těleso, dřevo, mléčné sklo, 50. léta 20. století / III

29. Inna Arnautová (návrh): soubor dámských oděvů, 8 položek, 80. léta 20. století. Tatáž: konvolut kresebných oděvních návrhů pro Módní závody Eva, 70. – 80. léta 20. století. Hedvika Vlčková: 76 kreseb módních návrhů, 40. léta 20. století / IV

30. 17 kusů dámských nylonových punčoch a podvazkový pás, 60. – 70. léta 20. století / IV

32. Soubor nábytku v neorenesančním stylu, 5 kusů, dřevěná dýha, konec 19. století / III

36. 3 kusy dámského ošacení, 70. léta 20. století / IV

38. 10 kusů dámských oděvů, ÚLUV, 80. léta 20. století / IV

39. 4 kusy pánského a dámského ošacení, 50. – 70. léta 20. století / IV

49. Jiří Harcuba: soubor portrétních plaket, 14 kusů (Marc Chagall, J. A. Komenský, Dominik Biemann, Joseph Haydn, Ludwig van Beethoven, Niccolo Paganini, J. A. Komenský, T. G. Masaryk, Ludwig van Beethoven, Platón, W. S. Yeats, Jiří Harcuba, Camille Claudel, Herakleitos), sklo, 1977 – 2007. Jindřich Brok: velkoformátové černobílé fotografie plaket Jiřího Harcuby, 6 kusů (Marc Chagall, Joseph Haydn, Dominik Biemann, Niccolo Paganini, Ludwig van Beethoven, J. A. Komenský) / I

52. 6 kusů oděvů a oděvních doplňků, 60. – 90. léta 20. století / IV

54. Salon Podolská: plesové šaty, kolem 1946 / IV

55. 6 kusů dámských oděvů a oděvních doplňků, 30. – 80. léta 20. století / IV

56. Martin Fait: váza a mísa „Yoko“, sklo, 2008 / I

58. Rony Plesl, Maxim Velčovský: 2 sklenice na pivo, sklo, 2014 – 2016 / I

59. Rony Plesl: 4 sklenice na pivo, sklo, 2013-2016 / I

60. Číše, Moser, sklo, 1960 / I
 62. Váza s motivem chodských krojů, foukané, leptané, transparentními emaily malované sklo, 1949-1950 / I
 63. Mayumi Shinohara: hrnek, porcelán, 2013 / I
 64. Sbíрка vyšívacích předloh, 30. – 40. léta 20. století / IV
 69. Stolek v podobě lampy, sklo, 70. – 80. léta 20. století / I
 76. Vojtěch Preissig: 16 kreseb, 1. polovina 20. století / II
 79. Část nápojového servisu s logem ČFVU, porcelán, 80. léta 20. století / I
 83. 15 kusů dámského a pánského ošacení, 2. polovina 20. století / IV
 84. 72 kusů dámského ošacení, obuvi a doplňků, 20. – 80. léta 20. století / IV
 86. 8 položek textilních prací s vyšívkami a potiskem, 20. – 70. léta 20. století / IV
 88. Adolf Loos (návrh?): dvě šatní ramínka na tyči, dřevo, 1927 – 1929 / IV
 89. Olafur Eliasson (návrh): lampa – objekt „Zelené světlo“, dřevo, 2016 / III
 90. Kravata a 6 párů dámské obuvi, 60. – 90. léta 20. století / IV
 91. 2 kusy dámských oděvů, 30. – 40. léta 20. století / IV
 92. Šatičky dětské, kolem 1908 / IV
 94. 6 položek textilií, 70. – 80. léta 20. století / IV
 96. Josef Hospodka: váza a popelník, sklo, 50. - 60. léta 20. století / I
 97. Oldřich Lipský: 2 pohárky, sklo, 2. polovina 50. let 20. století / I
 98. Dámská obuv, 1965 / IV
 101. Lustr secesní, kov, 1916 / III
 104. Šaty společenské polodlouhé, 40. léta 20. století / IV
 105. 10 kusů dámského a pánského ošacení a doplňků, 30. – 70. léta 20. století / IV

Dědictví

Číslo přírůstku, autor: předmět / sbírka

4. Jan Autengruber – návrh, Karel Ebner – provedení: soubor šperků v původní etui, zlato, barevné kameny, 20. léta 20. století / III

Správa a evidence sbírek

V centrálním depozitáři pokračovalo vybalování a ukládání sbírek, ale ve velmi limitované možnosti urychlit tento proces - bylo prováděno kmenovými zaměstnanci muzea, neboť naše žádost na financování externích sil byla splněna až v závěru roku. Vlastními silami bylo uloženo **182 400 sbírkových předmětů**. Zároveň opět plně probíhala administrace sbírek v programu Museion. Velká péče byla věnována přechodu na nový systém digitální evidence sbírek, umožňující centrální správu, elektronickou evidenci zápůjček a především propojení textových záznamů s fotodokumentací předmětů a jinými obrazovými zdroji. Po celý rok se konaly konzultace s IT pracovníky, provedeny byly četné úpravy informační struktury záznamů a organizace dat. Hendikepem je neobsazené místo vedoucího správy a evidence sbírek (Pavel Douša se stal vedoucím Muzea venkova na Kačině, NZM). Agenda byla dočasně rozdělena na dvě stávající zaměstnankyně. Plně pokračovala i zápůjční činnost na akce jiných muzeí, která vždy vyžaduje spolupráci registru, kurátorů a správy sbírek. Bylo uzavřeno 59 domácích smluv nových či dodatků ke stávajícím smlouvám na cca 800 položek. Dlouhodobé zápůjčky má muzeum uzavřeno se 14 subjekty na cca 500 položek.

PhDr. Jana Croy, vedoucí evidence, Jana Černovská, pověřená vedením správy sbírek

5) Přehled výstavní činnosti

Oddělení prezentace sbírek se věnovalo především zahraničním výstavám a přípravě dlouhodobých projektů: žádosti a rozpočtu shora zmiňované akce příprava stálých expozic ve třech fázích (I. Výstavy – 2017-2018, II. Expozice starého umění do počátku 20. století – od 2019, III. Expozice designu 20. a 21. století – od 2020). Žádost s rozpočtem byla předložena v únoru, aktualizována v květnu, rozhodnutí o přidělení prostředků padlo až v říjnu, což mělo za následek posunutí realizace některých projektů v I. fázi, mj. i proto, že nezbytným předpokladem přípravy a konání výstav je vybavení osvětlovacím systémem, jehož dodavatel byl vybrán ve výběrovém řízení až v říjnu s termínem dodání světel leden 2018.

Kromě toho se oddělení věnovalo jednak přípravě na otevření budovy (instalace mobiliáře a příprava výběrových řízení na výstavní osvětlení a paneláž, dokončení projektování a instalace venkovního orientačního systému a zadání a výroba vnitřního orientačního systému), jednak dlouhodobým projektům výstav pro hlavní budovu a výstavám v zahraničí.

Průběžně v návaznosti na Projekt zřízení stálých expozic jsme pracovali na čtyřech výstavách pro I. fázi: výstavě *Director's Choice*, která byla otevřena v souladu s plánem 15. listopadu, rozšířená o více než polovinu plochy s bohatým edukačním programem. Výstavu Panelová sídliště jako shrnutí dlouhodobého vědeckého projektu bylo třeba posunout s ohledem na pravidla schváleného investičního záměru o dva měsíce na leden 2018, pokračovaly přípravy rozsáhlé výstavy fotografického díla Josefa Koudelky, především ve výběru děl, jednání s autorem a zapůjčiteli, přípravě katalogu, návrhu architektonického řešení výstavy atp. Pokračovaly přípravné práce – projekt architektonického uspořádání výstavy Plejády skla, ovšem realizace byla přesunuta z výše uvedených důvodů na říjen 2018. Obdobně také projekt Století designu, což umožnilo se soustředit na první výstavní projekt pro dva sály v přízemí, a sice putovní výstavu *Small Houses – domečky pro panenky*, která byla otevřena v únoru 2018 a dalších navazujících výstav.

Kromě toho proběhly 4 výstavy v Galerii Josefa Sudka a muzeum se účastnilo jako spolupořadatel několika větších výstav (např. Norbert Grund v NG v Praze, Josef Symon v PNP, Stanislav Libenský Award, Czech Grand Design 2016, reprízy Šerákovy výstavy v GMU v Karlových Varech a dalších). Expozice *Český kubismus* v Domě U Černé Matky Boží: konaly se komentované prohlídky a přednášky, vzhledem k soustředění aktivit na otevření budovy zde nebyly pořádány samostatné doprovodné výstavy, což ovlivnilo i návštěvnost. V příštím roce bude expozice propojena s propagací hlavní budovy a případně společnou vstupenkou. Návštěvnost činila 15.649 osob, což je o čtvrtinu méně než v r. 2016 (21.000). Negativně se tak promítla absence výstav, které uvedený rozdíl pokrývaly. Jako zásadní se proto ukazuje nutnost výstavní program obnovit. Vzhledem k tomu, že většina platících návštěvníků jsou cizinci, je nutno tímto směrem zaměřit propagaci.

Výstavy v zahraničí)

Muzeum připravilo zahraniční reprízu výstavy Secese: Vitální umění (*Il Liberty e la Rivoluzione Europea delle Arti*) pro městské muzeum a zámek Miramare v Terstu, která se uskutečnila od června do konce roku 2017. V Číně byly realizovány poslední dvě zastávky putovní výstavy *Mistrovská díla sklářství ze sbírek UPM*, která byla ukončena v Anhui Museum v Hefei City a vrácena do Prahy. Celkově výstava měla návštěvnost 2. 304 000 osob (deset zastávek). Mimo plán jsme připravili pro Čínu ve velmi krátké době ve spolupráci s Galerií hl.města Prahy výstavu *Alfons Mucha a poklady secesního umění*, která byla otevřena již koncem listopadu v Guangdong Museum a bude reprízována v létě. K oběma novým výstavám v zahraničí byly vydány obsáhlé katalogy.

Personálie:

mgr. Anna Hořejší odešla v dubnu z místa produkční a na její místo nastoupila mgr. Eva Koktová.

Přehled návštěvnosti UPM v roce 2017

Výstavy v Praze	počet návštěvníků
Director's Choice (Historická budova UPM otevřena od 15.11. 2017)	9.613
Galerie Josefa Sudka – 3 výstavy fotografií, celková návštěvnost	2.258
Lekce z karikatury: kubismus, Dům U Černé Matky Boží	1.284
Příběh paneláku v Praze	12.600
Celková návštěvnost výstav v Praze	25.755
<u>Výstavy mimo Prahu</u>	
Oheň/Hlína/Led: Václav Šerák a žáci	1.258
Příběh paneláku v Karlovarském kraji	7.200
Příběh paneláku v Ústeckém kraji	9.400
Příběh paneláku v Libereckém kraji	8.600
Umění restaurovat, Jindřichův Hradec	4.134
Celková návštěvnost výstav mimo Prahu	30.592
<u>Stálé expozice v Praze</u>	
Český kubismus, Dům U Černé Matky Boží	15.649
Barokní umělecké řemeslo ze sbírek UPM, Schwarzenberský palác	24.245
<u>Stálé expozice jinde v ČR</u>	
Zámek Kamenice nad Lipou	14.510
Zámek Vranov nad Dyjí	5.676
Zámek Světlá nad Sázavou	12.061
Zámek Klášterec nad Ohří	8.107
Celková návštěvnost mimopražských expozice	40.354
<u>Výstavy v zahraničí</u>	
The Masterpieces of Glass, Čína, Hubei a Anhui Museum	508.000
Il Liberty e la rivoluzione europea delle arti, Itálie	157. 225
Jaroslav Horejc, Nizozemí	5.900
Mucha and the Others, Čína	30.907
Návštěvnost v zahraničí celkem	702.032

Hlavní výstavní projekty

Director's Choice / Výběr ze sbírek

výstavní sály UPM

16. 11. 2017 – 11. 3. 2018

koncepce výstavy: Helena Koenigsmarková, Michal Stříbrný, Radim Vondráček

kurátor: Michal Stříbrný

autoři výběru exponátů a textů: Helena Brožková, Jiří Fronek, Markéta Grill Janatová, Konstantina Hlaváčková, Milan Hlaveš, Daniela Karasová, Helena Koenigsmarková, Petra Matějovičová, Marie Míčová, Jan Mlčoch, Jan Schöttner, Michal Stříbrný, Petr Štembera, Eva Uchalová, Lucie Vlčková, Markéta Vinglerová, Radim Vondráček

architektonické řešení: Roháč & Stratil architektonický ateliér

grafický design: Colmo

edukační program: Vladimíra Sehnalíková, Eva Koktová
počet návštěvníků (16. 11. – 31. 12.): 9.613 osob

Výstava Director's Choice nahlédla do bohatého sbírkového fondu UPM a představila mistrovská díla ze všech oborů uměleckého řemesla, užitého umění, designu a fotografie. Její osu tvořil reprezentativní výběr ředitelky muzea Heleny Koenigsmarkové určený pro publikaci vydanou londýnským nakladatelstvím Scala Arts & Heritage Publishers v edici Director's Choice, která ukazuje významná muzea a galerie pohledem jejich ředitelů.

V třiceti tematických celcích byl zachycen vývoj uměleckého řemesla od gotiky a renesance až do první poloviny 20. století, zastoupené pracemi Alfonse Muchy, Františka Drtikola, Pavla Janáka, Ladislava Sutnara a mnoha dalších. Director's Choice byla první výstavou, která se konala v historické budově UPM po její rekonstrukci.

Edukační program

> Edukační program, kterému byl věnován celý sál, přiblížil historii UPM prostřednictvím časové osy a medailonků ředitelky a ředitelů, včetně ukázek jejich publikační činnosti a exponátů, jež charakterizují jejich působení v UPM.

> Z kolekce mistrovských děl jsme vybrali stavebnici *Stavíme město/Build The Town* českoamerického designéra Ladislava Sutnara, jehož 120. výročí narození jsme si v roce 2017 připomínali. Akcentovali jsme skutečnost, že se i hračka může stát právoplatným členem souboru „muzejních hvězd“. Její autor se zde projevil jako mistr několika profesí – jako teoretik, pedagog, grafický a produktový designér i odborník na marketing. Příběh jeho stavebnice dokumentuje také složitou cestu jejího prosazování do výroby.

K tomuto tématu jsme připravili pracovní listy *Stavíme město/Build The Town*, jejichž součástí byly prvky, které si návštěvníci mohli vystříhnout a stát se spoluautory papírového města na jedné ze stěn sálu. Návštěvníci si mohli vyzkoušet hru s replikou stavebnice v měřítku 1 : 1,5, kterou vytvořil sochař Jakub Chocholoušek.

> Ve studijní části byly k dispozici publikace z produkce UPM a kniha studentky Fakulty designu a umění L. Sutnara Západočeské univerzity v Plzni Marcely Konárkové *Ladislav Sutnar*. Její výtisky včetně digitální hry nám laskavě věnovala fakulta, která knihu vydala.

> Komentované prohlídky s autory výstavy: 21. 11., 12. 12. 2017

> Komentované prohlídky výstavy pro školní a turistické skupiny (na objednávku)

> Programy pro školní skupiny:

Svět tvarů

Program vychází ze Sutnarovy makety didaktické obrazové knihy, která učí děti i dospělé rozeznávat a pojmenovávat tvary kolem nás.

cílová skupina: žáci ZŠ a studenti nižších ročníků víceletých gymnázií

Jak se dělá výstava

Program přibližuje proces přípravy výstavy a muzejní profese, jež se na ní podílejí. Pracovní listy obsahují návod k přípravě vlastní výstavy.

cílová skupina: žáci ZŠ a studenti nižších ročníků víceletých gymnázií

Výstavy fotografií

Galerie Josefa Sudka (GJS)

Úvoz 24, Praha 1

kurátor výstav: Jan Mlčoch

celkový počet návštěvníků: 2.258 návštěvníků

Sonja Bullaty a Josef Sudek

9. 2. – 21. 5. 2017

počet návštěvníků: 754

Židovská dívka Sonja Bullaty (1923 Praha – 2000 New York) byla po druhé světové válce v učení u Josefa Sudka. Poté co odešla do New Yorku, se s manželem Angelem Lomeem věnovali hlavně krajinářské fotografii a vydali mnoho knižních publikací. Účastnili se také newyorské výstavy odsuzující okupaci Československa v roce 1968. Sonja Bullaty se významně zasloužila o popularizaci Sudkova díla v Americe. Sudkova první tamní samostatná výstava se uskutečnila roku 1971 v jejich rodinném newyorském ateliéru. Sonja Bullaty spolupracovala i na dalších přehlídkách jeho prací a roku 1978 vydala reprezentativní knihu nazvanou *Sudek*.

> Komentovaná prohlídka s kurátorem výstavy: 14. 2. 2017

Josef Sudek: Harmonie světů

15. 6. – 17. 9. 2017

počet návštěvníků: 916

Když se roku 1972 vydal šestasedmdesátiletý Josef Sudek (1896–1976) na výstavu *Johannes Kepler a Praha* do pražského Belvedéru, vracel se na známá místa. Renesanční letohrádek v Královských zahradách a jeho okolí ho uhranuly už dávno. Výstava byla připomínkou doby panování melancholického císaře Rudolfa II., kdy bylo kolem roku 1600 město plné významných evropských vědců a umělců. Na vystavených astronomických přístrojích i matematických a hudebních materiálech připomínala tehdejší přesvědčení o provázanosti lidského nitra a osudu s Universem. Sudek byl fascinován manýristickým uměním ve všech jeho podobách, na výstavě pak nejen samotnými předměty – zaujaly ho i reflexy výstavních vitrín, v nichž se lomily geometrické tvary přístrojů. Fotografie zařadil do svého pozdního cyklu *Vzpomínky*, ve stejné době vytvářel i své *Skleněné labyrinty* a další vrcholná díla.

> Komentované prohlídky s kurátorem výstavy: 20. 6. a 5. 9. 2017

Miroslav Háek: Fotografie z 30. a 40. let

12. 10. 2017 – 28. 1. 2018

počet návštěvníků (do 31. 12.): 588

Miroslav Háek (1911 Nová Paka – 1978 Praha) je dnes považován za klasika moderní české fotografie. Komorní výstava se vrací ke kořenům jeho tvorby, kdy se sochařem Ladislavem Zívrem a malířem Františkem Grosseem tvořili v rodném městě základ pozdější Skupiny 42. Její členové (malíři, básníci, teoretici, sochař a fotograf) se ve čtyřicátých letech snažili zachytit každodenní tíživou, emocionálně vypjatou realitu, která však hnala vpřed jejich tvůrčí práci. Programovou statí byl text Jindřicha Chalupeckého *Svět, v němž žijeme*, publikovaný na jaře 1940. Nejslavnější Háekovy práce (*Ve dvoře, Holešovice, Okraj Prahy*) jsou z pražské periferie, v jeho odkazu však nalézáme i četné experimenty, akty, civilní zátiší a další fotografie vyznačující se velice osobitou poetikou.

> Komentované prohlídky s kurátorem výstavy: 7. 11. a 1. 12. 2017

Cyklus exteriérových výstav „Příběh paneláku“

Cyklus 14 exteriérových výstav postupně představil ve všech krajských městech výsledky mezioborového projektu, zaměřeného na výzkum vybraných panelových sídlišť v České republice. V roce 2017 jej završily čtyři výstavy. Výstavní cyklus běžel mezi lety 2014 až 2017 a byl určen zájemcům z řad odborné i laické veřejnosti. Návštěvníkům jsme předložili příběhy vybraných sídlišť, v nichž často figurují velmi schopní architekti, kteří tvůrčím způsobem rozvíjeli myšlenky architektů a urbanistů meziválečné avantgardy. Hlavní důraz autoři kladli na urbanistický koncept a technologie, zvolené pro stavbu sídlišť, na dispozice bytů a umělecká díla ve veřejném prostoru. Na příkladech ukázali, co se s vybranými panelovými sídlišti děje dnes, zda regenerační zásahy přispěly ke zlepšení obytného prostředí nebo naopak narušily genia loci těchto celků. Položili si také otázku, jaká je věková, vzdělanostní a profesní struktura zdejších obyvatel a jak se proměnila od doby výstavby.

Pro návštěvníky, které zajímají širší souvislosti tohoto fenoménu, byly určeny obecnější texty o tom, proč se vlastně panelová sídliště začala v Evropě stavět, jak se vyvíjelo „bydlení v panelu“ v Československu, kolik lidí tak u nás v současné době žije, jak jsou nebo nejsou se svým bydlením spokojeni či jaké jsou scénáře budoucího vývoje sídlišť.

Panelová sídliště v České republice jako součást městského životního prostředí: Zhodnocení a prezentace jejich obytného potenciálu

Projekt podpořilo Ministerstvo kultury ČR v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI).

identifikační kód projektu: DF13P01OVV018

doba trvání projektu: leden 2013 – prosinec 2017

vedoucí projektu: Lucie Skřivánková (Zadrazilová)

Výstavy v roce 2017:

autoři textů a výběru reprodukcí: Rostislav Švácha, Lucie Skřivánková (úvodní texty), Jindřich Chatrný (o bydlení), Lucie Pospíšilová a Petra Špačková (demografické studie), Eva Novotná, Martina Koukalová (Flekačová), Michaela Janečková, Lucie Valdhansová a Jana Zajoncová

spolupořadatel: Artalk

fotografie ze současnosti: Jaromír Čejka, Jan Rasch

architektonické řešení: A1 Architects (Tereza Schneiderová, Lenka Křemenová, David Maštálka)

grafický design: Štěpán Malovec

edukační program: Anežka Bartlová, Jan Pfeiffer

www.panelaci.cz

nabídka programů pro školy: www.panelaci.cz/stranka/pro-skoly

Publikace

Paneláci 1. Padesát sídlišť v českých zemích (vyd. 2016)

Paneláci 2. Historie sídlišť v českých zemích 1945–1989

The Paneláks. Twenty-Five Housing Estates in the Czech Republic

Příběh paneláku v Karlovarském kraji

12. 1. – 14. 3. 2017

před obchodním centrem Fontána v Karlových Varech

počet návštěvníků: cca 7200

autorka pasportů sídlišť Karlovarského kraje: Lucie Valdhansová

autoři textů a výběru obrazového materiálu: Jana Barvíková, Martina Koukalová (Flekačová), Jindřich Chatrný, Michaela Janečková, Mariana Kubištová, Eva Novotná, Lucie Skřivánková (Zadrazilová), Petra Špačková, Rostislav Švácha, Lucie Valdhansová, Michaela Trtíková Vojtková

V pořadí jedenáctá exteriérová výstava přiblížila historii a současnost vybraných sídlišť v Karlových Varech (Tuhnice, Drahovice, Čankovská, Růžový Vrch) a Ostrově (Nový Ostrov). Hlavním impulsem k zahájení panelové výstavby v Karlových Varech se stala přestavba historického jádra pro lázeňské účely a přesun původních obyvatel do nových sídlištních celků, nikoli nedostatek bytových jednotek pro obyvatele města, jako tomu bylo ve většině měst v českých zemích. Sídlíště Tuhnice z 60. let je prvním panelovým obytným souborem v Karlových Varech. V návrhu urbanistického řešení o něco mladších Drahovic se musel architekt Bohumil Kuba vyrovnat s výrazným sklonem terénu. Výsledkem je volný urbanismus a využití výškových kontrastů domů. Podobné řešení, kontrast mezi vysokými obytnými domy a nízkými horizontálními objekty občanské a technické vybavenosti, zvolil i pro nejmladší sídlíště v našem výběru, postavené v průběhu 80. let – Čankovskou. V tomto případě však zdárnou realizaci narušila nařízení „shora“, která direktivně prosadila úsporná opatření a zrychlení průběhu výstavby. Zvláštností nevelkého sídliště Růžový Vrch, postaveného v 70. a v první polovině 80. let, je urbanistické řešení, navazující vědomě na předválečnou výstavbu zničenou bombardováním na konci druhé světové války. Jádro sídliště Nový Ostrov, budovaného pro zaměstnance jáchymovských uranových dolů, s rozlehlým náměstím a monumentálním kulturním domem navrhl v 50. letech architekt Jaroslav Krauz v duchu socialistického realismu. Vycházel přitom z urbanistického plánu Ladislava Kozáka. Výstavba sídliště probíhala v celkem 18 etapách od roku 1947 do roku 1976. S nadsázkou lze říci, že je encyklopedií technologického vývoje hromadné typizované výstavby, od dřevěných domků přes zděné činžáky až po panelové stavby.

Edukační program

> Výtvarná dílna **Co je panelák, co jsem já – vlajka pro sídlíště** s Anežkou Bartlovou

17. března 2017, Supermarket WC, náměstí Republiky 1, Karlovy Vary

Co je to vlastně panelové sídlíště a jak se k němu lze vztahovat? Na základě představení základních pojmů a typů panelových domů v Karlových Varech a jeho okolí, vyznačení jejich specifik a stavebních prvků, navrhovali autoři workshopu společně s účastníky motivy na vlajku sídliště. Základním tématem byl vztah jednotlivce k veřejnému prostoru i konkrétním panelovým domům, které účastníci znají z každodenního života ve městě.

> Komentovaná prohlídka sídlišť Tuhnice a Drahovice **Městu roste střecha nad hlavou** s Lucíí Valdhansovou

12. března 2017, Karlovy Vary

První karlovarské panelové celky Tuhnice a Drahovice, nabízející komfortní bydlení v zeleni a celou škálu služeb, jsou dnes řazeny mezi tzv. „krásná sídliště“ 60. let. Účastníci prohlídky objevovali jejich (pro některé možná skrytou) krásu.

Příběh paneláku v Ústeckém kraji

17. 3. – 18. 6. 2017

park před Krajským soudem v Ústí nad Labem

počet návštěvníků: cca 9.400

autorka pasportů sídlišť Ústeckého kraje: Jana Zajoncová

autoři textů a výběru obrazového materiálu – Jana Barvíková, Martina Koukalová (Flekačová), Jindřich Chatrný, Michaela Janečková, Mariana Kubištová, Eva Novotná, Lucie Pospíšilová, Lucie Skřivánková (Zadrazilová), Rostislav Švácha, Michaela Trtíková Vojtková, Jana Zajoncová

Dvanáctá výstava cyklu Příběh paneláku představila pětici sídlišť z Litvínova, Mostu, Ústí nad Labem, Teplic a Chomutova.

Sídliště v Litvínově a Mostě reprezentují poválečnou bytovou výstavbu pro velké průmyslové závody. Projekty panelových sídlišť v Ústí nad Labem, Teplicích a Chomutově vznikaly v době společenského a politického uvolnění šedesátých let, kdy architekti měli možnost pracovat svobodněji. Litvínovské

Sídliště Stalinových závodů navrhli po druhé světové válce představitelé meziválečné avantgardy pro zaměstnance stejnojmenné chemičky. Kromě dvouletkových cihlových domů a řadových domků a dvojdomků je jeho součástí i slavný kolektivní dům Evžena Linharta a Václava Hilského zapsaný v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky.

Jen o něco mladší hornické sídliště Podžatecká v Mostě bylo od počátku zamýšleno jako samostatný obytný celek napojující se na historické centrum města. Inspiraci metodou socialistického realismu nezaprou tzv. Stovky, čtyři zděné pětipodlažní bytové domy na půdorysu písmene E s dvory otevřenými do sídliště a s obchody a průjezdy umístěnými směrem do městské třídy.

V roce 1962 proběhla v Ústí nad Labem celostátní soutěž na urbanistické řešení nového obytného celku Severní Terasa pro více než dvacet tisíc obyvatel. Vítězný návrh nabídl důmyslnou koncepci – s využitím poměrně malého počtu typů domů se podařilo vytvořit rozmanité vnitřní obytné prostory a nový soubor kompozičně provázat s městskou strukturou.

Za návrh teplického sídliště Šanov II získal architekt Miroslav Masák v roce 1963 první cenu v soutěži Svazu architektů ČSSR. Jeho unikátnost netkví pouze ve velkorysém urbanistickém pojetí celku, ale i ve zdařilých realizacích občanské vybavenosti.

Nejmladším celkem ve výběru je sídliště Březenecká v Chomutově se třemi experimentálními osmnáctipodlažními domy, které na sklonku šedesátých let navrhl architekt Rudolf Bergr. Inspiroval se přitom v rovině koncepční, formální i technologické Le Corbusierovým domem Unité d'habitation v Marseille.

Edukační program

> Komentovaná prohlídka **sídliště Šanov II v Teplicích** s Janou Zajoncovou

14. května 2017, Teplice

Sídliště Šanov II v Teplicích dnes považujeme za příklad takzvané krásné fáze výstavby panelových sídlišť. Jeho podoba se formovala od roku 1963 pod taktovkou libereckých architektů, kteří o pár let později spoluzakládali legendární architektonický ateliér SIAL. Hlavní autor sídliště, architekt Miroslav Masák, vycházel z kontextuální představy obytného celku zasazeného v krajině, který svým urbanismem oponoval tehdy vžitým modernistickým zásadám výstavby velkých sídlišť. Součástí projektu Šanova II byl rovněž do detailu promyšlený koncept obytného prostoru, který vzešel ze spolupráce architektů s výtvarníky, psychology a dalšími odborníky. Pro sídliště také vznikl ojedinělý, ale bohužel nerealizovaný projekt organicky tvarovaných relaxačních lázní. Komentovaná procházka sídlištěm účastníky seznámila s hlavními myšlenkami koncepce tohoto obytného celku i s úskalími pozdější realizace.

> Kulatý stůl na téma **Uvnitř a venku: proměna interiéru aneb jak dnes užívat panelový byt**

a představení výsledků workshopu pro studenty Pedagogické fakulty Univerzity J. E. Purkyně s Janem Pfeifferem

1. června 2017, Dům umění Ústí nad Labem Fakulty umění a designu UJEP

diskutující: Kateřina Bartošová, Bohumil Vaněček, Tereza Matyášková, Jan Löbl, Jan Pfeiffer, Miroslav Hašek

Dílny navržené a realizované studenty katedry výtvarné kultury PF UJEP proběhly na sídlišti Severní Terasa ve spolupráci se Základní školou Mírová. Autorky dílny **Moje socha** Charlota Hölzelová a Kristýna Janků moderovaly diskuzi na téma prázdných podstavců, na nichž stávaly plastiky z minulého režimu. Žáci následně vytvořili kresebné návrhy a 3D plastiky, které autorky dílny poté vložily na prázdné podstavce pomocí fotokoláží. Do dílny **Můj vysněný panelák** autorky Jana Beracková a Anna Svobodová zapojily žáky z první třídy ZŠ, kteří si zkusili navrhout bydlení podle svých představ. Společně uvažovali o tom, co by na „svém“ paneláku změnili, co by si tu přáli, co by vylepšili. Finálním výstupem byla velkoformátová kresba na balicím papíře. Dílna **Potrubí** od Karolíny Blažkové a Lucie Jelínkové našla inspiraci v technické dispozici panelových objektů (stoupačky, kanalizace). Žáci se pokoušeli tento princip (přívod vody a odvod odpadu) a jeho funkčnost napodobit pomocí průhledných plastových hadiček sestavených do struktury odpovídající schematicky panelovému

domu. Irena Carkovová byla autorka dílny **Sousedé**, jejímž cílem bylo zmapovat, jak děti vnímají sídliště, co jim v tomto prostoru chybí, jaké hry tam (ne)mohou hrát.

Příběh paneláku v Libereckém kraji

22. června – 19. září 2017

Soukenné náměstí v Liberci

počet návštěvníků: cca 8.600

autorka pasportů sídlišť Libereckého kraje: Eva Novotná

autoři textů a výběru obrazového materiálu – Jana Barvíková, Martina Koukalová (Flekačová), Jindřich Chatrný, Michaela Janečková, Mariana Kubištová, Eva Novotná, Lucie Pospíšilová, Lucie Skřivánková (Zadrazilová), Rostislav Švácha, Michaela Trtíková Vojtková

V pořadí třináctá výstava ve veřejném prostoru představila panelovou výstavbu v 60. letech v Liberci, jejímž typickým znakem byl důraz architektů na práci s morfologií zdejší krajiny. Náročný svažité terén tohoto podhorského města se nebáli dokonponovat výraznými solitéry. Z výstavby v sousedním Jablonci nad Nisou výstava přiblížila odvážný koncept a odlišnou realizaci sídliště Mšeno.

Sídliště Králův Háj dokumentuje proměnu československé architektury a urbanismu, která souvisela s úspěchem českých architektů na světové výstavě Expo v roce 1958 v Bruselu a s následným vzestupem modernismu. Zřetelný je zde posun od řádkové zástavby, kterou reprezentují tradiční zděné domy podobné starší etapě socialistického realismu, k rozvolněné prostorové konfiguraci elegantních bodových výškových domů z panelů.

Obytný soubor ve Wolkerově ulici navrhl architekt Jaromír Vacek jako ojedinělý solitér. Je příkladem idealistické vize architektury a bydlení 60. let. „Wolkerák“ nám naznačuje, kam by se vývoj hromadného bydlení mohl ubírat ve svobodnějších poměrech.

Sídliště Ruprechtice uzavírá v Liberci zlatou éru bytové výstavby 60. let. Ze svažitého terénu vyrůstají ve značných rozestupech bodové a deskové domy odstupňovaných výšek a objemů. Horizont sídliště uzavírá jeho dominanta – dvakrát zalomený jedenáctipodlažní deskový dům o unikátní délce 380 metrů přezdívaný Hokejka, který patří k nejdelším panelákům v republice.

Soubor při ulicích Aloisina výšina a Franklinova ze 70. let vděčí za svou kvalitu nejen architektům, ale také investorovi – bytovému družstvu Sever, které se stalo zásadním hybatelem výstavby v Liberci.

Sever byl vůbec největším svépomocným bytovým družstvem v republice. Prostorové řešení tohoto sídliště sleduje vějířovitý půdorysný oblouk. Skupina domů na první pohled zaujme také propracovaným řešením fasád, kombinací cihlového obkladu a dřevěných detailů.

První koncept podrobného územního plánu nového Mšena v Jablonci nad Nisou z konce 60. let odpovídá dozvukům éry plné tvůrčího nasazení a optimismu. Jeho realizace však spadla do normalizačních poměrů ovládaných tvrdými technickohospodářskými ukazateli. Územní studie jednotlivých etap byly razantně přepracovány a oblast starého Mšena kompletně asanována. Uniformní prostředí nové čtvrti pro deset tisíc obyvatel zachránila bezprostřední blízkost vodní nádrže a rekreačních ploch.

Edukační program

> Komentovaná procházka **Z Králova Háje na Aloisinu výšinu** s Evou Novotnou

11. září 2017 v 17 hodin

> Výtvarná dílna pro děti v rámci akce **Den architektury 2017** s Janem Pfeifferem

1. října 2017, sídliště Mšeno, Jablonec nad Nisou

Dílna nabídla diskuzi o specifikách a výjimečných rysech mšenského sídliště. Na základě záznamu těchto prvků si účastníci vytvořili své verze vlajek pro sídliště. Jako hlavní téma se ukázala vodní plocha, která se sídlištěm sousedí. Vlajky se poté připevnily na konstrukci a stal se z nich vlající objekt.

Příběh paneláku v Praze

22. září 2017 – 1. ledna 2018

před Fakultou stavební ČVUT v Praze 6

počet návštěvníků: cca 12.600

autorka pasportů sídlišť města Praha: Michaela Janečková, Martina Koukalová (Flekačová)
autoři textů a výběru obrazového materiálu – Jana Barvíková, Martina Koukalová (Flekačová),
Jindřich Chatrný, Michaela Janečková, Mariana Kubištová, Eva Novotná, Lucie Skřivánková
(Zadražilová), Petra Špačková, Rostislav Švácha, Michaela Trtíková Vojtková

Čtrnáctá a závěrečná výstava cyklu *Příběh paneláku* návštěvníky seznámila s historií a současností šesti vybraných pražských sídlišť: Solidarita, Invalidovna, Ďáblice, Jižní Město, Jihozápadní Město a Nový Barrandov.

Jednotlivá sídliště reprezentují různá období nové periodizace tohoto typu výstavby, kterou vypracovali řešitelé výzkumného úkolu. První pražské poválečné sídliště, Solidarita, postavené ještě zděnou technologií s využitím některých prefabrikovaných prvků a vyznačující se na svou dobu nezvykle bohatou občanskou vybaveností, je zástupcem dřevní fáze. Pionýrskou etapu bytové výstavby, spojenou se zaváděním panelové technologie a s hledáním nových cest ve stavebnictví, zastupuje experimentální Invalidovna. Jako příklad krásného sídliště se nabízejí Ďáblice s velkoryse založeným urbanismem a výraznými architektonickými kvalitami. Typickým zástupcem technokratické fáze je realizace Jižního Města v letech 1971–1988, jehož projekt museli hlavní architekti Jan Krásný a Jiří Lasovský z politických důvodů opustit a původní promyšlený návrh „nového, samostatně fungujícího města“ se rozpustil do monotónní šedi. Bytová výstavba se nesla ve znamení kvantity a úspornosti. Poslední období, tzv. fázi pozdních krásných a postmodernistických sídlišť, reprezentují dva celky – Jihozápadní Město a Nový Barrandov. Jejich architektům se navzdory technokratickému tlaku podařilo vytvořit po architektonické i urbanistické stránce kvalitní sídliště a využít některé postmoderní prvky.

Edukační programy (cyklus přednášek a dílen) se uskutečnily v roce 2018 v UPM během výstavy Bydliště: panelové sídliště, připravené na závěr projektu Panelová sídliště v České republice jako součást městského životního prostředí.

Lekce z karikatury: kubismus

13. 10. 2016 – 12. 2. 2017

výstavní sál Domu U Černé Matky Boží, Ovocný trh 19, Praha 1

počet návštěvníků (1. 1.–12. 2. 2017): 1.284

pořadatelé: UPM ve spolupráci s Ústavem dějin umění Akademie věd České republiky, v.v.i.,

a Památkem národního písemnictví

kurátor výstavy: Tomáš Winter

grafický design: Colmo, v.o.s.

Výstava Lekce z karikatury ukázala prostřednictvím českého materiálu, jak humorističtí a satiričtí kreslíři reagovali na skutečná i fiktivní kubistická díla a jakým způsobem se moderní karikatura, jejíž podstata tkví v deformaci, výtvarné zkratce a autonomii výrazových prostředků, bezprostředně uplatňovala při hledání nových uměleckých forem. Neopomíjela přitom ani karikaturní portréty členů Skupiny výtvarných umělců, ani satirické kresby a karikatury, které vytvářeli sami čeští kubisté. Sekce „Podoby Skupiny“ obsahovala karikaturní a humoristické podobizny členů Skupiny výtvarných umělců. Oddíl „Před kubismem“ zahrnoval rané karikaturní kresby malířů Emila Filly, Antonína Procházky a Zdeňka Kratochvíla, jednoho z průkopníků moderní české karikatury. Kratochvílovi byla věnována i samostatná kapitola, prezentující zejména práce určené pro *Umělecký měsíčník*,

vydávány v letech 1911–1914. Sekce „Karikatura kubismu“ ukazovala, jak bylo nové umění viděno očima karikaturistů a humoristických kreslířů. Zbývající tři části výstavy měly politicko-satirický charakter. Kapitola „Emil Filla a Michl v bahně“ představila umělce protiněmecké a protiválečné kresby, určené pro časopis *Michel im Sumpf*, na jehož vydávání se Filla podílel v letech 1917–1918 během své emigrace v Nizozemsku. Oddíl „Ve službách sociální kritiky“ byl výběrem ze satirického alba kolorovaných litografií *Mravnost pod úředním sklem*, které vytvořil v roce 1923 Emil Artur Pittermann-Longen a formálně v něm čerpal z expresionismu a kubismu. Závěrečná část „Zvrhlé umění“ byla věnována reakcím karikaturistů na kontroverzní anketu *Národních listů* Národu národní kulturu, uspořádanou v roce 1936, dále na neblaze proslulou výstavu Entartete Kunst, konanou následného roku, a nakonec na ostré vystoupení S. K. Neumanna proti modernímu umění.

Edukační program

> V aktivní zóně si návštěvníci mohli nakreslit vlastní karikaturu a zařadit ji do alb; karikatury byly rovněž zveřejňovány v e-galerii na webových stránkách muzea a FB. Součástí výstavních panelů byly medailonky karikovaných osobností.

> Pracovní listy **Tahák k lekci z karikatury kubismu** v české a anglické verzi sloužily jako průvodce výstavou, k dispozici byly také v elektronické podobě na www.czklubismus.cz

> Komentovaná prohlídka s autorem výstavy: 3. 1. 2017

Umění restaurovat

Vzácné tapiserie a textil ze sbírek UPM v Praze a NPÚ

Státní hrad a zámek v Jindřichově Hradci

13. 4. – 29. 10. 2017

počet návštěvníků: 4.134

pořadatelé: UPM a Národní památkový ústav

kurátor výstavy: Martina Lehmannová

architektonické řešení: Martina Lehmannová, Dušan Seidl

grafický design: Colmo

Repríza výstavy představila soubor liturgických textilií a tapiserií ze sbírek UPM, restaurovaných v letech 2015–2016 v rámci projektu financovaného z prostředků tzv. Norských fondů. Svým rozsahem šlo o projekt naprosto unikátní – žádná jiná instituce dosud nezrealizovala v tak krátkém čase restaurování celkem pětadvaceti děl: devět tapiserií výjimečné kvality z předních evropských center výroby a šestnáct liturgických textilií. Tento konvolut byl pro výstavu v Jindřichově Hradci doplněn o tapiserie a historický textil ze sbírek Národního památkového ústavu. Prostřednictvím restaurátorských zpráv a videozáznamů postupu prací se návštěvníci měli možnost seznámit s průběhem restaurování jednotlivých předmětů.

Nejpozoruhodnějšími zrestaurovanými kusy jsou dvě tapiserie z cyklu Caesarových činů. Vynikají malířskou kvalitou předlohy i jemností zpracování. Ikonografie vychází z Plutarchových *Životopisů slavných Řeků a Římanů* a Suetoniova *Života Julia Ceasara*. Tapiserie vznikly ve významné bruselské dílně založené Jeanem Le Clercem (1660–1672). Byla zde utkána rozsáhlá série příběhů Gaia Julia Ceasara a to v několika edicích. V různých muzeích se nachází celkem čtrnáct kusů, z toho pět v Kunstkomoe Kunsthistorisches Museum ve Vídni a čtyři v pražském UPM, přičemž dva náměty jsou shodné.

Výjimečná je i kvalita tapiserie *Kamenování sv. Pavla a sv. Barnabáše* utkaná v belgickém Audenarde (Oudenaarde) kolem roku 1600. Vedle tapiserií s dalšími antickými a církevními motivy se podařilo zrestaurovat i dvě verdury ze 17. a 18. století, z nichž vyniká fragment *Verdury s papouškem*, jež vznikla ve francouzském Lille pravděpodobně v dílně Guillaumea Wernierse mezi lety 1700 a 1710. Zachycuje papouška a další ptactvo a také hlavu kasuára přilbového, který byl poprvé vědecky popsán

až Carlem Linné v knize *Systema natura* vydané roku 1735. Dokládá, že verdury byly nositelem nejaktuálnějších a často i senzačních motivů.

Liturgické textilie tvořily v rámci projektu sice početnější, ale finančně méně náročnější část. Podařilo se zachránit jedinečná díla pocházející z raně novověké Itálie, renesančního Španělska či barokní Francie. Výjimečný je paraván z doby kolem roku 1800 vyšívaný technikou malby jehlou na hedvábí, jehož provedení patří k nadprůměrným.

Ze sbírek Národního památkového ústavu byly vystaveny tapiserie *Judita se strojí na cestu Judita před Holofernem*, které vznikly v Bruselu v letech 1645–1647. Návrhy vytvořili umělci z okruhu malíře Jacopa Jordaense. Díky značkám dochovaným v borduře známe i jména tkalců V. Beverena, E. Leynierse a Hendryka Reydamse. Zachycují příběh krásné Židovky, která se v touze po záchraně svého města vplížila do tábora nepřítele, svedla velitele vojska Holoferna a usekla mu hlavu.

Edukační program

> Haptická zóna byla věnována technice tkaní – návštěvníci měli možnost zkusit tkaní gobelínu a stínování liniemi a klínky.

> Pracovní listy *Květomluva* zkoumaly rostlinné motivy vyšité na vystaveném paravánu

> Velkoformátová skládačka kombinovala dvě různé tapiserie.

> Haptická zóna přiblížila historický vývoj barvířství.

> Pracovní sešity návštěvníky seznamovaly s barvením textilu pomocí přírodních látek.

Tzv. Norské fondy, jejichž prostřednictvím finančně přispívají Norsko, Lichtenštejnsko a Island, snižují ekonomické a sociální rozdíly v Evropském hospodářském prostoru. Projekt „Historické tapiserie a textil ze sbírky Uměleckoprůmyslového musea v Praze – konzervace a prezentace“ je veden pod reg. č. EHP-CZ06-OV—1-038—2014.

[Výstavy v zahraničí](#)

The Masterpieces of Glass from the Collections of the Museum of Decorative Arts in Prague

Čína

celkový počet návštěvníků výstavy v letech 2014–2017 v 10 lokacích: 2 141 000

Hubei Provincial Museum, Wuhan (devátá destinace)

28. 10. 2016 – 3. 2. 2017

počet návštěvníků: 320 000

Anhui Museum, Hefei (desátá destinace)

Anhui Museum, Hefei

10. 3. – 28. 5. 2017

počet návštěvníků: 188 000

pořadatelé: UPM a Shanghai Youxiang Art Exhibitions and Exchange Development

hlavní autorka koncepce: Helena Brožková

spoluautoři: Jan Schöttner, Milan Hlaveš

Pod názvem Mistrovská díla ze sbírek UPM (či jeho variantou *Elegance a šarm evropského umění skla*) putovala v letech 2014 až 2017 po deseti čínských městech výstava věnovaná historii evropského skla. Její premiéra se uskutečnila ve městě Changsha v provincii Hunan, každý další rok ji hostila tři až čtyři nejvýznamnější muzea v centrech jednotlivých provincií, včetně Pekingského muzea umění sídlícího ve významném císařském komplexu Wanshou Temple z doby dynastie Ming (1368–1644). V roce 2017 se uskutečnily dvě poslední zastávky ve Wuhanu a Hefei. Byla to historicky první výstava skla, která absolvovala tak náročnou cestu, přičemž návštěvnost každé z nich čítala sto či

několik set tisíc návštěvníků. Transport exponátů zajišťovala čínská pobočka firmy Hasenkamp ve spolupráci s odborníky z UPM.

Expozice přiblížila na více než dvou stovkách ukázek ze sbírky UPM vývoj evropského sklářského umění od antiky až po třicátá léta 20. století. Zahrnovala všechny základní hutní techniky i techniky rafinace, které se podílely na utváření specifické podoby evropského skla. Ve výběru dominovala skla české provenience, návštěvník však mohl spatřit také skla ostatních významných sklářských oblastí – Itálie, Nizozemska, Anglie, Německa, Francie, Švédska a Španělska. Sklo doprovázely dobové i současné fotografie ilustrující sklářskou výrobu i krásy České republiky, ale také několik filmů o skle a jeho výrobě (Studio VAAR a Preciosa Lighting).

Výstavní katalog *The Masterpieces of Glass from the Collections of the Museum of Decorative Arts in Prague* byl vydán v roce 2014

Il Liberty e la rivoluzione europea delle arti

Dal Museo delle Arti Decorative di Praga

Scuderie e Museo storico del Castello di Miramare, Terst, Itálie

23. 6. 2017 – 7. 1. 2018

celkový počet návštěvníků: 157 225 osob (110 500 platících, 46 725 zdarma)

koncepce výstavy: Lucie Vlčková, Radim Vondráček, Rossella Fabiani

odborná spolupráce: Luciano Celli, Jiří Fronek, Konstantina Hlaváčková, Daniela Karasová, Iva Knobloch, Petra Matějovičová, Marie Míčová, Jan Schöttner, Michal Stříbrný, Petr Štembera, Eva Uchalová, Lucie Vlčková, Radim Vondráček, Filip Wittlich

architektonické řešení: Luciano Celli

grafický design: Livio Cassese

UPM představilo secesní umění ze svých sbírek italskému publiku prostřednictvím redukované reprízy úspěšné výstavy *Secese/Vitální umění 1900*, kterou v letech 2013–2015 hostil Obecní dům v Praze. Rozsah výstavy byl upraven především s ohledy na význam reprezentace českého kulturního dědictví v zahraničí a atraktivitu exponátů pro zahraniční publikum (výběr klíčových českých autorů a děl charakteristických pro českou uměleckou a řemeslnou produkci).

Mezi nejcennější exponáty výstavy patřila díla Alfonse Muchy (plakát *Medea*, 1898, návrhy pro *Le Pater*, dekorativní malby pro pavilon Bosny a Hercegoviny pro světovou výstavu v Paříži, 1900 a další), dále dekorativní malby Jana Preislera *Jaro*, *Podzim* z roku 1899, ale také nábytkové kusy Leopolda Bauera, Jana Kotěry, Josefa Gočára i plakát Gustava Klimta k první výstavě spolku Secese. Při výběru byly brány v úvahu též historické souvislosti Terstu a Čech v době před první světovou válkou. Výstava se uskutečnila díky letité spolupráci s výstavní společností Villagio Globale Int. UPM v minulosti připravilo do Itálie několik zásadních výstav, například *Art deco* či *Biedermeier* pro Padovu. V Itálii je o české užití umění velký zájem zejména proto, že zde neexistují tradiční uměleckoprůmyslová muzea.

K výstavě byl vydán stejnojmenný katalog (v italském jazyce).

Jaroslav Horejc/Master of Prague Art Deco

Art in the Service of the State

Comenius Museum, Naarden, Nizozemí

26. 10. 2017 – 28. 2. 2018

počet návštěvníků: 5.900

pořadatelé: UPM, Comenius Museum v Naardenu a Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě

kurátor výstavy: Martina Lehmannová

architektonické řešení: Alexandra Haluzová
grafický design: Lenka Jasanská

Výstava ve stručnosti představila osobnost a dílo Jaroslava Horejce (1886–1983), sochaře, který se podílel na úpravě kaple s ostatky Jana Amose Komenského v Naardenu v letech 1933–1937, na níž spolupracovali další významní umělci jako architekt Ladislav Machoň či sochaři Jaroslav Benda a Karel Štipl. Rekonstrukce Komenského kaple v Naardenu patřila v době mezi válkami k nejvýznamnějšímu počínání v oblasti péče o kulturní dědictví tehdejšího Československa v zahraničí. Jaroslav Horejc byl u nás nedávno představen výstavou Galerie hl. města Prahy v Domě U Kamenného Zvonu – v Naardenu byla prezentována právě část této výstavy. Výstava připravená převážně ze sbírek UPM pro Museum Comenius v Naardenu, byla uspořádána ve spolupráci s Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě, které je správcem Musea Comenius za Českou republiku. Exponáty zapůjčilo ze svých sbírek Národní muzeum, Arthouse Hejtmánek a další soukromí sběratelé. Jaroslav Horejc, sochař, návrhář uměleckořemeslných předmětů a pedagog, patří mezi významné české umělce 20. století. Přispěl k budování obrazu města Prahy, státu i různých organizací. Realizoval zakázky určené pro diplomacii a jeho díla se díky svým kvalitám stala ambasadory československé moderní kultury za hranicemi země. Jeho kariéra vyvrcholila v roce 1925 udělením Grand Prix v oboru skla na Mezinárodní výstavě dekorativního umění v Paříži. O spolupráci na výzdobě pohřebního místa Komenského v Naardenu (1937) jej požádal architekt Ladislav Machoň. Horejc navrhl osm reliéfů pro uměleckou mříž před Komenského hrobem, zobrazující důležité momenty v životě tohoto pedagoga a myslitele. Je také autorem ohromného a působivého svícnu, který stojí vedle hrobu Komenského. Výstava vznikla za přispění MK ČR.

Mucha and The Others Treasures of Art Nouveau

Guang Dong Museum, Guang Zhou, Čína
25. 11. 2017 – 25. 3. 2018
počet návštěvníků: 30.907

pořadatelé: UPM, GHMP a Shanghai Youxiang Art Exhibitions and Exchange Development
kurátor výstavy: Lucie Vlčková (UPM), Hana Larvová (GHMP)
grafický design: Tian Zhiyou, Artron (Beijing) Art Center

Expozice secesního umění ze sbírek UPM a Galerie hl. města Prahy reprezentuje české kulturní dědictví v předních čínských muzejních institucích – v Guang Dong Museum v Guangzhou a poté v Nan Jing Museum v Nanjingu. Přinesla rozsáhlé soubory děl Alfonse Muchy a Františka Bílka, doplněné o ukázky uměleckořemeslných prací ze skla a kovů, nábytku, dobové plastiky a grafiky od dalších autorů, spjatých s uměleckou scénou přelomu 19. a 20. století. Mezi nejcenější exponáty ze sbírek UPM patřily tři plakáty Alfonse Muchy, Gismonda, La Dame aux Camelias a Medee. Třebaže se jedná o významná díla, náležící mezi „chef d’oeuvres“ evropského umění, jsou v UPM zastoupena ve více exemplářích. Výstava byla zařazena do programu Dnů Prahy v Číně.

Práce A. Muchy ze sbírek galerie zastupují tři tematické celky. Prvním jsou jeho návrhy z let 1910–1911 na výzdobu Primátorského sálu Obecního domu v Praze, druhým je originální kolekce akvarelů a tužkových kreseb Slovanstvo bratrské k alegorické slavnosti na řece Vltavě v Praze, kterou vytvořil Mucha v letech 1925–1926 a třetím tématem je ztvárnění Otčenáše, kde se setkává Muchův a Bílkův autorský přístup. Tvorba Františka Bílka, protagonisty českého secesního symbolismu přelomu 19. a 20. století, je dále představena výběrem kolekce soch, kreseb, nábytku a uměleckého řemesla. Soubor zahrnuje také ukázky z interiérového vybavení Bílkovy vily s ateliérem v Praze na Hradčanech, jedné z neoriginálnějších architektur evropského symbolismu. Vystavenou kolekci pak doplňují díla sochařů a malířů ze sbírky galerie, jejichž individuální umělecké přístupy společně formovaly toto výjimečné období české secese.

Hlavním organizátorem výstavy je společnost Youxiang Art Exhibitions and Exchange Development, s níž UPM spolupracovalo v posledních letech na putovní výstavě skla v Číně. Ta garantovala podmínky potřebné pro ochranu sbírek při transportu i jejich prezentaci ve všech spolupracujících čínských muzeích, kde péče o exponáty dosahuje vysokého standardu.

K výstavě byl vydán stejnojmenný katalog (v čínsko – anglické verzi)

[Výstavy ve spolupráci \(v ČR\)](#)

Oheň/Hlína/Led: Václav Šerák a žáci

Galerie umění Karlovy Vary

3. 2. – 23. 4. 2017

Počet návštěvníků: 1.258

kurátor: Dita Hálová

architektonické řešení: Petr Duba

grafický design: Petr Krejzek, Martin Groch, Studio Redesign

Václav Šerák je výjimečná osobnost české a evropské keramiky. Věnuje se různým oborům keramické plastiky a designu. Jeho tvorba se vyznačuje prolínáním námětů ze sochařství do designu a jejich paralelním řešením. Hlavními tématy, přenášenými do obou oborů, jsou fragmenty architektury: hliněné plátové konstrukce s otiskem struktury či otiskem tkaniny, točený, dekonstruovaný reliéfní půlkruh a tordovaný sloup s výrazným barevným zpracováním povrchu. Pro jeho práce jsou příznačné dynamické tvary, velkorysé proporce, uměřený detail a expresivní tvarové a barevné pojetí plastik.

Edukační program

Komentované prohlídky výstavy: 21. 2.

K výstavě byl vydán stejnojmenný katalog

24. Letní keramická plastika 2017

Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy

10. 6. – 1. 11. 2017

počet návštěvníků: cca 3.800

kurátoři: Petr Lada a Milan Hlaveš (UPM)

V působivém prostředí zámeckého parku Středočeského muzea v Roztokách u Prahy vystavila téměř třicítka umělců svá sochařská díla a instalace vytvořené z keramiky a porcelánu. Byly to především nejnovější práce, v některých případech přímo vytvořené pro tuto příležitost. Se známými osobnostmi keramické sochařské tvorby se na výstavě setkali tvůrci z jiných oblastí vizuálního umění, pro které je keramický materiál ojedinělou příležitostí rozvinout vlastní etablovanou tvorbu, a také jejich mladí nadějní kolegové, nedávní absolventi vysokých škol. S českými autory se prezentovali originálně smýšlející autoři z Japonska, Německa a Slovenska. Výtvarníky k účasti na této tradiční přehlídce vyzývají a následně jejich díla instalují kurátoři Petr Lada a Milan Hlaveš tak, aby prostupovaly atmosférou exteriéru muzea. Členitý prostor, kde se rozsáhlé volné plochy střídají s komorními zákoutími, nabízí zajímavé a mnohdy i překvapivé způsoby umístění uměleckých objektů.

7. Mezinárodní sympozium rytého skla v Kamenickém Šenově

Sklářské muzeum Kamenický Šenov

17. 9. 2017 – 30. 3. 2018
počet návštěvníků: 858

kurátor: Jaroslav Polanecký
architektonické řešení: Petr Duba
grafický design: Jana Hradcová

Ve druhém zářiovém týdnu probíhalo v Kamenickém Šenově 7. Mezinárodní sympozium rytého skla. Aktivně se na něm podílelo osmnáct umělců, devět studentů, přizváni byli také tři zahraniční hosté. Slavnostní setkání proběhlo za účasti zástupců Města Kamenický Šenov, Střední uměleckoprůmyslové školy sklářské, vedení Spolku rytého skla, jenž celou akci koordinuje, a především za přítomnosti partnerů a sponzorů, kteří akci podpořili. Pozvání přijal také Peter Rath, který sympozium a především tradici rytého skla na Kamenickošenovsku podporuje dlouhodobě, a Milan HHLaveš, vedoucí kurátor oddělení sbírky skla, keramiky a porcelánu UPM.

Na přehlídce ve Sklářském muzeu si mohli návštěvníci prohlédnout různorodá díla, jejichž společným jmenovatelem je královská zušlechťovací technika – rytina, která v poslední době opět prožívá svou renesanci. Z vytvořených exponátů byla vybrána dvě ocenění: cenu Corning Studia z USA, určenou pro výtvarníky, získal Jan Schindler (ČR), cenu Bild-Werku Frauenau, určenou pro studentskou sekci, získal Marcin Zajac (PL).

Účastníky trienále vybírala odborná komise složená z řad organizátorů i renomovaných umělců, sklářských výtvarníků a designérů: Jitka Skuhrová, Pavel Kopřiva, Pavel Mrkus, Jára Šára, Jana Hradcová, a také kurátorů a teoretiků nejen moderního a současného skla: Helena Braunová, Milan Hlaveš, Jaroslav Polanecký, Dita Hálová. Na základě jejich výběru do Kamenického Šenova přijeli autoři například z Bulharska, Rumunska Japonska, Francie, Belgie, Lotyšska či již tradičně z Polska, Rakouska a Německa. Účast na sympoziu je proto považována za vysoce prestižní záležitost.

Artceramics CZ 2017

Mezinárodní muzeum keramiky ve Weidenu
17. 10. 2017 – 4. 3. 2018
počet návštěvníků: 2 700

kurátorky: Naděžda Potůčková (plzeňská Unie výtvarných umělců) a Dita Hálová (UPM)
grafický design: Jana Hradcová

Současnou českou keramickou plastiku a design porcelánu představilo Mezinárodní muzeum keramiky ve Weidenu, které je pobočkou významného Zweigmuseum der Neuen Sammlung – The Designmuseum München. Svá díla vystavilo 43 předních sochařů a designérů z České republiky. Kurátorky výstavy Naděžda Potůčková z plzeňské Unie výtvarných umělců a Dita Hálová z UPM vycházely ve své koncepci z aktuálního dění v oblasti volné keramické plastiky a designu porcelánu: představily dvě skupiny tvůrců lišících se výtvarnými názory i generačně – členy Sdružení výtvarných umělců keramiků a Unie výtvarných umělců –, a ukázaly to nejlepší z jejich tvorby. Nedávnou historii připomněly práce významných osobností oboru: posmrtně byl zastoupen dlouholetý předseda SVUK Pravoslav Rada, excelentní sochař a keramik celoevropského významu, a také v Německu dobře známí autoři Lubomír Šilar, Jindřiška Radová a Václav Šerák. Z Plzeňského kraje to byla Alena Burešová a Milan Vendi Hůrka, kteří dlouhá léta tvořili v Tachově. Atrium muzea obohatily instalace soch Pavla Drdy, Zdeňka Maniny, Ludmily Kovářkové, Pavla Jarkovského či Davida Exnera. Výstavu organizoval kruh přátel Die Keramischen e. V. a Unie výtvarných umělců Plzeň s podporou Sdružení výtvarných umělců keramiků a za odborné spolupráce UPM. Záštitu převzali Helena Koenigsmarková, ředitelka UPM, Martin Baxa, náměstek hejtmana Plzeňského kraje, a Lothar Höher, viceprezident Krajského sněmu Horní Falce.

K výstavě byl vydán stejnojmenný katalog.

Stálé expozice v Praze

Český kubismus

Dům U Černé Matky Boží

od 2. prosince 2015

Ovocný trh 19, Praha 1

autorka koncepce: Lucie Vlčková

kurátorky: Lucie Vlčková, Daniela Karasová

architektonické řešení: Jiří Javůrek, Sylvie Bednaříková, Jakub Žák (SGL project, s. r. o.)

grafický design: Štěpán Malovec

projekce a tablety: Oficina

počet návštěvníků v r. 2017: 15.649

Expozice prezentovaná v první pražské kubistické stavbě představuje český kubismus jako styl ideově propojující volné a užité umění i architekturu. Obsahuje soubory i solitérní kusy nábytku, interiérové doplňky z keramiky, skla a kovů, tapety, plakátovou tvorbu či knižní grafiku. Zastoupení jsou přední architekti a designéři, jako Pavel Janák, Josef Gočár, Josef Chochol, Vlastislav Hofman, Otakar Novotný či František Kysela. Jejich díla doplňuje výběr kubistické malby autorů Emila Filly, Bohumila Kubišty, Josefa Čapka, Václava Špály a plastiky Otto Gutfreunda.

Instalace umístěná ve dvou patrech domu postupuje od ideového vymezení stylu a problematiky formy uměleckého díla přes historii institucí spojených s českým kubismem až po inspirační zdroje a proměny kubismu po první světové válce. Klíčovým exponátem je soubor nábytku Josefa Gočára, původně určený pro autorovu vlastní jídelnu, jenž byl vystaven na mezinárodní výstavě německého sdružení Werkbund v Kolíně nad Rýnem roku 1914, či efektní a po funkční stránce patrně nejzdařilejší vybavení interiéru, které Josef Gočár navrhl pro herce Národního divadla Otto Bolešku v roce 1913. Expozice představuje i neméně významná díla malířská a sochařská, jako například ikonické dílo českého kubismu plastiku Úzkost od Otto Gutfreunda, jež byla na I. výstavě Skupiny výtvarných umělců v roce 1912 ústředním exponátem instalace.

Edukační programy

- > V tzv. aktivní zóně je možné si vyzkoušet, jak se sedí na replikách kubistických židlí.
- > Pracovní listy *Obyčejná židle, nebo muzejní exponát?* vyzývají návštěvníky ke zkoumání sedacího nábytku z neobvyklých úhlů pohledu.
- > Ve výstavě je v tištěné podobě k dispozici mapka *Procházka po pražské kubistické architektuře*.
- > Samoobslužné tablety přinášejí další související informace: časovou osu, medailony osobností českého kubismu, ukázky dobových kritik a karikatur, archivní snímky výstav Skupiny výtvarných umělců a ukázky produkce Pražských uměleckých dílen a družstva Artěl.

- > Komentované prohlídky expozice: 31. 1., 28. 2., 28. 3., 27. 6., 19. 12.
- > Přednáška: 10. 1. – Rondokubismus: art deco nebo národní sloh?

- > Cyklus přednášek Kavárny jako místa umění
- 21. 3. – Genius Loci ČMB, jeho kavárna a bar
- 18. 4. – Interiéry kaváren na počátku 20. století
- 23. 5. – Kovové kuřácké soupravy ve 20. století
- 12. 9. – Česká reklama na počátku 20. století

Schwarzenberský palác, Praha

Barokní umělecké řemeslo ze sbírek UPM

Schwarzenberský palác

Hradčanské náměstí 2, Praha 1

počet návštěvníků v r. 2017: 24.245

koncepte expozice: Petra Matějovičová

odborná spolupráce: Markéta Grill Janatová

architektonické řešení: Eva Eisler

grafický design: Pavel Jehlička, Radana Lencová

Expozici českého barokního umění Národní galerie doplnilo UPM o samostatnou část, věnovanou užitému umění střeoevropského kulturního prostoru od manýrismu přelomu 16. a 17. století až po klasicismus sklonku 18. století. Instalace v atraktivním prostředí zrekonstruovaných klenutých sálů podzemního podlaží paláce představuje na více než čtyřech stech uměleckých předmětů vývoj výzdobných technik, ornamentiky i ikonografie. Expozice se soustředí na tři tematické okruhy nazvané *Liturgie, Stolování a Ornament*.

Edukační program

> Komentované prohlídky s autory výstavy:

25. 4. a 24. 10. – Sklo renesance a baroka pro slavnostní i každodenní příležitost I

2. 5. a 26. 9. – Drahé kovy v liturgii a stolování

9. 5. – Sklo renesance a baroka pro slavnostní i každodenní příležitost II

23. 5. a 3. 10. – Keramika a porcelán: rituál stolování renesance a baroka

30. 5. a 10. 10. – Textilie v období baroka

6. 6. a 17. 10. – Pro reprezentaci i utajení: drobné předměty denní potřeby

Mimopražské stálé expozice

Zámek Kamenice nad Lipou – pobočka UPM

celkový počet návštěvníků v r. 2017: 14.510

Angličáci

autor námětu, odborná spolupráce: Alexander Goldscheider

kurátorka: Marie Míčová

architektonické řešení: Jana Bačová Kroftová, Monika Krausová, Dušan Seidl

grafický design: Štěpán Malovec, Tereza Hejmová

Expozice představuje kolekci patnácti set miniaturních modelů aut anglické firmy Lesney vyráběných pod značkou Matchbox. Instalaci řad aut-veteránů Models of Yesteryear, prezentovanou na zámku od roku 2014, jsme doplnili o další řady modelů od nejstarších kovových autíček po současnou produkci s plastovými součástmi. Anglická firma Lesney začala vyrábět kovové modely aut, strojů a různých hraček koncem čtyřicátých let. Značka Matchbox odkazuje na způsob balení modelů do krabiček od zápalek. Fenomén Matchbox zasáhl několik generací dětí i dospělých – v českém prostředí si tyto modely získaly velkou popularitu díky nevídané preciznosti a dotaženosti provedení, funkčnosti, zářivé barevnosti a vysoké odolnosti.

Edukační program

> Aktivní zóna s autodráhou nabízí možnosti vyzkoušet si jízdní, parkovací i rychlostní vlastnosti vlastních modelů či zapůjčeného muzejního angličáka

> Papírová skládačka garáže jako dárek jsme pro návštěvníky

1+kk pro panenky

koncepce: Helena Koenigsmarková, Marie Míčová

architektonické řešení: Dušan Seidl

grafický design: Štěpán Malovec

Domečky a pokojíčky pro panenky patří k nejstarším a nejoblíbenějším druhům hraček vůbec. Nová expozice představuje soubor ze sbírky UPM v Praze z období od druhé poloviny 19. století do třicátých let století dvacátého. Repliky či zmenšené kopie interiérů byly vymezeny převážně třemi stěnami, vyrobenými z překližky, nebo skládacími stěnami z kartonu. Druh interiérového vybavení závisel na charakteru a účelu místnosti – zcela odlišný typ mobiliáře najdeme v obchodě, salonu nebo kuchyni. V miniaturním provedení interiérů se odrážely i měnící se styly nábytku. Srovnat pokojíčky s předlohou ve skutečné velikosti umožňuje soubor nábytku z původního vybavení zámku, které patřilo poslednímu předválečnému majiteli, rodině Geymüllerů.

Edukační program

> Aktivní zóna s magnetickou hrou *Vytvoř si interiér z nábytku ze sbírky UPM* (vystaveného ve studijním depozitáři v prvním patře zámku) je vybavená dětským nábytkem firmy TON

> Kresba návrhů interiérů či modelů aut na velkoformátových školních tabulích v kreslárně

Geneze nábytkového designu v Čechách, na Moravě a v dalších evropských zemích

Studijní depozitář nábytku 19. a 20. století

koncepce expozice – Daniela Karasová, Karel Lapka

architektonické řešení – Karel Lapka

grafický design – Jiří Sušanka

Tato expozice dokládá klíčové momenty vzniku a vývoje designu nábytku související s přechodem individuální řemeslné výroby na hromadnou strojovou v průběhu 19. století: vliv nových technologií a materiálů na nábytkový design, moderní způsob života ovlivňující typologickou skladbu nábytku, okouzlení plasty a posléze jejich kritiku, úlohu jednotlivců i nábytkářských škol. Plochou 634 m² a několika sty exponáty tvoří nejrozsáhlejší expozici tohoto typu u nás. Najdeme tu ikony světového designu, byť často v replikách, i práce nejmladší generace českých designérů.

Mříže, klíče, zámky – kované železné práce ze sbírek UPM

kurátor – Jiří Nimrichter

spolupráce – Rostislav Illík, Petr Albrecht a studenti fakulty reklamní fotografie a designu a fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati, Zlín

architektonické řešení – Karel Lapka, Rostislav Illík

grafický design – Štěpán Malovec

Expozice historických kovaných železných prací, která začíná v renesančním sále zámku, je první specializovanou expozicí tohoto uměleckého řemesla u nás. Představuje ukázky středověkých, renesančních a barokních mříží a zábradlí a také soubory historických zámků, klíčů, klepadel a kování od doby románské až do 19. století. Interaktivní program umožňuje vyzkoušet si mechanismy zámků a klepadel nebo uvést do pohybu kovaného draka.

Alena Matějková: Cesta

Monumentální objekt **Cesta** od sklářské výtvarnice a sochařky **Aleny Matějkové** se nachází v gotickém sále v podzemí zámku. Pojetím blízkým archaické architektuře se autorka přiblížila atmosféře dávných rituálů, keltskému směřování ke zdroji života – světlu. Dílo z hrubého kamene

záměrně navozuje dojem, který v nás zanechávají menhiry a megalitické stavby rozesté před staletími v Evropě. Autorka prožila své dětství v Kamenici nad Lipou a dnes pobývá a pracuje v nedalekém Betlémě.

Zámek Světlá nad Sázavou

celkový počet návštěvníků expozic UPM v r. 2017: 12.061

Historické hodiny ze sbírek UPM

1. červen 2015 – 31. prosinec 2017

počet návštěvníků v r. 2017: 6.543

kurátor: Daniela Karasová

odborná spolupráce: Jiří Fomín

Prezentace sbírky historických hodin představuje zásadní rozšíření expozic ze sbírek UPM instalovaných na zámku ve Světlé nad Sázavou, který patří soukromému majiteli. Vystavené mechanické hodiny z období od 16. do poloviny 19. století zahrnují širokou škálu typů, jež podstatnou měrou zasáhly do historického vývoje oboru. Doplněny jsou ukázky hodin slunečních. Jde o dosud nejrozsáhlejší prezentaci hodin ze sbírek UPM mimo prostory muzea.

Historické evropské sklo ze sbírek UPM

1. červen 2014 – 31. prosinec 2017

počet návštěvníků v r. 2017: 5.518

výběr exponátů: Helena Brožková

Na tomto prohlídkovém okruhu zpřístupněném v nově upravených prostorách zámku Světlá nad Sázavou v roce 2014 návštěvníci zhlédnou rozsáhlý soubor v počtu téměř 1 100 kusů skel od období baroka do počátku 20. století. Jedná se o unikátní kolekci evropského a především českého skla „pro všední i slavnostní den“, která doposud nebyla vystavena v takovém množství. UPM zapůjčilo cenné sbírkové předměty zámku Světlá nad Sázavou v souvislosti s rekonstrukcí pražské historické budovy muzea a výstavbou nového centrálního depozitáře.

Zámek Klášterec nad Ohří

Expozice porcelánu ze sbírek Uměleckoprůmyslového musea v Praze

2. 1. – 30. 12. 2017

počet návštěvníků v r. 2017: 8.107

spolupořadatel: město Klášterec nad Ohří, p. o. Zámek Klášterec nad Ohří

výběr exponátů a kurátor: Jiří Froněk

Dlouhodobá expozice především českého porcelánu s úvodem s ukázkami asijského a nejstaršího evropského porcelánu (Míšeň) seznamuje návštěvníky s bohatými fondy muzea. Ukazuje ve 23 sálech produkci nejstarší české porcelánky v Horním Slavkově (1792) a v Klášterci nad Ohří (1794). Od r. 2010 je doplněna ukázkami majetku obětí holocaustu. Zámek patří městu Klášterec nad Ohří, které provozuje i expozici.

Zámek Vranov nad Dyjí

Evropská kamenina ze sbírek Uměleckoprůmyslového musea v Praze

20. červen 2014 – 31. prosinec 2017

počet návštěvníků v r. 2017: 5.676

spolupořadatel: Národní památkový ústav

výběr exponátů: Magdalena Prosková

Pro expozici historického uměleckého řemesla ve Státním zámku ve Vranově nad Dyjí UPM zapůjčilo celou sbírku kameniny, která patří k nejucelenějším a nejkvalitnějším souborům svého druhu ve střední Evropě. Důvodem probíhající prezentace tohoto fondu, zahrnujícího více než 1 500 předmětů, je již zmiňované uzavření sbírek UPM v letech 2014 až 2016 kvůli generální rekonstrukci historické budovy a výstavbě nového centrálního depozitáře.

Vranovská expozice připravená ve spolupráci s Národním památkovým ústavem nabízí soubor vybraných keramických výrobků od sedmdesátých let 18. století do sedmdesátých let 19. století. Zastoupena je v ní produkce anglických, francouzských, italských, německých, rakouských, uherských, ruských, lucemburských a belgických manufaktur. Z českého a moravského prostředí se mimo jiné uplatňují kameninové továrny pracující v Praze, Týnci, Staré Roli, Dalovicích, Kravsku, Teplících, Děčíně, a také ve Vranově nad Dyjí, kde v 19. století působila významná manufaktura vyrábějící jemnou kameninu v anglickém stylu.

Ing. Dušan Seidl, vedoucí oddělení prezentace sbírek

6) Ediční a edukační činnost

Ediční činnost

Po dlouhých letech odborné přípravy se podařilo vydat publikaci *Rosenbaum/Royce* autorky Evy Uchalové v české i anglické verzi, jakož i studii *Modelový dům Arnoštka Roubíčková* téže autorky včetně obsáhlé dokumentace. V návaznosti na dokončení projektu Panelová sídliště byly vydány další dvě publikace: anglická verze *Paneláci 1* a odborné statě shrnuté v publikaci *Paneláci 2*. K výstavě *Director's Choice* vyšly tři jazykové verze katalogu s komentáři k 39 nejvýznamnějším exponátům jako součást profilové řady londýnského nakladatelství Scala (H. Koenigsmarková a kol.).

Director's Choice

Uměleckoprůmyslové museum v Praze / The Museum of Decorative Arts in Prague /

Das Kunstgewerbemuseum in Prag,

Edice nakladatelství *Scala Arts & Heritage Publishers, London*

Publikaci vydalo londýnské nakladatelství *Scala Arts & Heritage Publishers* v edici *Director's Choice*, která představuje významná muzea a galerie pohledem jejich ředitelů. Tento titul umožňuje nahlédnout do bohatého sbírkového fondu Uměleckoprůmyslového musea v Praze, kde se nacházejí mistrovská díla uměleckého řemesla, užitého umění, designu a fotografie. Výběr ředitelky UPM Heleny Koenigsmarkové naznačuje vývoj uměleckého řemesla od gotiky a renesance až do 20. století, které je zastoupené pracemi Alfonse Muchy, Františka Drtikola, Pavla Janáka, Ladislava Sutnara či Františka Víznera a mnoha dalších autorů.

Publikace byla vydána ke stejnojmenné výstavě (15. 11. 2017 – 25. 3. 2018) připravené k znovuotevření UPM.

Vydavatelé: Scala Arts & Heritage Publishers a UPM

editor: Helena Koenigsmarková

texty: Helena Brožková, Jiří Fronek, Markéta Grill, Konstantina Hlaváčková, Milan Hlaveš, Daniela Karasová, Helena Koenigsmarková, Petra Matějovičová, Marie Míčová, Jan Mlčoch, Jan Schöttner, Michal Stříbrný, Petr Štembera, Eva Uchalová, Radim Vondráček

vydání: české, anglické, německé

formát: 19 x 16,8 cm, měkká vazba

počet stran: 80

počet reprodukcí: 74

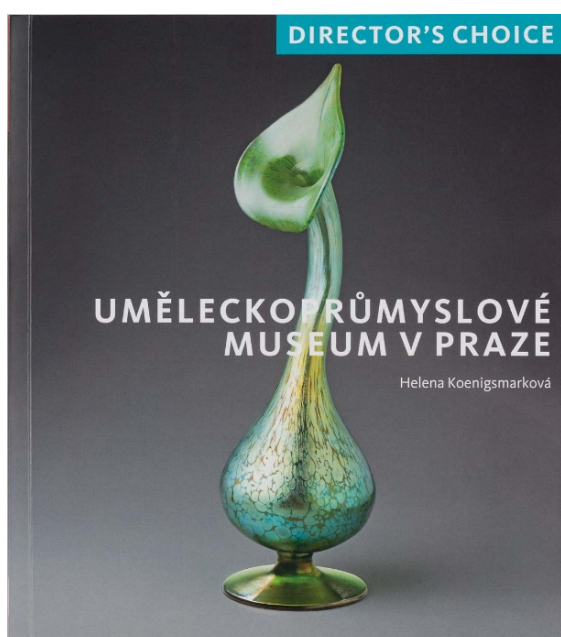
náklad: česká verze 1000 ks, cizojazyčné po 3.000 ks, z toho UPM po 1.000 ks

ISBN 978-1-78551-121-9 (čj)

ISBN 978-1-78551-120-2 (aj)

ISBN 978-1-78551-122-6 (nj)

cena (v UPM): 190 Kč (čj), 240,- Kč (aj, nj)

Oldřich Rosenbaum/Oldric Royce Život s módou v Praze a New Yorku edice Design – Profily – Osobnosti

Nevšední příběh předního pražského krejčího, couturiéra a oděvního designéra Oldřicha (Ulricha) Rosenbauma (1896–1991), který vytvářel více než sedmdesát let elegantní a vysoce aktuální módní styl oděvů pro zámožné klientky v Československu a poté v USA, včetně historie jeho exkluzivních módních domů v Praze, Karlových Varech a New Yorku.

Kniha sleduje rozvoj krejčovské firmy od založení Elisabethou Stein, provdanou Rosenbaum, v roce 1881, její rozkvět v období první republiky, úpadek po nacistické „arizaci“ na počátku 40. let, až po komunistické znárodnění v roce 1948. Na osudech Rosenbaumovy rodiny, jeho spolupracovníků i zákaznic vytváří plastický obraz česko-židovsko-německého prostředí meziválečné Prahy. Profesionální aktivity Oldřica Royce – jak se Oldřich Rosenbaum přejmenoval po přesídlení do USA v roce 1939 – vyvrcholily založením a provozováním velmi úspěšného módního závodu v New Yorku, který získal několik odborných ocenění a jehož zákaznicemi se staly manželky politiků, včetně prezidentů USA,

známé herečky, například Ginger Rogers, Marlene Dietrich, i některé nejbohatší americké dámy, jako byla podnikatelka, filantropka a sběratelka Marjorie Merriweather Post.

Text byl vytvořen na základě archivního studia, rozhovorů s pamětníky, studia dobových novin a časopisů i průzkumu oděvní sbírky UPM v Praze a Hillwood Estate, Museum & Gardens ve Washingtonu, D. C., které bývalo domovem Marjorie Merriweather Post. Tvorbu Oldřicha Rosenbauma a jeho životní příběh ilustruje přes 180 reprodukcí včetně autentických ukázek jeho oděvů, které poskytly Hillwood Estate, Museum & Gardens a UPM.

vydavatelé: UPM a Arbor vitae

autorka koncepce, editorka: Eva Uchalová

texty: Eva Uchalová (UPM), Howard Vincent Kurtz (Hillwood Estate, Museum & Gardens)

překlad do angličtiny a češtiny: Derek a Marzia Patonovi

grafický design: Štěpán Malovec

formát: 22 x 19 cm, měkká vazba

počet stran: 272

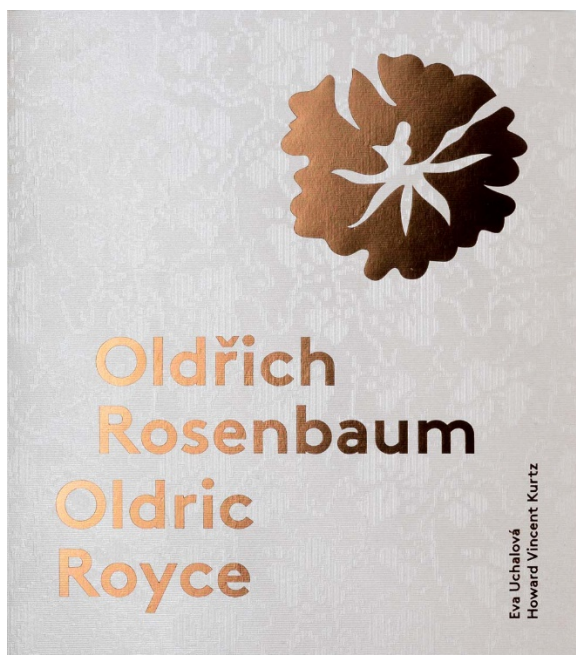
počet reprodukcí: 220

náklad: 800 ks česká i anglická verze, z toho UPM 500 ks české a 600 ks anglické verze

ISBN 978-80-7101-159-0 (UPM čj)

ISBN 978-80-904534-5-6 (Arbor vitae)

cena (v UPM): 570 Kč (čj), 880 Kč (aj)

Paneláci 2

Historie sídlišť v českých zemích 1945–1989

Publikace *Paneláci 1* a *Paneláci 2* získaly cenu *Magnezia litera 2018* za naučnou literaturu a *Paneláci 2* druhé místo v soutěži o *Nejkrásnější knihu roku PNP ČR* v kategorii odborná literatura.

Publikace *Paneláci 2* se zabývá výstavbou sídlišť na území České republiky od raných obytných souborů z období poválečné dvouletky (1947–1948) až po panelové celky z konce osmdesátých let ovlivněné postmodernou. Osu publikace tvoří osm chronologických kapitol, které se věnují vývoji industrializace hromadné bytové výstavby, proměnám politických a ekonomických podmínek i měnící se roli architektů a urbanistů. Základní uměleckohistorickou linku Rostislava Švácha a jeho kolegů obohacují a prohlubují pohledy různých humanitních oborů, od historiografie architektury a urbanismu přes antropologii, památkovou péči až k historické demografii. Kniha *Paneláci 2* vznikla jako součást pětiletého výzkumného projektu Uměleckopřemyslového musea v Praze, navazuje na publikaci *Paneláci 1* koncipovanou jako katalog padesáti vybraných sídlištních celků v českých zemích.

Tento kritický katalog byl vydán k výstavě *Bydliště: panelové sídliště/Plány, realizace, bydlení 1945–1989* konané 25. ledna až 20. května 2018 v UPM.

vydavatel: UPM

editoři: Lucie Skřivánková, Rostislav Švácha, Martina Koukalová, Eva Novotná

texty: Vendula Hnídková, Jindřich Chatrný, Michaela Janečková, Martina Koukalová, Matyáš Kracík, Eva Novotná, Lucie Pospíšilová, Petra Špačková, Rostislav Švácha, Martin Veselý, Jana Zajoncová

vydání: české s anglickým resumé

grafický design: Štěpán Malovec

formát: 29,5 x 19,5 cm, měkká vazba

počet stran: 352

počet reprodukcí: 250

náklad: 1000 ks

ISBN 978-80-7101-169-9

cena (v UPM): 640 Kč

The Paneláks Twenty-Five Housing Estates in the Czech Republic

Kniha je anglickou mutací českého katalogu vydaného k cyklu čtrnácti výstav *Příběh paneláku*, realizovaných v letech 2014–2017. Představuje dvacet pět (nejen) panelových sídlišť ze všech krajů České republiky. Je rozdělena do šesti kapitol podle vývojových etap, které sledují proměny ekonomických, společenských a kulturních podmínek i technických možností ve stavebnictví. Čtenářům přibližuje okolnosti a důvody výstavby sídlišť, architekturu a urbanismus těchto celků a osobnosti jejich autorů. Součástí jsou studie k periodizaci vývoje sídlištní zástavby, k počátkům výstavby panelových sídlišť a jejím dozvukům, k proměnám demografických charakteristik obyvatelstva sídlišť, k vývoji nábytku pro panelákové byty, včetně případové studie k životu na pražském Jižním Městě. Vše doprovází rozsáhlá dobová i současná fotodokumentace.

vydavatel: UPM

editoři: Lucie Skřivánková, Rostislav Švácha, Irena Lehkoživová

texty: Jindřich Chatrný, Martina Koukalová, Lucie Pospíšilová, Lucie Skřivánková, Petra Špačková, Rostislav Švácha, Martin Veselý et al.

grafický design: Štěpán Malovec

vydání: anglické

formát: 29,5 x 19,5 cm, měkká vazba

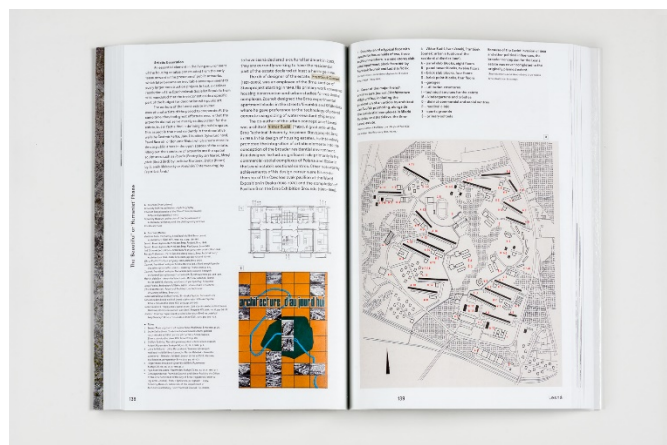
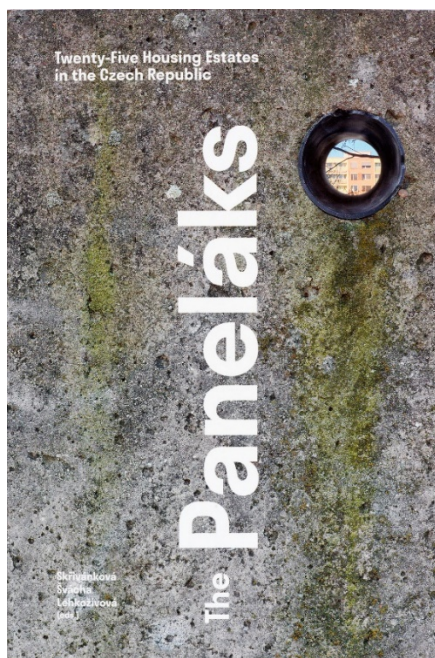
počet stran: 284

počet reprodukcí: 353

náklad: 500 ks

ISBN: 978-80-7101-162-0

cena (v UPM): 720,- Kč

Josef Symon – Miroslava Simon kov papír kůže restaurování

Sochy Josefa Symona (*1932) jsou precizní jako šperk a jeho šperk má ve svém měřítku monumentalitu sochy. Doménou Miroslavy Symon (*1938) je papír a kůže, jež ji přivedly k restaurování historických rukopisů. Oba studovali na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze, Josef Symon v ateliéru sochaře Bedřicha Stefana. Na počátku 60. let stál u zrodu tzv. autorského šperku. Tuto výtvarnou scénu, jejímž významným mezníkem bylo I. mezinárodní symposium stříbrného šperku v Jablonci nad Nisou v roce 1968, sledovala kurátorka UPM Věra Vokáčová, díky níž je tvorba Josefa Symona ve sbírkách UPM silně zastoupena. Po emigraci do Vídně v roce 1968 se oba umělci v nové vlasti rychle etablovali na výtvarné scéně. Hlavním působištěm Josefa Symona se stala vídeňská Hochschule für angewandte Kunst.

Vedle příspěvků Věry Vokáčové a Aleny Křížové k autorově výstavě Retrospektiva 1960–1993 (UPM 1993) publikace zahrnuje text současné kurátorky šperku UPM Petry Matějovičové a Petera Marboe z vídeňské Nadace Alexandra Zemlinského, pro niž Josef Symon navrhl pomník a cenu. Joachim Angerer, bývalý opat kláštera Geras, ve svém příspěvku líčí genezi výzdoby a souboru liturgických předmětů, které Josef Symonem pro klášter vytvořil.

Drobná publikace byla vydána u příležitosti stejnojmenné výstavy konané v prostorách křížové chodby Strahovského kláštera 6. 4. – 31. 5. 2017.

vydavatelé: UPM a Královská kanonie premonstrátů na Strahově

autoři textů: Helena Koenigsmarková, Alena Křížová, Petra Matějovičová, Věra Vokáčová, Joachim Angerer, Peter Marboe

grafický design: Josef Symon a Petr Osvald

vydání: české

formát: 22 x 22 cm, měkká vazba

počet stran: 52

počet reprodukcí: 72

náklad: 500 ks, z toho UPM 100 ks

ISBN 978-80-7101-167-5 (UPM)

ISBN 978-80-88009-10-8 (Královská kanonie premonstrátů na Strahově)

cena (v UPM): 160 Kč

Il liberty e la rivoluzione europea delle arti Dal Museo delle Arti Decorative di Praga

Výpravný katalog v italštině připravilo Uměleckoprůmyslové museum k výstavě v Terstu, kterou italskému publiku představilo secesní umění ze svých sbírek. Repríza úspěšné expozice *Secese/Vitální umění 1900*, již hostil v letech 2013–2015 Obecní dům v Praze, se zaměřila na klíčové české autory, například Alfonse Muchu, Jana Preislera, Jana Kotěru či Josefa Gočára, a díla reprezentující českou uměleckou a řemeslnou produkci. Při výběru autoři také brali v úvahu historické souvislosti Terstu a Čech v době před první světovou válkou.

Stejnomená výstava se konala v Scuerie e Museo storico del Castello di Mramare v Terstu ve dnech 23. 7. 2017 – 7. 1. 2018.

vydavatel: Marsilio ed.

autoři koncepce, editoři: Lucie Vlčková, Radim Vondráček

texty: Luciano Celli, Iva Knobloch, Lucie Vlčková, Radim Vondráček, Filip Wittlich et al.

grafický design: Livio Cassese

vydání: italské

formát: 24,5 x 21 cm, měkká vazba

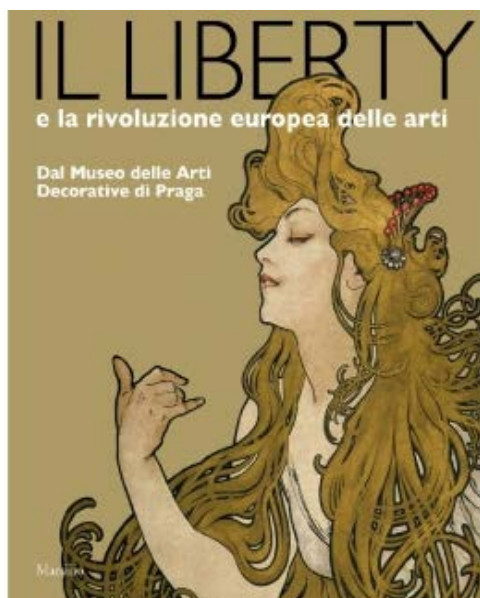
počet stran: 240

počet reprodukcí: 228

náklad: 1.500 ks, z toho UPM 100 ks

ISBN 978-88-317-2785-3

cena (v UPM): 780 Kč

Mucha and The Others

Treasures of Art Nouveau

Katalog výstavy prezentované v čínském muzeu v Guangzhou připravilo UPM ve spolupráci s Galeríí hlavního města Prahy. Období secese přibližují čínskému publiku zejména prostřednictvím Alfonse Muchy a Františka Bílka, jejichž tvorba vymezila dvě krajní podoby výtvarného spektra té doby. Sbírkou galerie zastupuje Alfons Mucha třemi tematickými celky: návrhy z let 1910–1911 na výzdobu Primátorského sálu Obecního domu v Praze, dále originální kolekci akvarelů a tužkových kreseb Slovanstvo bratrské k alegorické slavnosti na řece Vltavě v Praze z let 1925–1926 a ztvárněním Otčenáše, kde se setkává Muchův a Bílkův autorský přístup. Z mystického díla sochaře Františka Bílka, protagonisty českého secesního symbolismu přelomu 19. a 20. století, galerie vybrala kolekci soch, kreseb, nábytku a uměleckého řemesla, včetně ukázek z interiérového vybavení Bílkovy vily s ateliérem v Praze na Hradčanech. Vystavenou kolekci pak doplňují díla sochařů a malířů ze sbírky galerie, jejichž individuální umělecké přístupy společně formovaly toto výjimečné období české secese. Uměleckoprůmyslové museum se připojilo k výstavě ukázkami uměleckořemeslných prací ze skla a kovů, nábytku, dobové plastiky a grafiky od dalších autorů, spjatých s uměleckou scénou přelomu 19. a 20. století. Mezi nejceněnější exponáty patří tři Muchovy plakáty Gismonda, La Dame aux Camelias a Medee.

Výstava se konala v Guang Dong Museum v Guangzhou ve dnech 25. 11. 2017 – 25. 3. 2018, její repríza proběhne v Nan Jing Museum v Nanjingu.

vydavatelé: GHMP, UPM, Guang Dong Museum a Nan Jing Museum

editorky: Hana Larvová (GHMP), Lucie Vlčková (UPM)

texty: Magdaléna Juříková (GHMP), Helena Koenigsmarková (UPM), Hana Larvová (GHMP), Gong Liang, Chen Shaofeng, Lucie Vlčková (UPM), Chen Xi

grafický design: Tian Zhiyou, Artron (Beijing) Art Center

vydání: anglicko-čínské

formát: 30,8 x 23,6 cm, měkká vazba

počet stran: 252 + 40 (Otčenáš)

počet reprodukcí: 274 + Otčenáš

náklad: neznámý, z toho UPM 20 ks

ISBN 978-7-5010-4821-2 (GHMP)

cena (v UPM): 750/1000 Kč

Oheň/Hlína/Led

Václav Šerák a žáci

Výstavní katalog přibližuje dílo Václava Šeráka, výjimečné osobnosti české a evropské keramiky.

Ukazuje jeho tvorbu v oblasti designu porcelánu, volnou tvorbu i realizace v architektuře.

Václav Šerák studoval v letech 1952 až 1958 VŠUP u profesora Otto Eckerta. Od počátku šedesátých let spolupracoval s průmyslem. Nejúspěšněji se rozvinula jeho spolupráce s pobočkami Karlovarského porcelánu v Lesově a v Duchcově. v roce 1960 získal na XII. Triennale di Milano první a zásadní ocenění za porcelánový soubor Milena a za návrhy figurálního porcelánu pro podnik Karlovarský porcelán. Od sedmdesátých let pracoval jako samostatný vývojový pracovník Ústavu bytové a oděvní kultury v Praze.

Jako umělec i organizátor se účastnil významné Mezinárodní výstavy keramiky pořádané asociací Académie Internationale de la Céramique (AIC) v Praze v roce 1962. Tato přehlídka prosadila nově se formující obor – volnou keramickou plastiku – jakožto autonomní část moderního evropského

sochařství. V roce 1966 byl Šerák jedním ze zakladatelů keramického symposia v Bechyni. Osobitý, monumentální a expresivní styl uplatňoval také v realizacích v architektuře a poněkud netradičně ve sněhových a ledových plastikách.

Od roku 1990 Václav Šerák vedl ateliér keramiky a porcelánu na pražské VŠUP. Jeho žáci v současné době zásadně ovlivňují podobu českého designu. Jeho díla jsou zastoupena ve většině evropských a také zámořských sbírek specializujících se na sochařství a volnou keramickou plastiku. Šerákova tvorba přesahující běžný rámec pojetí keramiky inspirovala a ovlivňovala dění v tomto oboru v Evropě i v zámoří. Katalog byl vydán ke stejnojmenné výstavě v Galerii umění Karlovy Vary (3. 2. – 23. 4. 2017), připravené ve spolupráci GUKV a UPM.

autorka: Dita Hálová

vydavatelé: Galerie umění Karlovy Vary a UPM

vydání: česko-anglické

grafický design: Petr Krejzek, Martin Groch, Studio Redesign

formát: 21 x 27 cm, měkká vazba

počet stran: 116

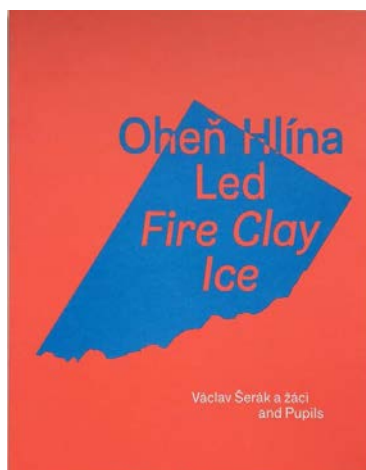
počet reprodukcí: 155

náklad: 300 ks, z toho UPM: 10 ks

ISBN 978-80-7101-165-1 (UPM)

ISBN 978-80-87420-66-9 (GUKV)

Cena: neprodejné

Muzejní edukace

Uměleckoprůmyslové museum v Praze v roce 2017 realizovalo svou edukační činnost v pražských externích prostorech Domu u Černé Matky Boží, Schwarzenberském paláci, v Galerii Josefa Sudka, v Centrálním depozitáři UPM a v nově otevřené zrekonstruované muzejní budově.

Edukační činnost UPM v Praze se v roce 2017 v první polovině roku soustředila na programy v expozici Český kubismus v Domě U Černé matky Boží, ve druhé polovině se zaměřila na přípravu a vybavení nově vzniklých edukačních prostor v zrekonstruované muzejní budově: přestěhování zařizovacích předmětů a výtvarného materiálu z Brandýsa nad Labem, jeho třídění a uložení do ateliéru pro návštěvníky a přednáškového sálu s úložným zázemím.

Vzdělávací programy pro veřejnost, tzv. programové úterky, pokračovaly v ČMB přednáškami k expozici Český kubismus, (Rondokubismus: art deco nebo národní sloh?) a zahájením nového cyklu přednášek věnovaných tématu kaváren (např. Genius loci ČMB, jeho kavárna a bar, Interiéry kaváren na poč. 20. Stol., Kovové kuřácké soupravy). Proběhl zde také cyklus komentovaných prohlídek expozice Český kubismus a komentované prohlídky výstavy Lekce z karikatury: kubismus. Cyklus přednášek *Vydáváme*, věnovaný naší knižní produkci, jsme situovali do Centrálního depozitáře UPM v Praze. Uskutečnily se zde přednášky k publikacím Století designu, Móda za železnou oponou, Modelový dům Arnoštka Roubíčková 1909-1943, Antonín Kybal. Kurátoři UPM rovněž uskutečnili 2 cykly (jarní a podzimní) komentovaných prohlídek expozice Barokní uměleckého řemesla ze sbírek Uměleckoprůmyslového musea v Praze ve Schwarzenberském paláci. Jako tradičně se uskutečnily i komentované prohlídky všech fotografických výstav v Galerii Josefa Sudka (Sonja Bullaty, Josef Sudek: harmonie světů, Miroslav Háek).

Edukační činnost v nově zrekonstruované budově jsme zahájili edukačním programem k výstavě Director's Choice / Výběr ze sbírek, kterému byl tentokrát věnovaný celý výstavní sál. V jedné z mobilních vitrín, tzv. páternosterů, jsme přiblížili historii UPM prostřednictvím časové osy a medailonků ředitelů a ředitelů muzea, včetně ukázek jejich publikační činnosti a exponátů, jež charakterizují jejich působení v UPM.

Z kolekce mistrovských děl jsme vybrali stavebnici Stavíme město / Build the Town českoamerického designéra Ladislava Sutnara, jehož 120. výročí narození si v letošním roce připomínáme. Proč jsme si zvolili právě tento exponát? Chtěli jsme akcentovat skutečnost, že se i hračka může stát právoplatným členem souboru „muzejních hvězd“, ale především proto, že se zde její autor projevil jako mistr několika profesí: jako teoretik, pedagog, grafický a produktový designér i odborník na marketing, a v neposlední řadě také proto, že příběh Sutnarovy stavebnice dokumentuje složitou cestu jejího prosazování do výroby. K tomuto tématu jsme připravili stejnojmenné pracovní listy, jejichž součástí jsou prvky, které si návštěvníci mohou vystříhnout a stát se spoluautory papírového města na jedné ze stěn sálu nebo na pracovních plochách. Tyto plochy jsou rozloženy na původních stolech navržených architektem muzea Josefem Schulzem pro knihovnu UPM; k původnímu vybavení knihovny patří i židle z ohýbaného dřeva vyrobené firmou Thonet. Návštěvníci si mohou vyzkoušet hru s replikou stavebnice, již vytvořil v měřítku 1:1,5 sochař Jakub Chocholoušek. Západočeské muzeum v Plzni nám zapůjčilo magnetickou skládačku hraček Ladislava Sutnara. Ve studijní části představujeme publikace z produkce UPM a interaktivní knihu studentky Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni Marcely Konárkové *Ladislav Sutnar*. Její výtisky včetně digitální hry nám laskavě věnovala fakulta, která tuto knihu vydala. Kromě edukačního programu, jenž je přímou součástí výstavy, jsme dále připravili cyklus komentovaných prohlídek výstavy pro veřejnost, na objednávku pro školní a turistické skupiny a programy pro školní skupiny na objednávku:

Svět tvarů

Program vychází ze Sutnarovy makety didaktické obrazové knihy, která učí děti i dospělé rozeznávat a pojmenovávat tvary kolem nás.

Cílová skupina: žáci ZŠ a studenti nižších ročníků víceletých gymnázií

Jak se dělá výstava

Program přibližuje proces přípravy výstavy a muzejní profese, jež se na ní podílejí. Pracovní listy obsahují návod k přípravě vlastní výstavy.

Cílová skupina: žáci ZŠ a studenti nižších ročníků víceletých gymnázií

V průběhu roku jsme také pokračovali ve spolupráci s katedrou výtvarné výchovy PedF UK v Praze, pro kterou jsme realizovali dílny objektového učení v rámci jejich seminářů galerijní a muzejní edukace Orbis Pictus. Podíleli jsme se rovněž na přípravě mezinárodní edukační publikace *Cooking with Clay v rámci grantu Ceramics and its Dimensions* zpracováním programu – dílny k objektovému učení – *Kávu nebo čaj?* V Domě U Černé Matky Boží jsme ve čtvrtém patře ve výstavním sále vytvořili

přednáškový prostor a v dubnu zahájili jeho provoz přednáškovým cyklem *Český kubismus*. Program přednáškového cyklu prezentujeme u expozice *Český kubismus*. Vybavili jsme nábytkem ateliér pro návštěvníky a navazující zázemí v pátém patře budovy. Pro web cz.kubismus.cz jsme zpracovali edukační podklady včetně elektronické verze pracovních listů k expozici a výstavám.

K repríze výstavy *Umění restaurovat / Tapiserie ze sbírek UPM v Praze* na zámku v Jindřichově Hradci jsme realizovali haptickou zónu věnovanou technice tkaní s možností si vyzkoušet textilní tkaní gobelínu a stínování liniemi a klínky. Pracovní listy *Květomluva* přiblížily jeden z exponátů výstavy - vyšívaný paraván a návštěvníci mohli složit velkoformátovou skládačku dvou tapiserií a seznámit se s tématem historického vývoje barvířství.

Edukační a doprovodné programy ke grantovému projektu *Panelová sídliště v České republice jako součást městského životního prostředí: Zhodnocení a prezentace jejich obytného potenciálu* se v letošním roce uskutečnily ve více rovinách s cílem si v praxi vyzkoušet možnosti zprostředkování tématu panelových sídlišť. Rozhodli jsme se proto kombinovat jak osvědčené, ale důležité a nosné přístupy, tak i experimentálnější postupy.

Již tradičním pilířem jsou komentované prohlídky – letos speciálně orientované na místní kontext. Všechny prohlídky probíhaly na vybraných panelových sídlištích – tedy v terénu. Dále byly zařazeny i přednášky historiků umění, které umožnily porovnávání různých sídlišť z hlediska urbanismu, výtvarného řešení společných prostor případně instalovaných uměleckých děl. Dalším doprovodným programem pak byl workshop, který se orientoval především na to, jak se sami obyvatelé sídlišť staví k prostředí, které spoluvytváří. Nejdříve se účastníci podíleli na postavení modelu sídliště a následně označovali místa, která mají rádi, kudy nejčastěji procházejí, nebo co by chtěli v dané lokalitě změnit. Vznikla tak mentální mapa sídliště, z níž bylo možno vyčíst jeho silné a slabé stránky. Dalším formátem, který jsme letos vyzkoušeli, jsou dílny s přizvanými hosty. Konkrétně jsme se zaměřili na městskou divočinu a zeleň na sídlištích a společně s návštěvníky jsme se rozhodli ji zmapovat pod vedením profesionálního fotografa, který se právě zaměřuje na brownfieldy na hranici měst a městskou zeleň. Výsledkem je jak fotodokumentace z dílny, tak i diskuse s účastníky o estetických kvalitách území.

V květnu se uskutečnila prezentace výsledků výběrového kurzu *Výchovně vzdělávací potenciál paměťových a památkových institucí* Katedry dějin a didaktiky dějepisu Pedagogické fakulty v Praze ve spolupráci s UPM zaměřeného na možnosti edukačního využití expozice *Český kubismus*. *Studenti zde představili dva návrhy edukačních programů vycházejících z expozice a odpovídajících požadavkům rámcových vzdělávacích programů a Kubistická dražba a Poďte s námi po stopách kubismu v Praze*.

Do edukativní publikace *Cooking with Clay* mezinárodního grantového projektu *Ceramics and its dimensions. Cultural heritage and creativity in a multicultural Europe* jsme zpracovali edukační program - tvůrčí dílnu *Kávu nebo čaj? Co prozradí snídaňový hrnek, který vychází z konceptu objektového učení a zabývá se zkoumáním subjektivních a objektivních kritérií, podle kterých vytváříme i hodnotíme předměty každodenní potřeby*.

Programové úterky v UPM se i v tomto roce uskutečnily v externích expozicích: v Domě U Černé matky Boží se každý měsíc uskutečnila jedna komentovaná prohlídka expozice *Český kubismus* pro veřejnost, některé z nich byly rovněž zaměřeny na jednotlivé materiály (nábytek, kovy). K expozici připravila její autorka Lucie Vlčková koncepci přednáškového cyklu *Český kubismus* v nově otevřeném výstavním prostoru ve čtvrtém patře. K fotografickým výstavám v Galerii Josefa Sudka jako již tradičně připravoval komentované prohlídky kurátor sbírky fotografie UPM Jan Mlčoch.

Přehled programových úterků v UPM 2017:

měsíc	počet programů	počet účastníků programu
leden	3	77
únor	3	72
březen	4	96
duben	4	122
květen	6	169
červen	3	63
červenec	0	0
srpen	0	0
září	3	51
říjen	5	70
listopad	3	65
prosinec	3	61
celkem	37	846+

V prvním pololetí 2017 se uskutečnilo 21 programů s 614 účastníky, tzn. s průměrem 29 návštěvníků na 1 vzdělávací program.

Ve druhém pololetí 2017 se uskutečnilo 14 programů s 247 účastníky, tzn. s průměrem 18 návštěvníků na 1 vzdělávací program.*

Za rok 2017 jsme realizovali 35 programů s 861 účastníky, což představuje průměr 25 návštěvníků na 1 program.

**Od listopadu 2017 došlo ke změně vstupného u komentovaných prohlídek (výklad zdarma k platné vstupence) a zpoplatnění přednášek (50 Kč.)*

Ve srovnání s rokem 2016 jsme připravili o 6 programů více, kterých se navíc zúčastnilo 205 účastníků a zvýšila se průměrná účast na 1 programu o 5 účastníků.

Mgr. Vladimíra Sehnalíková, muzejní edukátor

Oddělení komunikace a marketingu

Otevření rekonstruované hlavní budovy doprovázela outdoorová kampaň, realizovaná v rámci finančních možností muzea, která byla zaměřena na současně otevřenou výstavou Director's Choice. Reklamní kampaň doprovázela rozsáhlá PR kampaň ve všech typech médií. Pro realizaci kampaní jsme uzavřeli nová mediální partnerství (např. Rail Reklam, Adjust Art). Hodně jsme se zaměřili na spolupráci s veřejnoprávními médii, především na ČRo. Zároveň oddělení již intenzivně připravovalo kampaně pro výstavy, které budou otevřeny v prvním čtvrtletí roku 2018.

K zahájení provozu budovy byl připraven bohatý doprovodný program, který jsme souhrnně nazvali UPKEMP. V rámci projektu byly v 6. nadzemním podlaží v rámci projektu Back Stage představeny české firmy, které se orientují na čistě český design jako například Tonak, Gravelli či šperky Zorya. Během měsíce v muzeu probíhaly odborné přednášky, komentované prohlídky, workshopy pro děti i dospělé, kulturní programy, víkendové programy a lekce jógy. Pro propagaci projektu jsme připravili speciální kampaň vedenou na sociálních sítích. Při jeho přípravě jsme si dali dva hlavní cíle – přivést do muzea mladé lidi a lidi, kteří se pohybují v jiných cílových skupinách, a zjistit, kam by měly doprovodné programy směřovat v budoucnu. Návštěvnost výstavy Director's Choice od 15.11 činila

cca 4500 platících návštěvníků, cca 3.000 neplatících ve dnech pro veřejnost 15. - 19.11., návštěvnost UPKEMP cca 2.200 osob, kdy vstup hradil náklady pořádající organizace.

Příprava nových webových stránek muzea je ve fázi před jejich spuštěním. Hotová je analýza stávajících stránek, technická specifikace stránek nových, grafický návrh stránek. Proběhlo a bylo uzavřeno výběrové řízení, hotova je většina obsahu české verze webu, připraveny jsou fotografie. Spuštění stránek v současné chvíli brání technické a licenční nedostatky ze strany dodavatele.

Vedoucí oddělení Mgr. Michaela Kindlová

7) Sbírkotvorná, vědeckovýzkumná a prezentační činnost sbírek

Sbírka skla, keramiky a porcelánu

V roce 2017 sbírka skla, keramiky a porcelánu UPM uskutečnila množství odborných akcí včetně výstav, přednášek a vydání textů, ačkoliv její činnost komplikovalo omezené personální obsazení, ale také změna sbírkového evidenčního systému a především po stěhování do Centrálního depozitáře UPM dosud neukončené ukládání a tedy plné zpřístupnění sbírkového fondu, jež organizačně zajišťovalo oddělení správy sbírek. Vedle zpracování sbírkového fondu a digitalizace dokumentačního archivu sbírky intenzivně pokračoval vědecký výzkum se zaměřením na antické sklo, historické podmalby, Lannovu sbírku v UPM, historická skleněná svítidla (české křišťálové lustry), ateliérovou sklářskou a keramickou tvorbu a design užitkového a dekorativního skla, keramiky a porcelánu. Výsledky výzkumu byly publikovány ve výstavních katalozích i textech pro domácí a zahraniční recenzovaná periodika (Journal of Glass Studies, Sklář a keramik).

Posledními dvěma zastávkami skončilo úspěšné putování výstavy evropského skla ze sbírek UPM po prestižních čínských muzeích s celkovou návštěvností překračující dva a čtvrt milionu lidí. Výstava se tak stala nejnavštěvovanějším muzejním projektem v historii České republiky. Pracovníci sbírky se podíleli též na výstavě české secese ze sbírek UPM v Terstu, na mnoha domácích výstavách a na řešení grantu EU Creative Europe: Ceramics and its Dimensions. Vystoupili s řadou přednášek na významných mezinárodních konferencích v Itálii, Rakousku, Francii, Slovensku a ČR.

Akvizice a péče o sbírky

K nejvýznamnějším akvizicím uplynulého období náleží kromě barokní konvice a misky s dvojstěnnými medailony a karafy s pohárky (z let 1910-1914) čtrnáct skleněných portrétních plaket světoznámého výtvarníka prof. Jiřího Harcuby a šest jejich fotografií od Jindřicha Broka (dar z pozůstalosti J. Harcuby), dále kolekce uměleckého skla – početný konvolut z Mezinárodního sklářského symposia IGS 2015 darovaný řadou umělců a firem. Zahrnuje sklo uznávaných autorů z Panamy (Isabel De Obaldia), Koreje (prof. Yeun-Kyung Kim), Nizozemska (Maria Roosen), Německa (Pia Wüstenberg), Finska (Riikka Latva Somppi), Rumunska (Mihai Topescu), USA (Jeff Zimmer), Švédska (Fredrik Nielsen), Japonska (Tets Ohnari). Nákupy uměleckých děl se rozrostla kolekce keramiky: prof. Jan Koblasa (dvě keramické vázy), Elzbieta Grosseová, David Cajthaml. Ladislav Janouch, dary Song Mi Kim (Korea), Jana Krejzová, Naděžda Potůčková. Sbírkou obohatily nákupy a dary českého a slovenského designu keramiky a porcelánu: prof. Bořek Šípek (pro Driade), Mayumi Shinohara, Silvie Luběnová, Studio Vjemy, Iva Kukurič, Lucia Betinská-Kováčiková, Monika Martykánová, Petr Stehlík, Joo Kawasumi, Vladislav Staněk, RAVAK (oceňované umyvadlo Kryštofa Nosála), a dále designu skla: Josef Hospodka, Ladislav Oliva st., Oldřich Lipský, Studio Bystro Design (Moser), prof. Milan Knížák (Moser), Zdeněk Lhotský, Studio Dechem, prof. Rony Plesl, Maxim

Velčovský, Martin Fait (sklárna Crystalite). UPM získalo administrativním převodem 57 keramických a porcelánových plastik z ateliéru prof. Heleny Johnové na Uměleckoprůmyslové škole v Praze z 20. a 30. let, tedy sbírku, která byla v muzeu dlouhodobě deponována. Ostatní předměty z roku 2017 budou zapsány a vykážány v následujícím roce. Nejvýznamnější přírůstky sbírky současného skla UPM za rok 2016 zveřejnila a za rok 2017 opět zveřejní (jako každoročně) prestižní ročenka *New Glass Review* vydávaná Museem of Glass v Corningu, USA. Neustalo zpracovávání sbírek v I. a II. stupni evidence, jak přírůstků (D. Hálová, M. Hlaveš), tak starších fondů především sbírek Lobmeyr a Jílek (D. Hálová), a také digitalizace dokumentačního archivu I. sbírky.

Prezentace sbírky

Roku 2017 dvěma reprízami skončila v Číně putovní výstava historického evropského skla ze sbírek UPM nazvaná *The Elegant Charm of European Glass Art / Masterpieces from the Glass Collection of The Museum of Decorative Arts in Prague* (vedoucí týmu Helena Brožková, spoluautoři Milan Hlaveš a Jan Schöttner), a to v Hubei Provincial Museum, Wuhan City a Anhui Museum, Hefei City. Výstavu v Hefei jménem UPM zahajoval M. Hlaveš. Celkově měla tato výstava během let 2014-2017 v deseti prestižních čínských muzeích na české poměry rekordní návštěvnost 2.304.000 návštěvníků (2017: Wuhan 320.000, Hefei 188.000).

V roce 2017 byly dále zrealizovány čtyři výstavy keramiky: repríza výstavy, která měla premiéru ve výstavních sálech UPM roku 2014: *Oheň, Hlína, Led. Václav Šerák a žáci*, Galerie umění Karlovy Vary (autorkou D. Hálová); ve spolupráci s UPM dále: *Artceramics CZ 2017* pro pobočku Die Neue Sammlung München – Internationales Keramik-Museum, Weiden, SRN (D. Hálová, Naděžda Potůčková); *Zdeněk Manina, Expozice*, Nová síň, Praha (D. Hálová); *24. Letní keramická plastika*, park Středočeského muzea, Roztoky u Prahy (Petr Lada, M. Hlaveš). Pracovníci sbírky spolupracovali na výstavách *Director's Choice*, výstavní sály UPM (H. Brožková, J. Schöttner, M. Hlaveš); *Norbert Grund*, NG Praha (H. Brožková); *Sklo zednářských lóží*, PASK, Klatovy (H. Brožková); *Arcivévoda Ferdinand II. Habsburský. Renesanční vladař a mecenáš. Mezi Prahou a Innsbruckem*, NG Praha (J. Schöttner – koordinátor za UPM, oficiální spolupráce UPM); *Ferdinand II. 450 Years Sovereign Ruler of Tyrol*, Innsbruck, Rakousko (J. Schöttner); *Il Liberty e la rivoluzione europea delle arti*, Miramare -Trieste, Itálie (J. Schöttner, výstava UPM) a *Secessioni Europee – L'onda della modernita*, Rovigo, Palazzo Roverella, Itálie (E. Neumannová).

Expozice věnovaná klasikům českého uměleckého skla ve sbírkách UPM Plejády skla přichystaná v roce 2017 pro výstavní sály UPM byla z finančních důvodů odložena na rok 2018 (autorem M. Hlaveš). Začaly přípravy stálé expozice *Muzea skla Portheimka*, květen 2018 (M. Hlaveš, spolupráce UPM s Museem Kampa), výstavy k výročí založení Československa *Dva v jednom. Design českého a slovenského skla 1918-2018*, Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou 2018, repríza SNM Bratislavský hrad, 2019 (Petr Nový, M. Hlaveš, Patrik Illo, spolupráce UPM s MSB) a dále projektů plánovaných pro výstavní sály UPM na rok 2019: výstavy *Století designu* (hlavní autorka: Iva Knobloch, odborná spolupráce: M. Hlaveš, D. Hálová) a výstavy *Podmalby na skle* (H. Brožková).

Vědeckovýzkumná činnost

V oblasti historického skla pokračovalo v roce 2017 řešení těchto vědeckovýzkumných témat: *Podmalby na skle* (H. Brožková); *Sbírka Vojtěcha Lanny v UPM* (H. Brožková, H. Sedláčková); *Antické sklo ve sbírce UPM* (H. Brožková, H. Sedláčková, v souvislosti s přípravou katalogu vykonána týdenní pracovní cesta do knihovny Römisch-Germanisches Zentralmuseum v německé Mohuči); *Filigránové sklo ve sbírce UPM* (Brožková, Sedláčková); *Historická skleněná svítidla 18.-19. století / České křišťálové lustry* (J. Schöttner); *České sklo a keramika 20.-21. století: mj. výtvarníci Jiří Šuhájek* (E. Neumannová), *Pravoslav Rada* (D. Hálová), *Pavel Hlava* (M. Hlaveš, D. Hálová); *Mezinárodní sympozia keramiky Bechyně 1966-2016* (D. Hálová); *odborné sklářské školství* (M. Hlaveš). Dále byla věnována

odborná pozornost dějinám designu českého a slovenského skla a obecně českého designu (M. Hlaveš, realizována např. studijní cesta na Slovensko), současnému světovému sklu a keramice (M. Hlaveš, D. Hálová) nebo ozvukům kubismu v současném designu (D. Hálová).

V rámci grantu Creative Europe na léta 2014-2018 (EAC/S16/2013) s názvem Ceramics and its Dimensions, jehož je UPM spoluřešitelem, vznikla v mezinárodním týmu publikace *Cooking with Clay* zabývající se edukací v muzeích zaměřených na keramiku (za UPM V. Sehnalíková, spolupráce M. Hlaveš) a byly publikovány zprávy o dění v české keramice v grantových Aktualitách a Newsletteru (D. Hálová, <https://www.tu-ilmenau.de/ceramics/information/news/newskategorie/872>, <https://www.tu-ilmenau.de/ceramics/newsletter>). Započaly přípravy reprízy grantové výstavy *Shaping the Future* v UPM na rok 2018 (M. Hlaveš, D. Hálová).

Sbírka skla a keramiky UPM dále aktivně vytvářela pramennou základnu výzkumu formou dokumentace nedávné minulosti a současnosti oboru. Průběžně byl doplňován dokumentační archiv sklářských výtvarníků, podniků a škol a archiv výtvarníků z oblasti keramiky a porcelánu, vytvářena biografická hesla výtvarníků (M. Hlaveš, vedení archivu D. Hálová), prováděny cílené akvizice odborné literatury pro knihovnu UPM (M. Hlaveš) a studijní návštěvy ateliérů, škol, výstav (D. Hálová, M. Hlaveš).

Přehled publikační činnosti

BROŽKOVÁ Helena – SEDLÁČKOVÁ Hedvika, *The Collection of Ancient Glass in the Museum of Decorative Arts in Prague: An Overview*, *Journal of Glass Studies* 59, 2017, Corning Museum of Glass, Corning, USA, s. 380-387

BROŽKOVÁ Helena – SEDLÁČKOVÁ Hedvika, Číše s choboty a další nálezy skla ze sbírky Uměleckoprůmyslového musea v Praze aneb nové objevy ve starých fonděch, *Archaeologica Pragensia* 24, 2018 (dáno do tisku 2017)

HÁLOVÁ Dita, *Oheň – Hlína – Led. Václav Šerák a žáci* (kat. výst.), Galerie umění Karlovy Vary 2017, 116 s., ISBN 978-80-87420-66-9 (GU KV), ISBN 978-80-7101-165-1 (UPM)

HÁLOVÁ Dita, *ARTCERAMICS CZ / 2017, Zeitgenössische Keramik aus der Tschechischen Republik. Současná keramika z Česka* (kat. výst.), Die Neue Sammlung München – Internationales Keramik-Museum, Weiden, SRN, Plzeň 2017, ISBN 978-80-270-2739-2

HÁLOVÁ Dita, Zdeněk Manina. *Expozice* (kat. výst.), Galerie Nová síň, Praha 2017, 48 s., ISBN 978-80-270-1033-2

Hlaveš Milan, *Výstavy Bilance a další prezentace designu skla 60. let, Sklář a keramik*, č. 5-6, 2017, s. 105-108, Česká sklářská společnost, ISSN 0037-637X

Hlaveš Milan, Antonín Langhamer 1936–2017, *Z Českého ráje a Podkrkonoší: vlastivědná ročenka*, SOA Semily, SOA Jičín, Regionální muzeum a galerie Jičín, 2017, svazek 30, s. 209-211, ISBN 978-80-86254-36-4, ISSN 1211-975X

ČAPKOVÁ Kateřina – Hlaveš Milan – HORŇÁKOVÁ Lucia – NEDOMA Tomáš (eds.), *Stanislav Libenský Award 2017* (kat. výst.), Centrum současného umění DOX, Praha 2017, ISBN 978-80-905760-3-2

Hlaveš Milan, Jindra Víková, *New Ceramics*, *The European Ceramics Magazine*, č. 6, 2017, s. 28-31, ISSN 1860-1049

SCHÖTTNER Jan, *Vetro*, in: VLČKOVÁ Lucie / VONDRÁČEK Radim (eds.), *Il Liberty e la rivoluzione europea delle arti. Dal Museo alle Arti Decorative di Praga* (kat.výst.), Scuderie e Museo storico del Castello di Miramare, Itálie 2017, s. 114-153

SCHÖTTNER Jan, 4 katalogová hesla, in: SANDBICHLER Veronika / KUSTER Thomas (eds.), *Ferdinand II. 450 Years Sovereign Ruler of Tyrol* (kat.výst.), Innsbruck, Rakousko 2017

SCHÖTTNER Jan, 8 katalogových hesel, in: KUBÍKOVÁ Blanka / HAUSENBLASOVÁ Jaroslava / DOBALOVÁ Sylva (eds.), *Arcivévoda Ferdinand II. Habsburský. Renesanční vladař a mecenáš. Mezi Prahou a Innsbruckem* (kat. výst.), Národní galerie Praha 2017

BROŽKOVÁ Helena - SCHÖTTNER Jan - Hlaveš Milan, katalogová hesla, in: KOENIGSMARKOVÁ Helena (ed.), *Director's Choice. Uměleckoprůmyslové museum v Praze* (kat. výst.), UPM Praha 2017

Další odborná činnost a práce s veřejností

Konference 2017: Study Days of Venetian Glass, Benátky, Itálie (H. Sedláčková, H. Brožková, s přednáškou „Filigree Glass from the Museum of Decorative Arts in Prague. Venetian and Domestic Production“); Light and Glass, Graz, Rakousko (J. Schöttner s přednáškou: „Czech Crystal Chandeliers in NPÚ Collections II“); ICOM Glass Annual Meeting, Sars-Poteries, Francie (M. Hlaveš, „Czech Glass. What's Up?“); International Glass Symposium and Conference, Lednické Rovne, Slovensko (M. Hlaveš, „Actual Czech Glass“); International Symposium of Engraved Glass and Conference, Kamenický Šenov (M. Hlaveš, „Engraved Glass in Activities of UPM“). Dále Milan Hlaveš uskutečnil samostatnou půldenní přednášku pro Slovenské centrum designu a VŠVU v Bratislavě („Svetové sklo. Teraz!“), účastnil se odborného setkání v rámci grantu Ceramics and its Dimensions, Riga, Lotyšsko, a semináře „Svítání“ k podpoře sklářského průmyslu, Jablonec nad Nisou.

Eva Neumannová byla členkou komisí pro sbírkotvornou činnost partnerských institucí Galerie moderního umění v Hradci Králové, Galerie výtvarného umění v Náchodě, Horácké galerie v Novém Městě na Moravě a členkou poroty Hlavní ceny soutěže Nadace Hollar Grafika roku 2017. Jan Schöttner zastupoval UPM ve společnosti Light and Glass a byl členem komise státních závěrečných zkoušek na KTF UK, Ústav pro dějiny křesťanského umění. Dita Hálová byla členkou výběrové komise na místa vedoucích pedagogů Ateliéru keramiky a porcelánu VŠUP v Praze a hodnotící komise Cen Hrnčířských trhů v Berouně. Milan Hlaveš byl členem Regionální komise Národního památkového ústavu v Praze, Umělecké rady Fakulty umění a designu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Akademie designu ČR (anketa Czech Grand Design), poradních sborů pro sbírkotvornou činnost Muzea hlavního města Prahy a sklářských muzeí v Novém Boru a Kamenickém Šenově (zde i členem muzejní rady), redakčního kruhu časopisu Sklář a keramik a nově také členem výboru České sklářské společnosti. Byl místopředsedou komise soutěže Národní cena za studentský design 2017, členem komise Cena Ludwiga Mosera 2017 a garantem mezinárodní sklářské soutěže a výstavy Stanislav Libenský Award 2017.

Pracovníci sbírky propagovali odbornou činnost ve sdělovacích prostředcích (např. opakovaně Český rozhlas) a provedli řadu komentovaných prohlídek výstav a úvodních slov vernisáží. Zpracovali četné posudky - H. Brožková pro časopis Staletá Praha; E. Neumannová pro ČNB; M. Hlaveš pro UTB, AVU, VŠUP, FF UK, Nadání Hlávkových, SM Roztoky, časopis Sklář a keramik (např. oponentury habilitací, doktorských a diplomových prací, recenze textů). Poskytlí mnoho desítek odborných konzultací, provedli rešerše např. pro Národní galerii pro výstavu Kneaded Knowledge ve Veletržním paláci (D. Hálová, M. Hlaveš, neuplatněno). Eva Neumannová se věnovala administrování agendy tuzemských zápůjček UPM a Jan Schöttner nadále pracoval v oddělení akvizic a vývozů UPM.

Jan Schöttner nad rámec úvazku vyučoval na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy (Evropské umělecké řemeslo; pro Ústav pro dějiny křesťanského umění), Milan Hlaveš na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze (Historie a současnost sklářské tvorby; pro Katedru užitého umění) a na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně (Historie designu skla III a Aktuální tendence sklářské tvorby; pro ateliér Design skla Fakulty multimediálních komunikací), kde byl též členem komise obhajob magisterských a bakalářských prací a komise státních závěrečných zkoušek.

Personálie

Kurátor sbírky historického skla PhDr. Jan Schöttner, Ph.D. působil od 1. 12. 2017 na zkrácený úvazek vzhledem k rodičovské dovolené. Jako kurátorka sbírky skla na čtvrtinový úvazek zde pracovala PhDr. Eva Neumannová, v rámci pracovních dohod odborně spolupracovaly se sbírkou Helena Brožková, prom. hist., a PhDr. Hedvika Sedláčková.

Milan Hlaveš (vedoucí kurátor sbírky)

Sbírka užité grafiky a fotografie

V průběhu roku se sbírce podařilo zabydlet prostory nového depozitáře, vybalit a uložit většinu sbírkového fondu, dokončit stěhování posledních pracoven z domu U minuty a obnovit badatelský a zápůjční režim sbírky. Ukončeny byly práce na několika grantových výzkumných projektech a s nimi souvisejících publikacích (Antonín Kybal, Paneláci, František Tkadlík). Sbírka se úspěšně zúčastnila nových veřejných grantových soutěží a uspěla téměř se všemi podanými projekty - získala pro budoucí období další granty GA ČR, TA ČR a Ministerstva kultury v programu NAKI. Pod vedením pracovníků sbírky byly též realizovány rozsáhlé mezinárodní přehlídky českého secesního umění v Itálii a Číně a započaty přípravy na další významné zahraniční prezentace českého designu, například pro Trienále designu a architektury v Miláně, pro Česká centra v zahraničí nebo pro japonská muzea.

Akvizice a péče o sbírky

Do sbírky fotografie bylo v roce 2017 získáno 124 nových položek autorských darů i akvizic získaných nákupem. Nejrozsáhlejším a výstavně atraktivním zakoupeným souborem bylo 66 fotografií Alfonse Muchy, které byly pořízeny z originálních autorských negativů v 70. letech a které autorizoval malířův syn Jiří Mucha. Dále byly získány 3 fotografie Libuše Jarcovjácové, představitelky sociologicky orientované fotografie 70. až 80. let. Systematickou akviziční prací se podařilo sbírku obohatit důležitými dary: výběr z celoživotního díla věnoval Jan Šplíchal, významná osobnost českého informelu 60. let, menší konvoluty prací daroval kolínský konceptualista Miloš Kim Houdek či Pavel Vácha, představitel první generace absolventů pražské FAMU. Darem Hynka Štětky získalo muzeum jeho autorskou knihu, školní práci tohoto pozdějšího člena skupiny Ztohoven vzniklou v ateliéru písma na VŠUP.

Sbírka kresebných návrhů a grafiky realizovala některé nákupy, odsouhlasené poradním sborem již v roce 2016, především získání výjimečného souboru kazet undergroundové hudby 80. let, které výtvarně upravil Petr Holeček, nebo konvolut architektonických návrhů z pozůstalosti významného architekta a pedagoga Josefa Místeckého (1891-1957), žáka Josipa Plečnika a Jana Kotěry. Tyto studie pocházejí z raného období - kdy se autor po studiích vrátil zpět do Valašského Meziříčí a stal se členem spolku Koliba - představují cenný zdroj k problematice kubismu a purismu. Uhrazeny byly též další akvizice z předchozího roku, např. 130 kreseb Vojtěcha Preissiga (viz výroční zpráva za rok 2016). Nákupní komise odsouhlasila nákup sbírky pohlednic z pozůstalosti významného teatrologa Františka Černého (1926-2010), které jsou pramenem poznání moderní architektury, historických událostí a životního stylu.

V průběhu roku 2017 se podařilo vybalit a v nových prostorách Centrálního depozitáře uložit celou sbírku fotografie, sbírku knižních tisků, miniatur a téměř celý fond užité grafiky a kresebných návrhů, v souhrnu tedy kolem čtvrt milionu sbírkových předmětů. Velkou zásluhu na tom mají správkyně depozitáře Jitka Štětková a Lucie Kölbersberger, kterým obětavě pomáhala asistentka sbírky Tereza Janoušková a restaurátorka Martina Chadimová. Vítanou pomocí bylo i zapojení brigádníků, stážistů a volunteerů, obvykle studentů vysokých škol. Do depozitáře byly svázeny též předměty z mimopražských objektů, především ze zámku Kamenice nad Lipou, kde se nacházela ještě sbírka obrazů a rámované grafiky. Ve spolupráci s restaurátorským oddělením byl dokončen převoz této sbírky do Prahy a provedena instalace obrazů a grafik na závěsné sítě. Souběžně s vybalováním bylo prováděno čištění knih a grafických listů, včetně zajištění drobných konzervátorských zásahů. Nově utříděna a opatřena pouzdry byla např. sbírka svatých obrázků z majetku děkana Černého (ca 15 tis. listů), kresebné fondy Platzer či Celda Klouček. Ve sbírce plakátů se díky značnému úsilí správců, restaurátorů a brigádníků podařilo očistit a nově uložit několik tisíc tisků, což však představuje jen malou část sbírky. Velká pozornost byla věnována přechodu na nový systém sbírkové evidence

Museion, do něhož byly průběžně vkládány lokační údaje a nově také obrazová data (např. sbírky plakátů).

Prezentace sbírek

Kurátoři sbírky se aktivně ujali autorské a organizační role v přípravě klíčových výstavních akcí muzea. Lucie Vlčková a Radim Vondráček koncipovali soubornou přehlídku českého užitého umění doby secese na zámku Miramare u Terstu v severní Itálii. Výstava *Il Liberty e la rivoluzione europea delle arti. Dal Museo delle Arti Decorative di Praga* (23. 6. 2017 – 7. 1. 2018) představila italskému publiku reprezentativní průřez všemi muzejními sbírkami, od skla, keramiky a nábytkového umění až po oděvní módu a plakáty. Neméně rozsáhlou zahraniční prezentací českého secesního umění byla výstava realizovaná v Guangdong Museum ve městě Guangzhou v jižní Číně, kterou autorsky připravila Lucie Vlčková společně s Hanou Larovou z Galerie hlavního města Prahy. Výstava *Mucha and the Others Treasures of Art Nouveau* (25. 11. 2017 – 25. 3. 2018), zaměřená v první řadě na dílo Alfonse Muchy a jeho současníků, se stala kulturní událostí a jen za první měsíc ji shlédlo přes 30 000 platících návštěvníků.

Obdobně významný podíl měli pracovníci sbírky na výstavním programu znovuotevřené historické budovy muzea, a to jak na koncepci a výběru exponátů výstavy *Director's Choice*, tak především na akcích plánovaných na rok 2018 – na výstavách Bydliště: panelové sídliště (Mariana Kubištová), retrospektivy životního díla fotografa *Josefa Koudelky* (Jan Mlčoch), výstavy meziválečné designérské produkce *Krásné jizby* (Lucie Vlčková) nebo projektu *Století designu* (Iva Knobloch). Souborem kresebných návrhů sbírka přispěla i k připomínce stoletého výročí úmrtí architekta Josefa Schulze ve foyer historické budovy UPM.

Program Galerie Josefa Sudka, kurátorsky vedené Janem Mlčochem, se tentokrát více soustředil na připomenutí samotné Sudkovy tvorby a odkrytí jejích skrytých či méně známých faset. Výstava *Sonja Bullaty & Josef Sudek* upozornila nejen na fotografické práce této Sudkovy žačky, ale také na její přínos pro popularizaci Sudkova díla v Americe. S velkým ohlasem se setkal objeveně koncipovaný výběr fotografií *Josef Sudek: harmonie světů*, s desítkami autorových snímků imaginativně zachycujících rudolfinské astronomické přístroje (vystavené v roce 1972 v pražském Belvederu). Poslední výstavou *Miroslav Hák: fotografie z 30. a 40. let* se galerie vrátila k ranému dílu tohoto klasika české fotografie a k poetice Skupiny 42.

Rozsáhlá byla spolupráce kurátorů na výstavních projektech zastupitelských úřadů a Českých center v zahraničí. Iva Knobloch připravovala pro Česká centra koncept putovní výstavy *The Story of Czech Design* (plánované na rok 2018), Radim Vondráček se podílel na akcích Generálního konzulátu ČR v Chicagu (příprava oslav vzniku republiky) a na libretu výstavy designu pro Velvyslanectví ČR v Lucembursku. Zahájeny byly též práce na konceptu účasti České republiky na Trienále designu a architektury v Miláně 2019 (garantem expozice pověřeno UPM) a pokračovala jednání o výstavě českého moderního umění v lowě.

Po přestěhování do nového depozitáře opět začal stoupat počet výstavních akcí, podpořených zápůjčkami sbírky nebo odbornou pomocí. Sbírkové fondy užitě grafiky, kreseb a knižní tvorby byly zastoupeny na výstavách *František Tkadlík (1786-1840)* v Oblastní galerii Liberec (9. 3. – 18. 6. 2017), *Broučci Jana Karafiáta, ilustrace a knížky* v Galerii Slováckého muzea v Uherském Hradišti (4. 5. – 9. 7. 2017), *Automat na výstavu. Československý pavilon na EXPO 67 v Montrealu* v GAVU Cheb (11. 5. – 5. 11. 2017, a další reprízy v Moravské galerii v Brně a Bratislavě), *Svět kachlových kamen* v Oblastním muzeu v Mostě (1. 12. 2017 – 31. 5. 2018). Sbírkové fotografie měla zastoupení na výstavách *Světlo, šero, temnoty. Umění českého 19. století* v ZČG v Plzni (24. 2. – 21. 5. 2017) a *Cirkus Pictus. Svět cirkusu v českém umění 1800-1950* v GAVU Cheb (5. 10. – 31. 12. 2017). Nerealizována zůstala zápůjčka na odřeknutou výstavu *Japonismus in the Czech Lands* v Manggha Museum of Japanese Art and Technology v polském Krakově. Několik plakátů směřovalo do zahraničí na výstavy *Stadt. Land. Tier. Der Farbholzschnitt in Prag um 1900* v Kunstforum Ostdeutsche Galerie v Regensburgu (7. 4. – 18. 6. 2017) a *Hokusai and Japonisme* v National Museum of Western Art v Tokiu (21. 10. 2017 – 28. 1. 2018).

Vědeckovýzkumná činnost

Téměř všechny grantové výzkumné úkoly muzea byly odborně a organizačně vedeny týmem kurátorů II. sbírky. Na jaře 2017 byly vydány dvě odborné monografie textilního výtvarníka Antonína Kybala a malíře Františka Tkadlíka, které završily práce na víceletých projektech podpořených GA ČR.

Pracovníci sbírky byli aktivně zapojeni do řešení grantu *Zhodnocení a prezentace obytného potenciálu panelových sídlišť* (program NAKI, 2013-2017) a přizváni ke spolupráci na grantu NAKI II - *Josef Sudek a fotografická dokumentace uměleckých děl*, jehož nositelem byl ÚDU AV ČR (v obou případech se podílela především Mariana Kubištová). Třetím rokem pokračovalo pod vedením Lucie Vlčkové řešení grantu GAČR *Krásná jizba 1927-1948. Design a bytová kultura – zboží, autoři, producenti*, jehož hlavním výstupem bude publikace a výstava plánovaná do UPM na rok 2018. Sbírkou se velmi úspěšně zúčastnila veřejných soutěží na podporu projektů pro další období: Lucie Vlčková uspěla s návrhem svého projektu v programu NAKI II – *Plakát jako nástroj komunikace a kulturně historický pramen: vizuální médium proměn národní kulturní identity 1880-1938*, a Iva Knobloch získala podporu grantu GA ČR – *Svaz československého díla (1914, 1920-1948). Reformní hnutí za moderní bydlení*, a úspěšná byla i v soutěži TA ČR v programu ETA s projektem aplikovaného výzkumu *Vývoj a realizace prototypu chytrého sedacího nábytku pro novou stálou expozici Uměleckoprůmyslového muzea v Praze* (ve spolupráci s firmou mmccité).

Kromě uvedených oblastí se výzkumná práce zaměřila na cíle dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace. Radim Vondráček se zabýval osobností Rudolfa Eitelbergera, zakladatele uměleckoprůmyslového hnutí v monarchii, a podílel se na přípravě mezinárodní konference na Palackého univerzitě v Olomouci k dvoustoletému výročí Eitelbergerova narození. V rámci výzkumu českého kubismu se Lucie Vlčková a Petr Štembera soustředili na tvorbu Vlastislava Hofmana, v souvislosti s přípravou výstavy a katalogu v Galerii výtvarného umění v Ostravě. Mariana Kubištová pokračovala ve výzkumu fotografické vizualizace moderní architektury meziválečného Československa (především v díle Josefa Sudka a Rudolfa Sandala). Iva Knobloch se věnovala dokumentaci progresivních výstav designu v UPM v letech 1918-2000 pro výstavu a katalog Století designu. Jan Mlčoch se zabýval Sudkovými fotografiemi uměleckých děl (v rámci zmíněné grantu NAKI II) a přípravou retrospektivy celoživotního fotografického díla Josefa Koudelky. Spolupracoval též na výzkumu performativního umění 70. let 20. století a jeho vztahu k fotografii.

Publikační činnost:

KNOBLOCH Iva, Moderní, futuristická, klasická, subverzivní, *Bulletin MG* 2017, č. 76, s. 26 – 47

KNOBLOCH Iva, Fortuna dell'Art Nouveau nella sfera delle arti decorative del XX secolo, in: Lucie Vlčková – Radim Vondráček (eds.), *Il Liberti e la rivoluzione europea delle arti. Dal Museo delle Arti Decorative di Praga*, Venezia 2017, s. 48-57

KNOBLOCH Iva, Motivi ornamentali e texture decorative, in: Lucie Vlčková – Radim Vondráček (eds.), *Il Liberti e la rivoluzione europea delle arti. Dal Museo delle Arti Decorative di Praga*, Venezia 2017, s. 88-93

KNOBLOCH Iva, Tenkrát v Montrealu, *Art and Antiques*, 2017, č. 9, s. 46-48

KNOBLOCH Iva – VONDRÁČEK Radim – KOLESÁR Zdeno, Jak psát dějiny designu?, *Bulletin Uměleckohistorické společnosti* 29, 1/2017, s. 4-7

KNOBLOCH Iva – VONDRÁČEK Radim, Design v českých zemích 1900-2000, *Revue Art* 1/2017, s. 52-55

KUBIŠTOVÁ Mariana, Vila Tugendhat ve fotografii Rudolfa Sandala, in: Jindřich Chatrný et al., *Rudolf Sandalo: Vila Tugendhat 1931*, Brno 2017, s. 4-7

KUBIŠTOVÁ Mariana, The Poetics of Geometry. Josef Sudek as a Photographer of Modern Architecture, in: Hana Buddeus – Vojtěch Lahoda – Katarína Mašterová (eds.), *Instant Presence. Representing Art in Photography*, Praha 2017, s. 279-296

MLČOCH Jan, Josef Sudek and the Photography of Works of Art – his Predecessors and Contemporaries, in: Hana Buddeus – Vojtěch Lahoda – Katarína Mašterová (eds.), *Instant Presence. Representing Art in Photography*, Praha 2017, s. 59–79

MLČOCH Jan, Fotografická sbírka UPM v Praze, *Revue Art* 1/2017, s. 56-61

ŠTEMBERA Petr, L'Arte del manifesto, in: Lucie Vlčková – Radim Vondráček (eds.), *Il Liberti e la rivoluzione europea delle arti. Dal Museo delle Arti Decorative di Praga*, Venezia 2017, s. 224-237

VLČKOVÁ Lucie – LARVOVÁ Hana (eds.), *Mucha and the Others Treasures of Art Nouveau* (kat. výst.), Guangdong Museum, Guangzhou 2017

VLČKOVÁ Lucie – FRONEK Jiří, Nábytek pro Artěl v genezi kubistického tvarosloví, in: Mahulena Nešlehová (ed.), *Vlastislav Hofman / pocta invenci*, GVU v Ostravě, 2017, s. 34-42.

VLČKOVÁ Lucie, kapitoly Časopis V boj!, Nápojový servis Ladislav Sutnar, Bazén Barrandov, Nakladatelský časopis Družstevní práce, in: Petra Nováková (ed.), *Příběhy věcí*, Praha 2017.

VLČKOVÁ Lucie, Vojtěch Preissig, in: František Rejl – Dagmar Vernerová (eds.), *Spořilov – komunita a její osobnosti*, Praha, 2017

VLČKOVÁ Lucie – VONDRÁČEK Radim (eds.), *Il Liberti e la rivoluzione europea delle arti. Dal Museo delle Arti Decorative di Praga*, Venezia 2017

VONDRÁČEK Radim – LEUBNEROVÁ Šárka (ed.) – MACHALÍKOVÁ Pavla – DLÁBKOVÁ Markéta, *František Tkadlík (1786-1840)*, Praha 2017

VONDRÁČEK Radim, katalogová hesla, in: Helena Koenigsmarková (ed.), *Director's Choice. Uměleckoprůmyslové museum v Praze*, Praha 2017, s. 10-11, 14-15, 46-47

VONDRÁČEK Radim – PRAHL Roman, Mezioborové symposium Světlo, stíny a tma v 19. století, *Bulletin Uměleckohistorické společnosti* 29, 1/2017, s. 25-26.

Další odborná činnost a práce s veřejností

Pro badatele byly prováděny rešerše a zpřístupněny desítky fondů, např. soubor kresebných návrhů skla, kresby rodiny Platzerů, práce Stanislava Suchardy, Alfonse Muchy, Celdy Kloučka, Vladimíra Kopeckého, Miloslava Troupa, archiv děl rodiny Bromových a další. Pro výstavní katalogy a jiné publikace byly zhotovovány fotografické podklady. Kurátoři zpracovávali recenzní posudky publikací a článků (např. pro Bulletin MG, Zprávy památkové péče, Muzeum hlavního města Prahy), stejně jako četné podklady pro státní správu (především Ministerstvo kultury). Sběrka též zajistila prohlídky depozitáře a historické budovy pro zájemce z jiných paměťových institucí, včetně zahraničních (z Budapešti, Düsseldorfu, Bratislavy aj.).

Hojná a přínosná byla v roce 2017 účast kurátorů sbírky na mezinárodních odborných konferencích, kde vystoupili s příspěvky k českému secesnímu umění, avantgardnímu grafickému designu či počátkům uměleckoprůmyslového hnutí. Sběrka tak měla zastoupení na konferencích a jiných odborných setkáních v Portugalsku, Rusku, Číně, Velké Británii, Německu či Rakousku.

Přednášky a konference

Iva Knobloch, Typography and the avant-guard book, přednáška v Sächsische Landesbibliothek – Staats- und *Universitätsbibliothek*, Drážďany, 19. 4. 2017

Iva Knobloch – Radim Vondráček, Design v českých zemích, Moravská galerie Brno 22. 3. 2017

Iva Knobloch – Radim Vondráček, Design v českých zemích, Antikvariát Fryč, Liberec 15. 6. 2017

Iva Knobloch, Book of Design, přednáška na mezinárodním kolokviu Musealisation, Documentation and Interpretation of Design Objects, University of Porto (Portugalsko), 19. - 20. 10. 2017

Jan Mlčoch, Sonia Bullaty & Josef Sudek, komentované prohlídky výstavy v GJS, 14. 2., 4. 4. 2017

Jan Mlčoch, Josef Sudek a spol., přednáška k výstavě Jan Rothmayer: Fotografie, Muzeum hl. města Prahy, Studijní a dokumentační centrum Norbertov, 23. 2. 2017

Jan Mlčoch, Josef Sudek: Harmonie světů, komentované prohlídky výstavy v GJS, 20. 6., 5. 9. 2017

Jan Mlčoch, Kulatý stůl na téma Prezentace architektonických památek v současném právním, mediálním a digitálním prostoru, Muzeum hl. města Prahy, Studijní a dokumentační centrum Norbertov, 1. 11. 2017

Jan Mlčoch, Miroslav Háek: Fotografie z 30. – 40. let, komentovaná prohlídka v GJS, 7. 11. 2017

Petr Štembera, Česká reklama na počátku 20. století, přednáška v Domě U Černé Matky Boží, v rámci cyklu Kavárny jako místa pro umění a design, 12. 9. 2017

Lucie Vlčková, Genius loci Domu U Černé Matky Boží, přednáška v Domě ČMB, v rámci cyklu Kavárny jako místa pro umění a design, 21. 3. 2017

Lucie Vlčková, Art Nouveau in the MDA Prague, přednáška na konferenci „Art Nouveau: Problems of Attribution and Exhibiting of Museum Items“, State Museum of History, St. Petersburg, 7. 9. 2017

Lucie Vlčková, Osobnost a dílo Antonína Kybala, přednáška v CD Stodůlky, 31. 10. 2017

Lucie Vlčková, Vlastislav Hofman, přednáška v Galerii výtvarného umění v Ostravě, 7. 11. 2017

Radim Vondráček, Století designu, přednáška v Centrálním depozitáři UPM Stodůlky, 21. 2. 2017

Radim Vondráček, František Tkadlík - komentovaná prohlídka výstavy, Oblastní galerie Liberec, 4. 5.

Radim Vondráček, Filozofické pozadí Eitelbergerovy uměnovědy, přednáška na mezinárodním kolokviu o Rudolfu Eitelbergerovi, Univerzita Palackého v Olomouci a MU Olomouc, 2. 10. 2017

Radim Vondráček, Art Nouveau Ornament and Alfons Mucha, přednáška v Guangdong Museum, Guangzhou City, Čína, 25. 11. 2017

Radim Vondráček, The Museum of Applied Arts in Prague: a Collection Born out of Historicism and Modernism, přednáška na symposiu „From London to Vienna and Central Europe: Museum of Art and Design in the Habsburg Empire“, Victoria & Albert Museum, London, 8. 12. 2017.

Pracovníci sbírky zároveň externě působili jako pedagogové nebo členové komisí na vysokých školách (VŠUP, FF UK, FAMU, UJEP Ústí nad Labem). Iva Knobloch přednášela na VŠUP Dějiny grafického designu a byla zde oponentkou několika doktorských disertací. Jan Mlčoch byl členem vědecké rady Fakulty umění a designu UJEP v Ústí nad Labem a členem klauzurní komise na FAMU v Praze. Radim Vondráček přednášel na VŠUP Teorii designu, vedl zde semináře na stejné téma, rovněž byl členem komise pro doktorské obhajoby na katedře dějin umění FF Univerzity Palackého v Olomouci. Stejně jako v předchozích letech kurátoři zasedali v řadě dalších odborných grémií: Iva Knobloch působila v grantové komisi Magistrátu hl. města Prahy, v Akademii designu a v komisi pro certifikaci výstupů uměleckých škol, Lucie Vlčková byla členkou akviziční komise Uměleckých sbírek Památníku národního písemnictví a poradního sboru pro sbírkotvornou činnost Moravské galerie v Brně, Mariana Kubišová byla členkou Akademie designu. Radim Vondráček pracoval ve výboru Umělecko-historické společnosti, v červnu 2017 byl zvolen jejím předsedou; dále byl členem vědeckých rad ZČM v Plzni a PNP v Praze, členem akviziční komise ZČG v Plzni a předsedou odborné poroty Národní soutěže muzeí Gloria musaealis.

Radim Vondráček (vedoucí kurátor sbírky)

Sbírka prací ze dřeva, kovů a různých materiálů

Snaha najít nový rytmus práce po přestěhování a rozdělení muzejního týmu na dvě pracoviště procházela po celý rok 2017 veškerým děním též ve sbírce prací ze dřeva, kovů a různých materiálů. V nových podmínkách se podařilo udržet i rozvíjet veškeré stránky bohaté gesce sbírky. Její členové přispěli k otevření prostor historické budovy UPM pro veřejnost i k podobě připravovaných webových stránek muzea (dokumentace sbírek i odborných výsledků). Probíhající práce na nové lokaci sbírkových předmětů v depozitářích nezamezily žádostem o badatelské návštěvy z tuzemska i zahraničí, jimž se sbírka snažila dle možností vyhovět (mj. NG v Praze; ÚDU AV ČR, SNG v Bratislavě; Universität Osnabrück). Systém uložení sbírek byl průběžně demonstrován četným zájemcům z tuzemských i zahraničních muzeí (mj. Muzeum hl. města Prahy, Muzeum východních Čech v Hradci

Králové, Iparművészeti Múzeum Budapest), středních odborných, vyšších a vysokých škol (mj. VŠCHT, KTF FF UK) i profesním a zájmovým skupinám z řad odborné veřejnosti (mj. restaurátorům). Vědeckovýzkumná činnost i prezentace sbírek opět pokryla téměř celou škálu dějin umění, uměleckých stylů i odborných témat. Výrazný podíl měla sbírka na výstavách k Roku renesanční šlechty, vyhlášenému tuzemskými kulturními institucemi pro rok 2017, i na prezentacích středoevropského rokoka, secese, kubismu, stejně jako na výstavách emailérské tvorby či šperku. Na jaře roku 2017 zemřela po dlouhé nemoci Daniela Karasová, jež v roli kurátorky UPM působila od počátku 90. let. Šíře odborného zájmu doktorky Karasové zůstávala až do posledních dnů mimořádnou. O míře osobní zainteresovanosti vypovídá mezi projekty řešenými ještě počátkem roku 2017 mj. snaha o záchranu ateliéru sochařky Hany Wichterlové nebo posuzování dopadu odcizení resp. poškození sbírkových předmětů v tuzemských muzejních institucích.

Akvizice a péče o sbírku

Sbírkový fond oddělení rozšířily v průběhu roku 2017 zejména dary, mj. neorenesanční sedací souprava z Kratochvílovy vily projektované Janem Kotěrou v Černošicích, pozdně secesní kovaný lustr, niklované kuchyňské vybavení zn. Berndorf z období první republiky, svítidlo s mléčným sklem z přelomu 50. a 60. let 20. století, autorská bižuterie Veroniky a Milana Tesařových z 90. let 20. století.

Z období rané moderny bylo pro sbírky zakoupeno závěsné svítidlo Dodekaedr podle návrhu Adolfa Loose. Z aukce Dorotheum Praha byl vydražen kabinet v maurském stylu slavného italského návrháře Carlo Bugattiho. Díky velkorysému odkazu Jany Autengruberové muzeum získalo z její pozůstalosti výjimečnou soupravu pozdně secesních šperků v autorské etui, provedenou předním pražským zlatníkem Karlem Ebnerem.

Odbornými posudky bylo podloženo úsilí o zakoupení zásadních dokladů kubismu v české nábytkové tvorbě (příborník J. Gočára z nedochované Sochorovy vily ve Dvoře Králové, dále soubory navržené V. Hofmanem a L. Machoněm). Probíhala jednání o možné akvizici pozůstalosti sochaře a medailéra Jiřího Korce i daru aktuální kolekce šperků autorky Simony Kafkové.

Dostupnost sbírkových předmětů po jejich převozu a vybalení v budově centrálního depozitáře UPM umožnila po několikaleté přestávce obnovit průběžné zpracovávání akvizic. Tento návrat k jedné z nezbytných odborných činností muzea odhalil nutnost dalších kroků pro řádnou digitalizaci – konkrétně přizpůsobení databázového systému potřebám sbírek uměleckořemeslné povahy (zápis početných konvolutů a souborů).

Průběžné vybalování sbírkových předmětů provázela kontrola jejich stavu, prováděná ve spolupráci s restaurátorským oddělením. Podoba vybavení depozitárních prostor všech podsbírek bohužel vedla i v roce 2017 k reklamám, opravám a opakovaným návrhům na nouzové či kompromisní řešení (úprava rozměrů a zpevnování úložných prvků). Tam, kde bylo možno zahájit definitivní lokaci předmětů, byly průběžně pořizovány lokační záznamy v elektronické databázi (zejm. podsírka obecných kovů).

Správčové depozitářů též spolupracovali na přípravě importu již existujících dat do nového systému elektronické evidence Museion. Po převedení záznamů kontrolovali stav inventarizace a individuálně převáděli nově zpracované položky z čísel dočasné evidence na inventární čísla.

V průběhu roku probíhaly převozy konvolutů deponovaných dosud mimo centrální depozitář, zejména ze zámku Chlumín a zámku v Kamenici nad Lipou. V případech, kdy ještě nebylo možné převoz realizovat, probíhala kontrola stavu sbírkových předmětů, případná sanace i další přípravné kroky pro budoucí transport (historický nábytek na zámku Lemberk, historická kamna v objektu UPM v Brandýse nad Labem). Podobně byly ohledány předměty dlouhodobě zapůjčené jiným institucím: expozice historických hodin na zámku ve Světlé nad Sázavou, expozice v Müllerově vile (Muzeum hl. m. Prahy), *Interpretační centrum* na zámku ve Žďáru nad Sázavou. Fyzicky se do trvalého uložení navrátily předměty z dlouhodobých zápůjček – rušené expozice v Letohrádku Hvězda (PNP v Praze), ve Šternberském a Salmovském paláci (NG v Praze), či předměty ze skončených výstav, např. *Karl IV*

1316-2016, Germanisches Nationalmuseum, Norimberk; *Jaroslav Horejc (1886 – 1983), Mistr českého art deca*, GHMP a UPM, a dalších, a to obvykle za asistence správců depozitářů UPM při deinstalaci. Bylo zahájeno externí restaurování, mj. převoz nábytkového souboru navrženého Leopoldem Bauerem. Díky externí znalkyni byla realizována expertíza sbírkových předmětů zaměřená na určení materiálů děl z minerálů a organických přírodnin. Nadále probíhala jednání k dořešení restitucí. V roce 2017 došlo k fyzickému předání depozitu historického nábytku (fond „Holoubková“) novému právoplatnému majiteli.

Prezentace sbírek

Sbírkové předměty i historické součásti vybavení hlavní budovy muzea, jejichž restaurování, resp. konzervaci dozorovali odborní pracovníci oddělení, přispěly k podobě zrekonstruované budovy i prvních výstavních projektů v ní prezentovaných (mj. k připomínce díla Josefa Schulze ve foyer budovy). Scénář výstavy *Masterpieces from the Collection of Museum of Decorative Arts in Prague* v minulých letech připravovaný pro USA pod vedením kurátora oddělení Michala Stříbrného nebyl realizován. Vyvinul se nicméně do zahajovací výstavy v hlavní budově UPM *Director's Choice*. Samostatný projekt UPM zaměřený na umění secese byl prezentován v Itálii (*Il Liberty e la rivoluzione europea delle arti*, zámek Miramare, Terst). Výstava s exponáty všech podsbírek navázala na expozici *Secese. Vitální umění 1900*, realizovanou v nedávné minulosti. Se stylem secese se mohlo seznámit i publikum v Číně (Guangdong Museum), kde byla sbírka zastoupena zejména pracemi z obecných kovů.

Pokračovaly akce věnované výročí narození Karla IV., zahájené v roce 2016 (prezentace části tzv. Karlštejnského pokladu na hradě Karlštejn). V rámci Roku renesanční šlechty přispěla díla z několika podsbírek k podobě výstavy *Arcivévoda Ferdinand II. Habsburský. Renesanční vláda a mecenáš mezi Prahou a Innsbruckem* (Valdštejnská jízdárna, NG v Praze, listopad 2017 – únor 2018) a rovněž obohatila výstavu *Podoby a příběhy. Portréty renesanční šlechty* (Šternberský palác, NPÚ a NG v Praze, říjen 2017 – březen 2018). Atmosféru střeoevropského rokoka pomohla dotvořit početná kolekce sbírkových děl ve výstavě *Norbert Grund (1717-1767). Půvab všedního dne* (Palác Kinských, NG v Praze ve spolupráci s UPM, prosinec 2017 – březen 2018).

Technologické hledisko v kombinaci s demonstrací využití a vývoje daných postupů na dlouhé časové ose sledovala výstava *Umění emailu / technika smaltu* (Technické muzeum v Brně a Moravská galerie v Brně, 2017-2018), připravená za významného přispění odborných pracovníků sbírky již v roce 2016. Kovanému železu v běhu staletí byla věnována obměna specializované expozice UPM v objektu zámku v Kamenici nad Lipou i výstavní projekt vedený Muzeem hl. města Prahy *Umění kuté v železe / Kovářské a zámečnické práce* (zámek ve Ctěnicích).

K osobnostem umění a designu 20. století se váží výstavy realizované ve spolupráci či se zápůjčkami ze sbírek: *Jaroslav Horejc – Umění ve službách státu* (Naarden, 2017-2018), *Architekti na Pražském hradě po Plečnikovi* (Pražský hrad – zahrada Na Valech, SPH a Foibos), *Vlastislav Hofman – Pocta invenci: Nové pohledy, nová zjištění* (GAVU v Ostravě), *Josef Symon – Miroslava Symon /Kov – papír – kůže – restaurování/* (Strahovský klášter v Praze) i obměna expozice NG v Praze ve Veletržním paláci. Fenomén liturgie tematizovala výstava *V oplatce jsi všecek tajně* (Západočeská galerie v Plzni) a překvapivě i *Svět kachlových kamen* (Oblastní muzeum v Mostě, 2017-2018).

Pro rok 2018, případně pro léta následující, byly odborně i organizačně připravovány výstavní projekty UPM *Století designu* (HB UPM), *Bydliště: Panelové sídliště* (HB UPM) i zápůjčky do expozic (mj. mobiliář do pracovny hraběte Silva-Tarouca v zámku v Průhonicích; Botanický ústav AV ČR) i na výstavy *L' image – Livre. Editeurs et auteurs de l'avant-garde tcheque 1920 – 1930* (Musée des Arts décoratifs et du Design, Bordeaux; soubor českého kubistického a funkcionalistického mobiliáře), *The Splendour of Power* (Koldinghus, Dánsko; prsten s jakobínským symbolem), *Čas, čas, čas... v umění 19. století* (Západočeská galerie v Plzni; obrazové hodiny). Organizačně byly připravovány deinstalace expozice *Barokní umělecké řemeslo ze sbírek UPM* (Schwarzenberský palác v Praze) i expozic NG v Praze.

Vědeckovýzkumná činnost

Odborní pracovníci sbírky se podíleli na široké škále výzkumných cílů, souvisejících s výstavami k Roku renesanční šlechty, s projektem Director's Choice či výstavou Norberta Grunda v NG v Praze. Období baroka přiblížily dva cykly komentovaných prohlídek expozice UPM ve Schwarzenberském paláci v Praze. Bez pozornosti nezůstala ani tvorba české secese a kubismu, umění druhé poloviny 20. století a současnosti (výstava Josefa Symona ve Strahovském klášteře v Praze), oblast kovářství (symposium *Hefaiston*), emailéřská tvorba (zásadní příspěvek pro výstavu *Umění emailu / technika smaltu*) či šperk (spolupráce na projektu *Jablonec 68*, zastřešeném Die Neue Sammlung – The Design Museum Munich).

Jiří Fronek, kurátor sbírky nábytku, dřevořezeb a sbírky hodin, pokračoval ve výzkumu manýristického a barokního mobiliáře. V několika projektech se věnoval též sdružení Artěl, jak v souvislosti s dílem Vlastislava Hofmana pro katalog GAVU v Ostravě, tak v textu pro připravovanou publikaci UPM *Století designu* (ed. Iva Knobloch), ve které zpracoval kapitolu věnovanou výstavě Artělu v UPM v roce 1918. Petra Matějovičová, kurátorka sbírky drahých kovů a jiných materiálů, pokračovala ve zpracování tématu Antická kultura jako zdroj inspirace ve šperku 20. - 21. století. Obsahové nosnosti šperku tohoto období byly věnovány i přednášky odkrývající styčné body mezi kulturou renesance a současnou autorskou tvorbou objektů nošených na lidském těle (ad Rok renesanční šlechty). Etablování autorského šperku v Československu 50. až 70. let tematizoval příspěvek do projektu *Symposium šperku Jablonec 68*, vedeného kurátorkou Die Neue Sammlung v Mnichově Petrou Hölscher.

Michal Stříbrný, kurátor sbírky obecných kovů, se i nadále zabýval studiem produkce utilitárních předmětů funkcionalistického charakteru. Spolupracoval mj. na publikaci *Krásná jízba – Družstevní práce* editorky L. Vlčkové.

Publikační činnost

ANGERER Joachim – KOENIGSMARKOVÁ Helena – KŘÍŽOVÁ Alena – MARBOE Peter – MATĚJOVIČOVÁ Petra – VOKÁČOVÁ Věra, *Josef Symon – Miroslava Symon (Kov – papír – kůže – restaurování)*. Praha (Královská kanonie premonstrátů na Strahově a Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze) 2017. ISBN 978-80-7101-167-5

KOENIGSMARKOVÁ Helena (ed.), *Director's Choice. Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze*, London: Scala Arts and Heritage Publishers Ltd., 2017. ISBN 978-1-78551-121-9 (s příspěvky všech kurátorů sbírky)

FRONEK Jiří – VLČKOVÁ Lucie, Nábytek pro Artěl v genezi kubistického tvarosloví, in: Mahulena Nešlehová (ed.), *Vlastislav Hofman - Pocta invenci: Nové pohledy, nová zjištění*. Praha 2017, s. 34-42

FRONEK Jiří – STŘÍBRNÝ Michal, katalogová hesla, in: Blanka Kubíková a kol., *Arcivévoda Ferdinand II. Habsburský. Renesanční vladař a mecenáš: mezi Prahou a Innsbruckem*. Praha: Národní galerie, 2017. ISBN 978-80-7035-650-0.

FRONEK Jiří, Ceramica e porcellana, in: Lucie Vlčková – Radim Vondráček (eds.), *Il Liberti e la rivoluzione europea delle arti. Dal Museo delle Arti Decorative di Praga*, Venezia 2017, s. 154-163

KARASOVÁ Daniela, Arredo d'interni e design del mobile, in: Lucie Vlčková – Radim Vondráček (eds.), *Il Liberti e la rivoluzione europea delle arti. Dal Museo delle Arti Decorative di Praga*, Venezia 2017, s. 176-189

MATĚJOVIČOVÁ Petra, Být součástí / To be a Part, in: Petr Vogel (ed.), *Být součástí / To be a Part*. Plzeň, Západočeská univerzita v Plzni 2017, s. 6-9. ISBN 978-80-261-0734-7

MATĚJOVIČOVÁ Petra, Sbírka emailéřských prací v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze, in: Pavla Stöhrová (ed.), *Umění emailu / technika smaltu* (kat. výst.), Technické muzeum v Brně 2017, s. 95. ISBN 978-80-87896-45-7

MATĚJOVIČOVÁ Petra, Gioielli in metalli preziosi, in: Lucie Vlčková – Radim Vondráček (eds.), *Il Liberti e la rivoluzione europea delle arti Dal Museo delle Arti Decorative di Praga*, Venezia 2017, s. 94-113

STŘÍBRNÝ Michal, *Metalli comuni*, in: Lucie Vlčková – Radim Vondráček (eds.), *Il Liberti e la rivoluzione europea delle arti Dal Museo delle Arti Decorative di Praga*, Venezia 2017, s. 164-173

Další odborná činnost a práce s veřejností

Všichni kurátoři sbírky průběžně poskytovali konzultace pro jiné instituce i pro soukromé dotazovatele. Vyjadřovali se k žádostem o vývozy předmětů kulturní hodnoty, podávaným prostřednictvím UPM, včetně konzultací s NG v Praze v případě žádostí o vývoz asiatických předmětů. Jiří Fronek vypracoval expertizy k zadrženým souborům uměleckořemeslných předmětů (hodin) pro Celní úřad v Ruzyni. Rešeršemi k tématu delftské fajánse spolupracoval na projektu *Migrating Ceramics* (pro Princessehof National Museum of Ceramics, Leeuwarden), habánskou fajánse konzultoval pro Alšovou jihočeskou galerii. Historickému nábytku se věnoval v konzultacích k Egerer Brettspielkassetten (pro Berlín), dále k mobiliáři zámku Konopiště (pro NPÚ) a v dalším tématu pro Muzeum středního Pootaví Strakonice. Konzultoval překlady k mobiliáři zámku ve Versailles pro ČT. Petra Matějovičová spolupracovala na přípravě výstavy *Být součástí* (Ateliér Design kovu a šperku FDULS ZČU v Plzni), realizované v Galerii Sýpka na Klenové (Galerie Klatovy-Klenová). Recenzovala studii v českém recenzovaném periodiku, účastnila se jednání Asociace starožitníků ČR stran připravované legislativy upravující mezinárodní obchod slonovinou. Konzultovala mj. dílo zlatníka Rudolfa Langerera (pro Městské muzeum Lanškroun), granátový šperk 19. století, kovové krucifixy 19. století (pro NPÚ). Byla členkou Výstavní a programové rady NTM. Michal Stříbrný zasedal v porotě Mezinárodního kovářského symposia Hefaiston. Zabýval se poradenskou činností k novému vybavení restaurátorských ateliérů Muzea východních Čech v Hradci Králové, konzultoval restaurování bronzového svícnu (rest. Nikola Kosová-Frimlová – podklad pro žádost o licenci MK ČR) a cínové křtitelnice z kostela Stětí sv. Jana Křtitele v Ořechu. Připravil rešerše k medailím 19. století či k dílu Stanislava Suchardy (pro ÚDU AV ČR). Pro Celní úřad v Ruzyni vypracoval expertizu k zadrženým svícňům.

Přednášková a pedagogická činnost:

Jiří Fronek, *Keramika a porcelán: rituál stolování renesance a baroka*, Schwarzenberský palác v Praze, 23. 5. 2017, komentovaná prohlídka expozice UPM, dtto 3. 10. 2017
Daniela Karasová, *Rondokubismus – art deco nebo národní styl*, Dům U Černé Matky Boží, 10. 1. 2017 – přednáška
Petra Matějovičová, *Renesanční a současný šperk – nečekaná setkání*, Zámek Konopiště (NPÚ), 26. 7. 2017 – přednáška
Petra Matějovičová, *Renesance a současný šperk – kurátorské příběhy*, Šternberský palác v Praze (výstava NPÚ), 23. 11. 2017 – přednáška
Petra Matějovičová, *Drahé kovy v liturgickém prostoru a hodovní síni*, Schwarzenberský palác v Praze, 2. 5. 2017, komentovaná prohlídka expozice UPM, dtto dne 26. 9. 2017
Petra Matějovičová, *Pro reprezentaci i utajení: drobné předměty denní potřeby*, Schwarzenberský palác v Praze, 6. 6. 2017, komentovaná prohlídka expozice UPM, dtto dne 17. 10. 2017
Michal Stříbrný, *Kovové kuřácké soupravy ze sbírky UPM v Praze*, Dům U Černé Matky Boží, 23. 5. 2017 – přednáška
Michal Stříbrný, *Kovové kuřácké soupravy, konferenční příspěvek v rámci Mezinárodního kovářského symposia Hefaiston*, Helfštýn, 25. 8. 2017
Michal Stříbrný, *komentované prohlídky expozice kubismu UPM*, Dům U Černé Matky Boží, 31. 1. 2017, dtto, 27. 6. 2017
Michal Stříbrný, *komentované prohlídky ve výstavě Director's Choice*, UPM, 14. 11. 2017, dtto 15. 11. 2017 a 12. 12. 2017

Stálým úvazkem se pedagogické činnosti věnovala z kurátorů sbírky pouze Daniela Karasová, která na pražské VŠCHT vedla pro studenty restaurátorství předmět Historie uměleckých řemesel. Ostatní

členové sbírky byli zváni k jednotlivým přednáškám na vysokých a vyšších odborných školách, kde též vedli, konzultovali či oponovali závěrečné práce a zasedali v hodnotitelských komisích.

Petra Matějovičová se pravidelně účastnila komisí pro obhajoby závěrečných prací Ateliéru Design kovu a šperku FDULS ZČU v Plzni. V roce 2017 dále konzultovala doktorskou práci na VŠVU v Bratislavě, práci studentky oboru Teorie a dějiny moderního a současného umění UMPRUM, studentů Technické univerzity v Liberci, studentů oboru Restaurátorství VOŠ Turnov. Realizovala workshop Československý šperk a rok 1948 pro Ateliér Design kovu a šperku FDULS ZČU v Plzni v rámci ročníkového projektu „1948“.

Michal Stříbrný konzultoval především závěrečné práce studentů oboru Restaurátorství VOŠ Turnov. Podílel se na vývoji studijních materiálů pro odborné školy zaměřené na umělecká řemesla a připravoval podklady k žádosti o grant v této věci. Přednesl přednášku o kubismu pro studenty oboru Dějiny křesťanského umění, KTF UK (v expozici UPM v Domě U Černé Matky Boží).

Na konzultacích závěrečných prací studentů oboru Restaurátorství VOŠ Turnov se podílel též Tomáš Mori, správce depozitáře obecných kovů a zároveň člen restaurátorského oddělení UPM.

Petra Matějovičová (vedoucí kurátor sbírky)

Sbírka textilu a hraček

Sbírka a textilu a hraček se v minulém roce soustředila na dokončování probíhajících výzkumných a výstavních projektů, zaměřených např. na módní domy v Československu mezi světovými válkami. Započat byl výzkum díla Lídy a Ziky Ascherových, nových tendencí v současném textilním umění nebo tvorby Minky Podhajské. Významná část činnosti se věnovala projektům souvisejícím s otevřením historické budovy UPM. S ohledem na metodologické poslání UPM bylo také hodně času věnováno spolupráci s dalšími muzejními institucemi. Náročným úkolem se stalo zrušení pobočky UPM Textilního muzea ve Skalici, které si vyžádalo výjimečné pracovní nasazení, jak administrativní, tak i fyzické. Všechny kurátorky se opakovaně účastnily školení nového evidenčního systému Museion. Stejně tak se všechny kurátorky v průběhu celého roku intenzivně věnovaly poradenské činnosti určené laické i odborné veřejnosti.

Akviziční činnost

Celkový počet předmětů nově zařazených do sbírky byl nižší ve srovnání s předcházejícími lety. Souviselo to především se skutečností, že UPM dočerpává rezervní fond na nákup sbírek a doplňování hodnotných předmětů zejména současného oděvního a textilního designu je finančně stále náročnější. Na nákupy současné tvorby přitom muzeum nemůže, stejně jako ostatní státní instituce, čerpat dotace z nově zřízeného Akvizičního fondu MK.

Mimořádně cenný přírůstek do sbírky oděvů představují malé večerní šaty z módního domu Hanny Podolské. Zajímavé je jejich výtvarné pojetí, uplatňující na moderním střihu třicátých let vyšivanou kytici ještě ve stylu minulého desetiletí art deca. Jejich historickou hodnotu zvyšuje skutečnost, že byly zakoupeny z rodiny majitelky salonu, která je nechala zhotovit v roce 1931 jako narozeninový dar neteři.

K nejvýznamnějším darům se řadí soubor předmětů z pozůstalosti krajkářky a majitelky krajkářského ateliéru Tonči Janovské a její rodiny. Dokresluje osobnost této velmi aktivní sběratelky, restaurátorky a výtvarnice, jejíž krajky jsou součástí sbírky textilu UPM od padesátých let 20. století.

Sbírka oděvů druhé poloviny 20. století zaznamenala přírůstky dokumentující dámskou i pánskou módu především na úrovni konfekční produkce. Tyto oděvy jsou často spojeny s význačnými osobnostmi kulturního života. K nejvýznamnějším přírůstkům se řadí konvolut dámských oděvů

z padesátých a šedesátých let americké provenience. Současná tvorba je zastoupena modelem oděvní designérky Terezie Kladošové.

Dále se podařilo získat obsáhlý reprezentativní výběr děl výtvarnice a návrhářky hraček Marie Hozmanové (60 ks), jedné z nejdůležitějších osobností v oblasti navrhování a realizace dřevěných a textilních hraček. V sedmdesátých a osmdesátých letech 20. století v Československu spolupracovala s firmami Hamiro a Tofa. V devadesátých letech pokračovala také v tvorbě hracích a rehabilitačních předmětů pro hendikepované děti. Tvorbě interiérů a vybavení nemocničních oddělení herními mobiliáři se věnuje ve spolupráci s architekty dodnes. Sbíрку hraček doplnily také dary, týkající se české produkce hraček sedmdesátých a osmdesátých let 20. století, rozšiřující soubory děl Marici Hybínové (textilní maňásci) a Jarmily Jeřábkové (dřevěné uchopovací hračky).

K méně obvyklým, ale velmi významným akvizicím bezesporu patří nákup dvou historických figurín a busty z dvacátých let 20. století z pozůstalosti pražské sběratelky Mily Vávrové.

Prezentace sbírek

Kurátorky sbírky (M. Grill-Janatová, E. Uchalová, K. Hlaváčková a M. Míčová) se soustředily především na přípravu výstavy *Director's Choice* k otevření historické budovy UPM. Pro výstavu byly vybrány nejhodnotnější předměty reprezentující širokou škálu textilních předmětů od středověkých liturgických rouch, renesančních fragmentů oděvních textilií italské provenience, barokních tapiserií a krajek. Oděvní kolekci reprezentovaly příklady oděvů a doplňků z druhé poloviny 19. století. Část věnovaná první třetině 20. století se soustředila na autorská díla Marie Teinitzerové, Antonína Kybala a oděvy z modelových domů Podolská a Rosenbaum. Pro edukační část výstavy byla připravena prezentace stavebnice Ladislava Sutnara, navazující na expoziční část. Značný rozsah práce si také vyžádala příprava výstavy secesního umění ze sbírek UPM pro Museo storico del Castello di Miramare v Terstu. Tato výstava sice navazovala na výstavu Vitální secese 1900 v Obecním domě pořádanou v předcházejících letech, ale vzhledem ke zvýšené citlivosti textilního materiálu bylo nutné kompletně nahradit textilní exponáty jinými exempláři (E. Uchalová). Zvýšený zájem o textilní návrhy Josefa Čapka se projevily ve spolupráci s památkem Karla Čapka ve Strži u Dobříše a Městskou galerií v Karlových Varech (K. Hlaváčková). Pro Národní galerii v Praze byl vybrán konvolut rokových předmětů na výstavu věnovanou Norbertu Grundovi a další předměty směřovaly na výstavu Václava Hollara v Poštovním muzeu v Praze (E. Uchalová). Četné zápůjčky byly poskytnuty jak z oděvní sbírky, tak ze sbírky hraček. Exponáty ze sbírky hraček doplňovaly například výstavu *Jaroslav Horejc (1886 - 1983) - umění ve službách státu*, Museum Comenius, Naarden, Nizozemsko; *Jak se točí peníze?*, Plzeň, DEPO 2015 nebo *Ve znamení svatého Floriána – hasiči a hasičská technika ve známkové tvorbě*, Poštovní muzeum Praha (spolupráce M. Míčová). Ve výstavních prostorách UPM na zámku v Kamenici nad Lipou se uskutečnila repríza pražské výstavy *Designéři dětem*, kterou UPM pořádalo spolu s Czechdesignem, a také výstava díla Marie Hozmanové, která vznikla v součinnosti UPM se Sdružením pro hračku a hru a Asociací hračka Unie výtvarných umělců ČR (M. Míčová). Eva Uchalová a Marie Míčová spolupracovaly na výstavním projektu Ivy Knobloch *Století designu*. Koncem října skončila výstava historických tapiserií a liturgických textilií, restaurovaných z prostředků Norských fondů, která pod názvem *Umění restaurovat* probíhala na zámku v Jindřichově Hradci (M. Lehmannová). Markéta Vinglerová ve spolupráci s Markétou Grill připravily na žádost italských badatelů středověké fragmenty pro výstavu ve Florencii, zápůjčka se však nerealizovala.

Vědeckovýzkumná činnost

Konstantina Hlaváčková se plně soustředila na rešerše pro připravovanou výstavu a publikaci s titulem *Lída a Zika Ascher*. Realizovala rozsáhlé bádání v Aschers Archives ve Spojených státech, které zahrnuje zpracování archivu písemných dokumentů, rozsáhlého souboru fotografií, početné korespondence s výtvarníky a zpracování textilní produkce Ascher Studio. Dále rozvíjela spolupráci

s Petrem Ascherem, vlastníkem pozůstalosti Lídy a Ziky Ascherových. V bádání pokračovala také v textilní sbírce Victoria & Albert Museum v Londýně a v Národním archivu v Praze. Eva Uchalová se věnovala finalizaci a redakční práci spojené s vydáním knih o Arnoštce Roubíčkové a Oldřichu Rosenbaumovi a současně pokračovala ve výzkumu archivních i tištěných pramenů a sběru obrazového materiálu pro připravovanou monografii Hanny Podolské, legendární krejčovské podnikatelky a jejího slavného módního závodu (k vydání v roce 2018). Markéta Vinglerová se věnovala rozsáhlým rešerším pro připravovanou výstavu s názvem *Pocta suknu*, která proběhne ve spolupráci s UPM v nově vznikajícím centru současného umění „8smička“ v Humpolci v roce 2018. Bádání bylo zaměřeno na textil v mnoha jeho kontextech – sledovalo textil jako často využívané médium nejmladší generací umělců, jako nositele politických významů, jako součást tradice a mnohé další, včetně zachycení textilu ve fotografii či vytváření klasické tapiserie, a věnovalo se také trendům výuky na současných vysokých uměleckých školách. Rozsáhlé archivní rešerše byly zaměřeny na doložení autorství návrhů textilního vybavení v pražské primátorské rezidenci, především Františka Kysely a Emilie Paličkové. Výsledek bádání bude uveřejněn v připravované publikaci. Autorka se dále soustředila na výzkum netkaných technologií (Art Protis, Aradecor a Floredcor). Kromě archivního a orálního výzkumu se seznámila s technologickými pracovišti a muzejními sbírkami, kde jsou tato díla uložena. Výstupem bádání je text v odborném časopise.

Markéta Grill-Janatová po svém návratu z mateřské dovolené v polovině roku se věnovala výzkumu liturgických rouch, především oděvů na posvátné sochy z 18. až 20. století. Výsledky tohoto bádání budou publikované formou textu v odborném periodiku.

Marie Míčová se soustředila na zpracování podkladů pro připravovanou monografii Minky Podhajske. Studovala nově zpřístupněné archivní materiály, týkající se práce Podhajske na poli tvorby hraček (archiv Národní galerie), dále prameny obsahující údaje o konkrétních dílech a jejich dataci (případně určení zadavatele či výrobce), dobové reflexe či tiskoviny k výstavám. Tyto cenné údaje, ačkoli jsou ve fragmentární podobě, umožní upřesnit informace ke sbírkovým předmětům v UPM, které představují základní fond hračkářské tvorby Minky Podhajske. Archivní průzkum zahrnul fondy Ministerstva školství v Národním archivu (doklady o chodu a aktivitách Školského ústavu pro domácí průmysl), Archiv Policejního ředitelství Prahy, fond SČVU a archiv Uměleckoprůmyslového muzea (informace o rodinném zázemí umělkyně, jejích vazbách v domácích uměleckých kruzích i v zahraničním prostředí). Rešerše byla doprovázena restaurováním hraček Minky Podhajske ze sbírek UPM. Průběžně byla pořizována jejich fotodokumentace v tiskové kvalitě pro připravovanou publikaci.

Markéta Vinglerová vypracovala žádost o grant programu NAKI II (za odborného přispění s E. Uchalové a K. Hlaváčkové) na výzkum textilního tisku v českých zemích od počátku 19. století do konce 20. století, společně s Technickou univerzitou v Liberci. Marie Míčová a Konstantina Hlaváčková vytvořily odborné podklady pro projekt výzkumu plastických materiálů (NAKI II), který zpracovala Mariana Kubištová ve spolupráci s VŠCHT.

Publikační činnost

HLAVÁČKOVÁ Konstantina – UHALOVÁ Eva – GRILL-JANATOVÁ Markéta – MÍČOVÁ Marie, katalogová hesla, in: Helena Koenigsmarková (ed.), *Director's Choice. Uměleckoprůmyslové museum v Praze*, London: Scala Arts & Heritage Publishers 2017

HLAVÁČKOVÁ Konstantina, Arte tessile, in: Lucie Vlčková – Radim Vondráček (eds.), *Il Liberti e la rivoluzione europea delle arti. Dal Museo delle Arti Decorative di Praga*, Venezia: Marsilio Editori 2017, s. 190-195

HLAVÁČKOVÁ Konstantina, A Hidden History, on line: www.ICOM Costume Meeting 2017

UCHALOVÁ Eva, *Modelový dům Arnoštka Roubíčková Praha 1909 - 1943* (edice Kontexty), Praha: Uměleckoprůmyslové museum a Karel Kerlický – KANT 2017 (spoluautor Helena Mautner, s. 128 – 269)

UCHALOVÁ Eva, *Oldřich Rosenbaum / Oldric Royce, Život s módou v Praze a New Yorku* (edice Design, profily, osobnosti), Praha: Uměleckoprůmyslové museum a Arbor vitae (spoluautor Howard Vincent Kurtz – kapitola 7, s. 210-260)

UCHALOVÁ Eva, *Oldřich Rosenbaum / Oldric Royce, A Life in Fashion in Prague and New York* (edice Design, profily, osobnosti), Praha: Uměleckoprůmyslové museum a Arbor vitae (spoluautor Howard Vincent Kurtz – kapitola 7, s. 210-260)

UCHALOVÁ Eva, Modelový dům Hanna Podolská (1926), in: Petra Nováková (ed.), *Příběhy věcí: 100 artefaktů za posledních 100 let*, Praha: Labyrint (ve spolupráci s edicí Magnus Art) 2017, s. 32-33

UCHALOVÁ Eva, Abbigliamento, in: Lucie Vlčková – Radim Vondráček (eds.), *Il Liberti e la rivoluzione europea delle arti. Dal Museo delle Arti Decorative di Praga*, Venezia: Marsilio Editori 2017, s. 205-223

MÍČOVÁ Marie, Giocattoli, in: Lucie Vlčková – Radim Vondráček (eds.), *Il Liberti e la rivoluzione europea delle arti. Dal Museo delle Arti Decorative di Praga*, Venezia: Marsilio Editori 2017, s. 174

MÍČOVÁ Marie, heslo Rudolf Hájek, in: *Biografický slovník českých zemí*, Praha: Historický ústav AV ČR a Nakladatelství Academia (v tisku)

MÍČOVÁ Marie, příspěvky ze sbírek UPM, *Zpravodaj Města Kamenice nad Lipou* 2017 (únor – srpen)

VINGLEROVÁ Markéta, Cesta k nové tapiserii. Od Protisu k Art Protisu, Aradecoru a Flordecoru, *Textil v muzeu* 17, Brno, 2017, s. 36-48

Další odborná činnost a práce s veřejností

Konstantina Hlaváčková a Markéta Vinglerová se účastnily každoroční konference ICOM Costume Committee Meeting v Londýně ve dnech 26. - 29. 6. 2017, na které přednesly své příspěvky. Eva Uchalová se dne 19. 10. 2017 zúčastnila třetího ročníku odborné konference *Móda a oděv doby renesance, Historie odívání v českých zemích*. Konferenci pořádal NPÚ v budově Akademie věd ČR. M. Míčová asistovala jako kurýrní doprovod při instalaci a deinstalaci výstavy *Arcivévoda Ferdinand II.*, zámek Ambras, Innsbruck, Rakousko. Všechny kurátorky textilního oddělení navštívily v listopadu na vlastní náklady nově otevřenou stálou expozici *Macht und Mode*, včetně výstav *Auf dem Weg zur Kurfürstenmacht* a *Kurfürstliche Garderobe* v rezidenčním zámku v Drážďanech. Odborného výkladu se laskavě ujala autorka výstav Jutta von Bloh, která umožnila kurátorkám také navštívit restaurátorské ateliéry s ukázkou výroby individuálních výstavních figurín.

Přednášky a pedagogické aktivity:

K. Hlaváčková: Dějiny odívání od starověku do současnosti, cyklus externích přednášek, katedra scénografie - kostým a maska, DAMU

K. Hlaváčková: Co má společného česká a slovenská móda po roce 1948, Slovenská národní galerie, Bratislava, 20. 8. 2017

E. Uchalová: Móda první republiky, Gymnázium Nad Štolou, 4. 5. 2017

E. Uchalová: Modelový dům Arnoštka Roubíčková Praha 1909-1943, Centrální depozitář UPM ve Stodůlkách, 16. 5. 2017

E. Uchalová: Barokní oděvy a módní doplňky, expozice barokního uměleckého řemesla, Schwarzenberský palác, NG, 30. 5. 2017

M. Vinglerová: Výtvarná osa nejen o textilu, v rámci doprovodného programu výstavy *Nervous Trees* Krištofa Kintery, Galerie Rudolfinum, 2. 11. 2017

M. Vinglerová, Československý textilní design po roce 1945, VŠUP, Praha, dvě přednášky v rámci doktorandského studia

M. Grill-Janatová: Liturgický barokní oděv, expozice barokního uměleckého řemesla, Schwarzenberský palác, NG, 10. 10. 2017

Eva Uchalová spolupracovala s badatelem Antonínem Hykšem, potomkem rodiny pražských podnikatelů na vytvoření dokumentace historie dvou pražských firem: obuvnické Josefa Krákory a firmy Triola, jejichž výrobky jsou uloženy v textilní sbírce UPM. Výsledky této práce – cenné dokumenty a fotografie – byly uloženy nyní ve fondu dokumentace sbírky textilu. Dále s řadou médií připravovala naučně odborné i populární texty, např. s Juditou Matyášovou pro přílohu Lidových novin a mnoha dalšími. Konstantina Hlaváčková spolupracovala s médii (tisk, ČT, ČR) při popularizaci kultury oděvu a módy druhé poloviny 20. století. Nejrozsáhlejší byla spolupráce s televizí Nova při natáčení cyklu *Móda za železnou oponou* pro program s názvem *Víkend*. Také se podílela s kostýmní výtvarnicí A. Štefkovou na výběru oděvů v kostymárnách na Kavčích Horách pro film v produkci ČT. Marie Míčová poskytla odborné konzultace dr. Klein-Barwigové, vnučce sochaře F. Barwiga, a četné konzultace pro badatele a veřejnost nejčastěji na témata plechových autíček, mechanických houpacích koní a celuloidových panenek.

Pracovnice sbírky působily v řadě odborných komisí. K. Hlaváčková se stala členkou nově zřízeného akvizičního poradního sboru v Domě gobelínů v Jindřichově Hradci. Pokračovala v práci poroty *Bienále české krajky* ve Vamberku, účastnila se zasedání výběrového řízení na vedoucí pozici textilního ateliéru na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem a na téže univerzitě zasedala v klauzurní bakalářské a magisterské komisi. Eva Uchalová byla nadále členkou poradního sboru pro akviziční činnost Muzea hl. m. Prahy a Národního muzea. Markéta Vinglerová se stala členem poroty *Bienále české krajky* a byla členkou v komisích obhajob klauzurních, bakalářských a magisterských prací a při státních zkouškách na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Marie Míčová byla členem poroty *Správná hračka*, jejímž pořadatelem je Sdružení pro hru a hračku a Asociace předškolní výchovy. Dále působila jako externí člen dramaturgické rady festivalu hračky z přírodního materiálu *Hračkobraní*, které se koná v Kamenici nad Lipou. Zasedala v komisi klauzurních a absolventských prací, obor keramika (G. Vach) a obor socha a prostor (J. Beránek), na Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara v Plzni.

Marie Míčová také pokračovala ve vedení agendy vývozních povolení a v administraci žádostí o vydání osvědčení o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty. Celkem bylo přijato 243 žádostí o trvalý vývoz a 73 žádostí o dočasný vývoz, vydáno 237 osvědčení pro trvalý vývoz a 73 osvědčení pro dočasný vývoz. V roce 2017 došlo k přestěhování archivu vydaných osvědčení z dočasného působiště v Domě u Minuty do hlavní budovy Uměleckoprůmyslového muzea. V průběhu roku probíhala korespondence a komunikace s odborem muzeí Ministerstva kultury v souvislosti s připravovanou novelou metodického pokynu k výkonu činností vyplývajících ze zákona č. 71/1994 Sb.; novelizace se týká prověřování žádostí o vývozní povolení ve spolupráci se systémem IMI a bude připravena ke schválení v roce 2018. V rámci této agendy byly také zajišťovány hologramové známky a probíhaly průběžné konzultace s žadateli.

Konstantina Hlaváčková (vedoucí kurátor sbírky)

8) Restaurátorské oddělení

Restaurátorské oddělení Uměleckoprůmyslového muzea v Praze je členěno obdobně jako sbírky na jednotlivé ateliéry. Jde o pět oddělených pracovišť: ateliéry restaurování dřeva, papíru, kovů, textilu a silikátů. Pracoviště jsou dále specializovaná např. kovy na obecné kovy, drahé kovy, šperky apod. V ateliéru restaurování papíru je to specializace na knihy, fotografie, plakáty, grafiku, v ateliéru restaurování silikátů je nutné jinak přistupovat ke sklu, jinak ke keramice a jinak k porcelánu. V současnosti není možné pokrýt každou specializaci samostatným zaměstnancem, a proto se mnohdy restaurátoři musí vzájemně zastupovat. Často je také nezbytné pracovat společně na jednom předmětu, který je sestaven z různorodých materiálů. Výhodou pro tuto spolupráci je fakt, že celé restaurátorské oddělení je nyní umístěno v jedné budově Centrálního depozitáře ve Stodůlkách,

v některých případech i na stejném patře. Dalším pozitivem je i přímá návaznost na odborné pracovníky jednotlivých sbírek a na konkrétní depozitáře včetně kontroly klimatu.

Hlavní činností restaurátorů jsou vlastní restaurátorské a konzervátorské zásahy, které ve většině případů souvisí s výstavní činností musea, případně s jeho zápůjčkami. K zapůjčeným předmětům vypracovali restaurátoři cca 638 protokolů o stavu předmětu.

V roce 2017 se vlastními silami podařilo ošetřit celkem 893 sbírkových předmětů, z toho 81 bylo zásadním způsobem restaurováno a u 812 ks šlo o běžnou konzervaci, nebo čištění. Podstatná část předmětů byla určena pro výstavu Director's Choice, kterou v listopadu museum po 3 letech zahajovalo svoji výstavní činnost v historické budově. Součástí příprav na tuto výstavu bylo i restaurování 13 ks historických vitrín a stolů z původního inventáře musea, nebo také příprav stojánků a paspartování a rámování grafik a plakátů.

Mimo to se podařilo najít prostředky pro ošetření další 28 předmětů. Velkou měrou k tomu přispěla dotace z programu ISO, díky které se dokončila rekonstrukce čalounění na sedací soupravě od Leopolda Bauera, nebo zrestaurovala další z význačných podmaleb na skle.

Oddělení se účastnilo stěhování, ukládání, očištění většiny sbírkových předmětů přejímaných do depozitáře, z nichž některé si vyžadují enormní výkony, např. čištění sbírky plakátů, které je rozvrženo na několik let (jde o 30 000 předmětů).

Restaurátoři též poskytují metodologickou pomoc a konzultace (GHMP, Muzeum hl.m. Prahy, Skupina Sklo, odborná i laická veřejnost a studenti), podávali rozhovory pro média, prováděli v centrálním pracovišti. Navýšil se počet praktikantů, studentů některé z odborných škol – 10 osob. Poskytují výuku a konzultace závěrečných prací na školách VŠCHT, ZČU v Plzni, VOŠ grafická, VOŠ Turnov a dal. Aktivně se účastní na přednáškách a seminářích (Ústav památkové péče v Náměšti nad Oslavou, Textil v muzeu v Technickém muzeu v Brně, workshopy ohledně identifikace a určení techniky fotografie v Hradci Králové).

Velkým objemem práce bylo pro celé restaurátorské oddělení čištění asi třiceti rozebraných kachlových kamen dočasně uložených v Brandýse nad Labem. Jednalo se o osm pracovních cest téměř celého restaurátorského oddělení, při kterých bylo provedeno základní očištění, roztřídění a příprava pro balení a transport do depozitáře. Mnoho času zabraly také cesty spojené s částečným zrušením expozice v České Skalici, při kterých bylo opět nutné provést čištění, balení a ukládání v CD. S tím souvisela i část činnosti restaurátorů v minulém roce. Ty se ve velké míře podílely na vybalování, čištění a ukládání předmětů v depozitářích. Bylo potřeba vyrobit úložné obaly, jako jsou obálky a pouzdra na grafiku a knihy, podpůrné a stabilizační pomůcky pro uložené tvarově složitých předmětů jako jsou lustry, zrcadla, trojrozměrné plastiky apod.

Jednotliví restaurátoři také spolupracovali při instalaci a deinstalaci výstav (*Umění restaurovat, Josef Schulz, Václav Šerák a jeho žáci, Vincenz Janke, Barokní dvojstěnky, Ferdinand II. Habsburský, Norbert Grund, výstava prof. Symona, Wenceslav Hollar Bohemus*), nebo při výměně exponátů např. během výstavy *Il Liberty* v Terstu v Itálii.

I přesto, že Centrální depozitář je v provozu již téměř dva roky, zájem o depozitáře a restaurátorská pracoviště byl ze strany odborné veřejnosti stále značný. Restaurátoři se aktivně podíleli na prohlídkách pracovišť s kolegy z muzeí, galerií i dalších institucí a odborných škol. Dále během roku 2017 vedli odborné praxe celkem 10 ti studentů.

Koncem roku předal funkci vedoucího dlouholetý hlavní restaurátor Petr Špaček Tomáši Sternovi.

Tomáš Stern, vedoucí restaurátorského oddělení

9) Mimopražské pobočky a pracoviště muzea

Pobočka Zámek Kamenice nad Lipou:

Zámek je celoročně otevřen veřejnosti i badatelům. Z depozitářů v patře byla odstěhována část další část sbírek do centrálního depozitáře, prováděna údržba stavby a zeleně. Pokračovala spolupráce

s městem na kulturních akcích – koncertech a výstavách, z nichž nejvýznamnější akcí je Hračkobraní, kdy zámek dosáhl návštěvnost 7.100 osob za 5 dní, celková návštěvnost za rok 17. 510.

Depozitář zámek Chlumín – vyklizen a připraven pro předání Úřadu pro zastupování státu. Nadále jednáme stále s OMG, které podniká veškeré kroky, aby tato historická budova zůstala v majetku státu a pokud možno v rezortu kultury.

Sklad Pivovar Brandýs nad Labem – byla zahájena konkrétní jednání o převzetí objektu pro účely další státní instituce – Národního technického muzea.

Zde uložený sklad nesbírkového materiálu prochází revizí, byla zde zahájena kontrola a identifikace rozebraných kachlových kamen za účelem rozhodnutí o jejich dalším užití.

Muzeum textilu, Česká Skalice – ukončena smlouva o nájmu prostor, depo

zitáře byly vyklizeny a textilní sbírky uloženy do centrálního depozitáře, stejně tak odborná knihovna, která je zapsána v CESu. Zejména textilní stroje byly soustředěny do původně najatého skladu v České Skalici, část z budovy muzea Boženy Němcové převezena do Čelákovic. S Muzeem Boženy Němcové uzavřena smlouva o výpůjčce stálé expozice, která je prodloužena do roku 2018.

Souběžně probíhala jednání s městem Dvůr Králové o další spolupráci. Dohodnuta byla odborná spolupráce na vytvoření expozice textilního tisku, realizované společně se střední odbornou školou. Dále byla projednávána možnost další spolupráce na vytvoření muzea textilu s ohledem na tradici města. Jednání vyvrcholila těsně před koncem roku schválením nákupu tzv. Mayerovy textilní továrny v centru města zastupitelstvem.

10) Knihovna UPM

Po dokončení rekonstrukce hlavní budovy proběhlo během léta a podzimu stěhování fondu knihovny z externích skladů v Čelákovících a Brandýse nad Labem. Fond knihovny je nyní umístěn pouze v hlavní budově a centrálním depozitáři ve Stodůlkách. Přestěhován byl i sklad publikací muzea, který spravuje pracovníci knihovny. Díky grantovým prostředkům z programu VISK 3 MK ČR byl zakoupen knihovní systém Verbis a také technologie RFID pro zajištění kvalitnější ochrany fondu a lepší evidence. Byl aktualizován knihovní řád. Pro veřejnost byla knihovna otevřena společně s celým muzeem, je přístupná od úterý do soboty v rozsahu 36 hodin týdně. Studovna je nově volně přístupná, tj. bez nutnosti registrace, nabízí stěžejní tituly příručky a oborové encyklopedie, novinky a aktuální čísla časopisů. Byla započata obměna výpočetní techniky. Byly podány žádosti na grant v programu VISK 5 (retrokatalogizace fondu) a VISK 7 (zprovoznění Krameria a ochrana fondu) MK ČR.

Provoz knihovny

V první třetině roku knihovna nadále fungovala v domě U Minuty. Po dokončení rekonstrukce hlavní budovy proběhlo během léta a podzimu stěhování fondu z externích skladů v Čelákovících a Brandýse nad Labem do prostor v hlavní budově a depozitáři ve Stodůlkách. Přestěhován byl i sklad publikací muzea, který spravuje pracovníci knihovny.

S ohledem na stěhování, novou organizaci skladištních prostor a stav fondu byly započaty práce na očištění fondu, probíhala reorganizace umístění jednotlivých skupin fondu, dle možností byly realizovány drobné opravy vlastními silami. Většinu roku byly služby knihovny přístupny jen omezeně. Od května do podzimu, s ohledem na probíhající stěhování, byla knihovna přístupná po domluvě. Pro veřejnost byla knihovna zpřístupněna společně s muzeem k 15. listopadu. K tomuto datu byl aktualizován knihovní řád a proběhlo několik změn v organizaci provozu studovny. Studovna je nově přístupná volně všem návštěvníkům muzea a to 36 hodin týdně. Díky rekonstrukci a nové organizaci prostoru studovny je zde k dispozici větší výběr titulů: vedle stěžejních příruček a

oborových encyklopedií, také novinky, časopisy a výběr oborových titulů dle hlavních tematických skupin fondu. Dále zde zájemci naleznou výběrovou literaturu k výstavám, které v muzeu aktuálně probíhají. Čtenářská registrace je nutná, pokud chce zájemce využívat celý fond knihovny. Pro uživatele jsou k dispozici dva počítače s přístupem na internet a do katalogu Portaro. Pro přístup na internet mohou návštěvníci také využít připojení prostřednictvím bezdrátové technologie wifi. Díky podpoře muzea byla realizována obměna výpočetní techniky jak ve studovně, tak mohly být zčásti obměněny počítače pracovníků knihovny.

Katalogizace, zpracování a zpřístupnění fondu

Díky prostředkům získaným z programu VISK 3 MK ČR byl zakoupen knihovní systém Verbis a také technologie RFID pro zajištění kvalitnější ochrany a lepší evidence fondu.

Pořízením knihovního systému Verbis se podařilo dosáhnout efektivnějšího zpracování dokumentů, katalogizace je díky aplikaci pravidel RDA v systému rychlejší. Program umožňuje pohodlné nastavení funkcí podle potřeb uživatelů. Osvědčil se jak nový webový katalog Portaro, který je uživatelsky velmi vstřícný a přehledný, tak jednotlivé moduly ve Verbisu, kde jsou využívány také moduly výpůjčního protokolu k evidenci výpůjček a MVS. Je zajištěna podpora firmou KP-SYS, v jejímž rámci probíhá také průběžná aktualizace systému dle aktuálních potřeb.

S ohledem na probíhající stěhování a personální kapacity mohly být některé další činnosti, např. retrokatalogizace, realizovány pouze v omezeném rozsahu.

Byl zřízen newsletter knihovny, který zájemce pravidelně informuje o novinkách a službách knihovny. S ohledem na možnosti stávající webové stránky proběhla její aktualizace tak, aby byly uživatelům byly zpřístupněny základní informace o službách a nabídce knihovny.

Akvizice

V rámci akvizice se díky získání nového dodavatele knih podařilo zajistit dosud nedostupnou zahraniční literaturu. V meziknihovní výměně byly posíleny kontakty s knihovnami a institucemi oborově blízkými, byly doplněny publikace podstatné pro další odbornou práci muzea. Financování bylo realizováno z běžného rozpočtu a z prostředků grantu na Vědu a výzkum. Nákup fondu realizován v hodnotě 319.785 Kč. Meziknihovní výměnou s celkem 56 institucemi byly získány publikace v hodnotě 89.136 Kč.

Personální situace

K 1. dubnu nastoupila nová ředitelka PhDr. Eva Vondálová, nově byly ve výběrových řízeních obsazeny dvě pozice knihovnic tak, aby knihovna disponovala patřičnými kapacitami pro realizaci všech potřebných činností.

Oborová spolupráce

Knihovna UPM je zapojena do realizace projektu oborové brány Art a je aktivním členem knihovnické komise AMG. Zástupkyně knihovny se účastnily 41. celostátního semináře knihovníků muzeí a galerií v Plzni a dále semináře sdružení německých muzejních knihovníků, které proběhlo v Mannheimu.

Knihovna dále spolupracuje s Národní knihovnou při vytváření Souborného katalogu ČR, poskytuje meziknihovní výpůjční službu, podílí se na zajištění služby *Ptejte se knihovny*, koordinované Národní knihovnou.

Statistické údaje k 31. 12. 2017

Přírůstky do fondu za rok 2017	1.111 kj., z toho
Knihy	456
Periodika	352
Výstavní katalogy	285
Aukční katalogy	18

Z celkového přírůstku pak bylo získáno	
Koupí	376 kj.
Výměnou	239 kj.
Darem	454 kj.
Za zápůjčky a reprodukční práva	28 kj.
Muzejní publikace	14 kj.

Stav fondu k 31. 12. 2017: 190.100 knihovních jednotek.

Statistika užívání fondu k 31. 12. 2017:

(knihovna otevřena pro veřejnost od 15. 11. 2017)

Výpůjčky celkem	1.588 (z toho 140 MVS)
Registrováno uživatelů	136 (40 zaměstnanců)
Návštěvnost studovny za období 15.11. - 31.12.2017:	5.285 osob
Užití katalogu Portaro (od jeho zprovoznění v červnu 2017):	13.538 virtuálních návštěv

Za rok 2017 bylo v knihovním systému Portaro vytvořeno 5788 nových záznamů, z toho 3.582 nových záznamů článkové bibliografie a 2.155 záznamů monografických publikací, z nichž 1.415 bylo vytvořeno retrokatalogizací. Do Souborného katalogu ČR bylo zasláno 813 záznamů

PhDr. Eva Vondálová, ředitelka knihovny

11) Finanční hospodaření, technická správa budovy a IT oddělení

Finanční oddělení

1. Výsledek hospodaření za rok 2017

Hospodaření muzea v roce 2017 bylo ovlivněno zprovozněním historické budovy po rekonstrukci a jejím zpřístupněním veřejnosti v závěru roku. Ve schváleném rozpočtu muzea na rok 2017 nebyly provozní náklady historické budovy plně zajištěny vlastními výnosy a příspěvkem zřizovatele, právě vzhledem k uzavření provozu pro veřejnost. Proto na základě vykázané skutečnosti plnění rozpočtu v 1. až 3. čtvrtletí a predikce hospodářského výsledku byl v závěru roku o částku 5 961 tis. Kč navýšen příspěvek na provoz. Toto opatření spolu s překročením plánovaných vlastních výnosů zejména výnosů z pronájmů v důsledku aktivního vyhledávání možností pronájmu prostor historické budovy pro pořádání konferencí, seminářů a společenských akcí a tržeb ze vstupného na výstavy a další kulturní programy v době před otevřením muzea umožnilo dosažení vyrovnaného hospodářského výsledku.

Celkové náklady činili 119 210 tis. Kč a byly kryty výnosy ve stejné výši. Příspěvek na provoz včetně příspěvků na kulturní aktivity byl poskytnut ve výši 75 353 tis. Kč, dotace a peněžní dary představují částku 34 387 tis. Kč a vlastní výnosy jsou v objemu 9 470 tis. Kč. Osobní náklady činí 46 173 tis. Kč a věcné náklady jsou ve výši 73 037 tis. Kč.

Celkový příspěvek na provoz zahrnuje příspěvek na provoz ve výši 73 324 tis. Kč a příspěvek na provoz – kulturní aktivity v objemu 2 029 tis. Kč určený na realizaci výstavního projektu Josef Koudelka: Návraty.

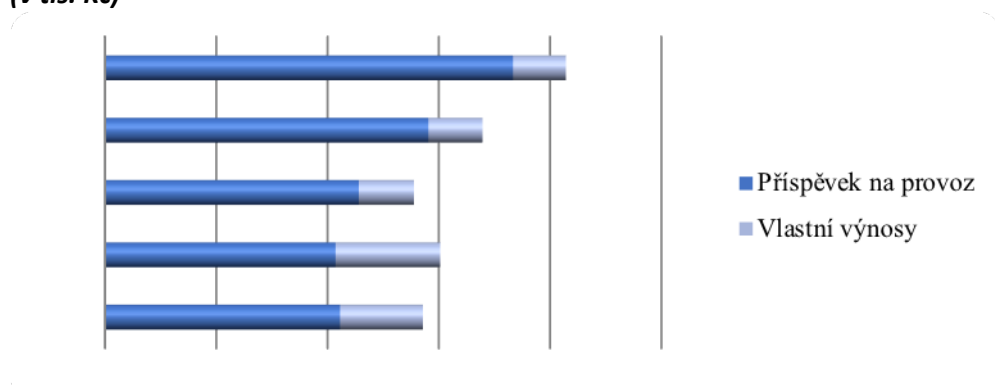
Skutečnost celkových vlastních výnosů je dále ovlivněna snížením o 67 tis. Kč vzhledem ke zrušení dohadné položky ve výši nákladů vynaložených v roce 2016 na předfinancování z vlastních prostředků projektu Historické tapiserie a textil ze sbírky Uměleckoprůmyslového muzea v Praze – konzervace a prezentace spolufinancovaného z prostředků finančních mechanismů EHP/Norsko a navýšením o 29 tis. Kč s titulu čerpání finančního daru. Skutečnost dosažených celkových vlastních výnosů po odečtení těchto vlivů činí 9 508 tis. Kč.

Vývoj plnění výnosů, které významně ovlivnily hospodaření muzea v období pěti předchozích let, znázorňuje následující tabulka.

Tabulka č. 1: Přehled čerpání příspěvku a plnění vlastních výnosů v letech 2013 – 2017 (v tis. Kč)

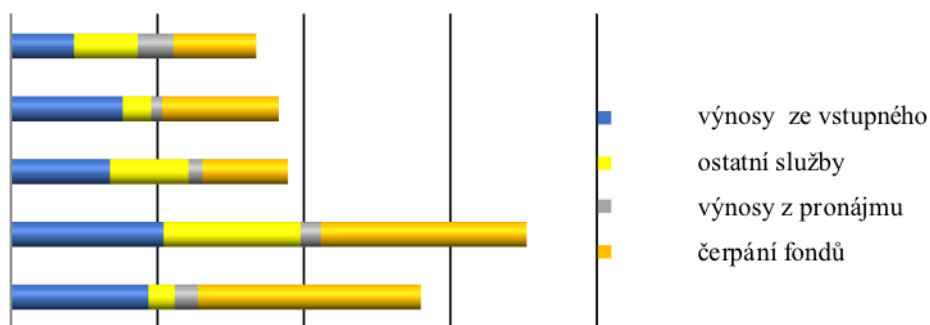
	2013	2014	2015	2016	2017
Výnosy celkem	57 142	60 243	55 528	67 857	82 832
Příspěvek na provoz	42 254	41 428	45 618	58 116	73 324
Vlastní výnosy, z toho:	14 888	18 815	9 910	9 741	9 508
výnosy ze vstupného	4 689	5 208	3 384	3 813	2 152
ostatní služby	901	4 682	2 680	977	2 180
výnosy z pronájmu	793	688	471	370	1 215
čerpání fondů	7 613	7 025	2 924	3 984	2 827

Graf č. 1: Podíl příspěvku na provoz a vlastních výnosů na celkových výnosech v letech 2013 – 2017 (v tis. Kč)

Vývoj příspěvku na provoz ve sledovaném období vykazuje s výjimkou v roce 2014 vstoupnou tendenci. V roce 2015 byl v porovnání s rokem 2014 zaznamenán nárůst v objemu 4 190 tis. Kč zejména na profinancování osobních nákladů v souvislosti s novelizací nařízení vlády č. 564/2006 Sb. V roce 2016 došlo ke skokovému navýšení příspěvku na provoz o částku 12 498 tis. Kč na profinancování nárůstu osobních nákladů a zejména na zajištění provozu Centrálního depozitáře. Výrazný nárůst příspěvku na provoz ve výši 15 208 tis. Kč pokračoval i v roce 2017 na profinancování osobních nákladů v souvislosti s navýšením tarifů a věcných nákladů zejména v důsledku zprovoznění historické budovy po ukončení rekonstrukce.

Graf č. 2: Podíl plnění vybraných vlastních výnosů na celkových vlastních výnosech

Vývoj vlastních výnosů ve sledovaném období let 2013 až 2017 je od roku 2015 z důvodu uzavření stálé expozice v historické budově sestupný. Pouze v roce 2014 je vzhledem k vyšším tržbám ze vstupného a úspěšným výstavním projektům v Japonsku a Číně zaznamenán výrazný meziroční nárůst o částku 3 927 tis. Kč (26 %). V roce 2015 je v souvislosti s uzavřením historické budovy z důvodu rekonstrukce a snížení výnosů z realizace zahraničních výstav vykázán meziroční propad o částku 8 905 tis. Kč (47 %).

V roce 2016 došlo v porovnání s rokem 2015 k dalšímu nepatrnému poklesu vlastních výnosů o 169 tis. Kč (2 %) vyvolanému neplněním plánovaných ostatních služeb o 1 703 tis. Kč a to zejména z důvodu, že muzeum bylo uzavřeno z důvodu rekonstrukce, ale taky v důsledku nerealizovaného plánu tržeb od zahraničních partnerů za přípravu putovní výstavy Mistrovská díla ze sbírek Uměleckoprůmyslového muzea v USA, které bylo v podstatě kompenzováno zvýšením zapojení peněžních fondů do hospodaření muzea o 1 060 tis. Kč a mírným nárůstem výnosů ze vstupného o 429 tis. Kč.

Sestupný trend ve vývoji vlastních výnosů pokračoval i v roce 2017, kdy je zaznamenáno meziroční snížení o 233 tis. Kč (2 %), které je ovlivněno poklesem výnosů ze vstupného a snížením zapojení peněžních fondů do hospodaření muzea a současně nárůstem výnosů z pronájmů a tržeb z prodeje ostatních služeb.

Meziroční propad výnosů ze vstupného o 1 661 tis. Kč (44 %) je způsoben výpadkem tržeb z expozice secese, jejíž provoz byl ukončen v roce 2016 a snížením výnosů z expozice Muzea českého kubismu v Domě u Černé Matky Boží vzhledem k poklesu počtu domácích návštěvníků. Tržby z expozice českého kubismu byly v porovnání s rokem 2016 nižší o 385 tis. Kč, což představuje pokles o 20 %. Celkové snížení výnosů ze vstupného bylo zároveň zmírněno tržbami ze vstupného na výstavy a kulturní programy dosaženými v souvislosti se zpřístupněním historické budovy návštěvníkům v závěru roku.

Meziroční nárůst o 845 tis. Kč na částku 1 215 tis. Kč je naopak vykázán u výnosů z pronájmu vzhledem k uzavření dlouhodobých smluv na pronájem obchodu a kavárny v historické budově a dále v důsledku realizaci krátkodobých pronájmů volných prostor v historické budově. Zvýšení v objemu 1 203 tis. Kč (o 56 %) bylo dosaženo rovněž z prodeje ostatních služeb zejména vzhledem k realizaci výstavy Vital Art – Prague Art Nouveau 1900 v Testu v Itálii a dále z prodeje služeb souvisejících s pronájmem.

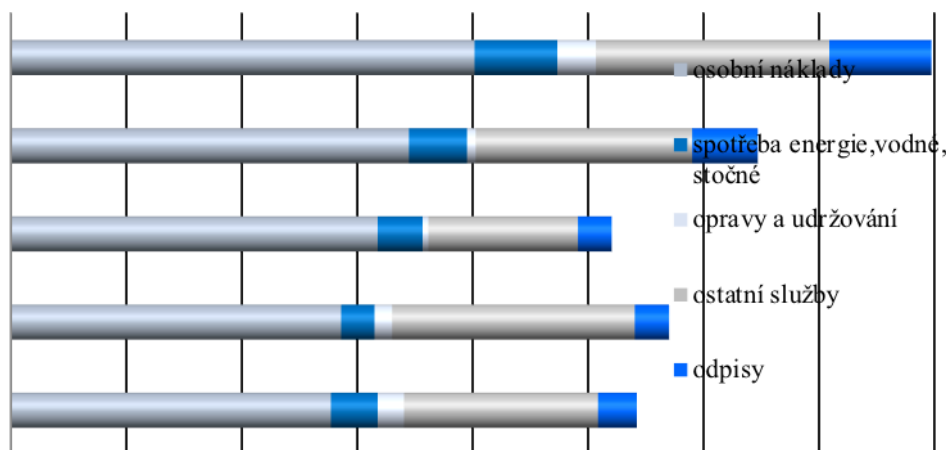
Vývoj čerpání provozních nákladů krytých příspěvkem na provoz a vlastními výnosy je patrný z následující tabulky a grafu.

Tabulka č. 2: Přehled provozních nákladů v letech 2013 – 2017 (v tis. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
Provozní náklady celkem:	57 142	60 243	53 921	67 857	82 832
osobní náklady	27 710	28 608	31 764	34 472	40 166
náklady na služby, energie, materiál atd.,	29 432	31 635	22 157	33 385	42 666

v tom:					
spotřeba materiálu	1 016	1 128	615	1 061	1 867
spotřeba energie, vodné, stočné	4 064	2 885	3 902	5 039	7 169
opravy a udržování	2 281	1 531	494	753	3 348
ostatní služby	16 805	21 017	12 963	18 750	20 217
odpisy	3 356	2 978	2 917	5 690	8 850
ostatní náklady	1 910	2 096	1 266	2 092	1 215

Graf č. 3: Vývoj vybraných provozních nákladů v letech 2013 až 2017 (v tis. Kč)

Vývoj provozních nákladů je ve sledovaném období vzestupný s výjimkou roku 2015, kdy byl zaznamenán meziroční propad. Přičemž osobní náklady vykazují v průběhu celého období trvalý vzestup. V roce 2014 je v porovnání s rokem 2013 zaznamenán nárůst věcných provozních nákladů vzhledem k realizaci velkých tuzemských a zahraničních výstavních projektů. V roce 2015 došlo k utlumení výstavní činnosti v důsledku uzavření historické budovy muzea, což zapříčinilo meziroční snížení věcných provozních nákladů na výstavní činnosti a výpadek provozních nákladů historické budovy částkou 9 478 tis. Kč (30%). Skokový nárůst provozních nákladů v roce 2016 v porovnání s rokem 2015 o 13 936 tis. Kč (26%) je způsoben navýšením věcných nákladů o 11 228 tis. Kč (34%) vzhledem ke zprovoznění Centrálního depozitáře na jaře roku 2016 a dále osobních nákladů o 2 708 tis. Kč. V roce 2017 byla ukončena rekonstrukce historické budovy a v závěru roku budova byla zpřístupněna veřejnosti. Tato skutečnost spolu s nárůstem potřeby provozu Centrálního depozitáře, který byl v porovnání s rokem 2016 provozován již celoročně, zapříčinily navýšení věcných provozních nákladů o 9 281 tis. Kč (22 %). Vykázaný meziroční nárůst je zároveň nižší o provozní náklady Muzea textilu v České Skalici jako pobočky UPM, která byla v souladu s úspornými opatřeními vedení muzea zrušena ke dni 31. 3. 2017.

Tabulka č. 3: Vývoj výsledků hospodaření v letech 2013- 2017 (v tis. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
Hospodářský výsledek	0	0	1 607	0	0

Ve sledovaném období zlepšený hospodářský výsledek byl zaznamenán pouze v roce 2015. Tento mimořádný výsledek byl dosažen zejména v důsledku nečerpání nákladů rozpočtovaných na provoz Centrálního depozitáře v souvislosti s posunutím termínu kolaudace Centrálního depozitáře z října 2015 na začátek roku 2016 a překročení plánovaných vlastních výnosů z prodeje služeb.

2. Porovnání plánovaného rozpočtu a dosažené skutečnosti

Schválený rozpočet na rok 2017 - příspěvek na provoz byl stanoven ve výši 66 701 tis. Kč, z toho 400 tis. Kč činil podmiňující ukazatel čerpání příspěvku s určením na kulturní aktivity. Ve stanoveném objemu příspěvku na provoz na rok 2017 bylo zohledněno profinancování odpisů z dlouhodobého majetku ve výši odpisů z nemovitého majetku částkou 7 406 tis. Kč. Současně Ministerstvo kultury stanovilo závazný ukazatel odvod z odpisů z nemovitého majetku ve stejném objemu.

Rozpočet byl sestaven rozpadem na finanční střediska přidělená jednotlivým pobočkám a provozům muzea jako historická budova, Centrální depozitář, Muzeum českého kubismu v Domě u Černé Matky Boží, zámek v Kamenici nad Lipou, Dům u Minuty a další v podrobnosti zavedené analytické evidence. Vzhledem k tomu, že příspěvek na provoz a plánované vlastní výnosy nezajišťovaly v dostatečné míře potřeby provozu novostavby Centrálního depozitáře a zrekonstruované historické budovy, náklady na servis a revize technologií, ostrahu, správu operačního systému, úklid a další byly rozpočtovány jen zčásti.

Schválený rozpočet na rok 2017 byl v průběhu roku upraven 23 rozpočtovými opatřeními na celkový objem 182 192 tis. Kč.

Upravený rozpočet 2017 – příspěvky a dotace na neinvestiční náklady jsou ve výši 133 239 tis. Kč, v tom:

- 75 267 tis. Kč - příspěvek na provoz,
- 3 640 tis. Kč - příspěvek na provoz - kulturní aktivity,
- 7 746 tis. Kč - dotace na výzkum a vývoj a veřejné informační služby knihoven,
- 46 586 tis. Kč- systémové dotace na financování neinvestičních potřeb akcí evidovaných v EDS/SMVS.

Upravený rozpočet 2017 dotací na investiční výdaje činí 48 953 tis. Kč.

Příspěvek na provoz byl navýšen 9 úpravami rozpočtu o částku 8 966 tis. Kč, v tom:

- 2 215 tis. Kč na osobní náklady zejména v souvislosti se změnou nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejné správě a službách, ve znění pozdějších předpisů,
- 630 tis. Kč na ostatní osobní náklady na personální zajištění ukládání sbírkových předmětů v Centrálním depozitáři,
- 90 tis. Kč na zajištění vydání katalogu Czech Grand design za rok 2016,
- 70 tis. Kč - Cena Gloria musaealis, kterou muzeum bylo oceněno za publikaci „Design v českých zemích 1900–2000: Instituce moderního designu“ autorů Ivy Knobloch a Radima Vondráčka,
- 5 961 tis. Kč na zajištění vyrovnaného hospodářského výsledku za rok 2017.

Vzhledem k avizovanému neplnění závazného ukazatele odvod z odpisů nemovitého majetku ve výši 1 943 tis. Kč z důvodu posunutí zahájení odepisování technického zhodnocení historické budovy Ministerstvo kultury vázalo v příspěvku na provoz rozpočtové prostředky ve výši neplněných odvodů. Tyto prostředky nebyly muzeu uvolněny, a proto příspěvek na provoz byl užit v objemu 73 324 tis. Kč. Schváleným rozpisem rozpočtu na rok 2017 byl v rámci ukazatele příspěvek na provoz stanoven příspěvek na provoz - kulturní aktivity v objemu 400 tis. Kč a byl určen na realizaci výstavy k životnímu jubileu fotografa Josefa Koudelky – Josef Koudelka: Návraty, která se bude konat v roce 2018. Na přípravu výstavy byla vynaložena částka 3 tis. Kč a nespotřebované prostředky ve výši 397 tis. Kč jsou evidovány na účtu výnosy příštích období.

Současně v rámci oslav významných výročí roku 2018 spojených s naší státností byly na základě usnesení vlády ČR na realizaci výstavy Josef Koudelka: Návraty úpravou rozpočtu v ukazateli příspěvek na provoz – kulturní aktivity poskytnuty finanční prostředky ve výši 3 240 tis. Kč. Na

přípravu výstavy bylo vynaloženo 2 026 tis. Kč a nespotřebovaný příspěvek ve výši 1 214 tis. Kč je evidován na účtu výnosy příštích období.

V rámci institucionální a účelové podpory výzkumu a vývoje byly úpravami rozpočtu uvolněny rozpočtové prostředky v celkové výši 7 684 tis. Kč a čerpány byly v plné výši.

Na realizaci akce č. 134V124000004 Rekonstrukce historické budovy UPM v Praze Ministerstva kultury z programu Obnova a rozvoj národních kulturních institucí byly do rozpočtu muzea poskytnuty neinvestiční prostředky v objemu 24 305 tis. Kč a investiční prostředky ve výši 37 801 tis. Kč. Neinvestiční prostředky byly spotřebovány částkou 24 039 tis. Kč a investiční byly vyčerpány v plné výši. Realizace této akce bude ukončena v roce 2018.

Návazně na schválení investičního záměru byla z prostředků programu Ministerstva kultury Obnova a rozvoj národních kulturních institucí na akci č.134V124000012 UPM – Zřízení stálých expozic v historické budově UPM poskytnuta dotace na financování neinvestičních potřeb ve výši 20 943 tis. Kč a investičních potřeb v objemu 10 916 tis. Kč. Vzhledem k tomu, že k vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace na realizaci akce došlo v říjnu 2017, nebylo možno spotřebovat poskytnuté prostředky dle finančního plánu a čerpání neinvestiční dotace bylo vykázáno v objemu 407 tis. Kč a na investice bylo vynaloženo 2 021 tis. Kč.

Na realizaci projektu „Historické tapiserie a textil ze sbírky Uměleckoprůmyslového musea v Praze – konzervace a prezentace“ spolufinancovaného z prostředků finančních mechanismů EHP/Norsko byly do rozpočtu muzea poskytnuty neinvestiční prostředky ve výši 696 tis. Kč. Čerpány byly v plné výši a realizace projektu byla ukončena.

V rámci programu ISO/C – výkupy kulturních památek a předmětů kulturní hodnoty mimořádného významu byla na financování akce SMVS 134V514000067 – výkupy – soubor děl Vojtěchy Preissiga, soubor fotografií Alfonse Muchy poskytnuta dotace ve výši 342 tis. Kč a použita byla v plné výši.

Na financování akce č. SMVS 134V515000099 – Obálky a krabice na negativy J. Sudka, obálky a krabice – fotoarchiv, papírové archy – fotografie a užitá grafika, restaurování: soubor nábytku od L. Bauera – 2. etapa, F. Oswald, podmalba na skle byla v rámci programu ISO/D – preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí poskytnuta dotace ve výši 300 tis. Kč a čerpána byla v plné výši, V rámci podprogramu VISK 3 bylo na realizaci projektu Zavedení RFID technologie pro identifikaci a ochranu fondu knihovny muzea bylo poskytnuto 62 tis. Kč neinvestičních prostředků, na potřeby projektu bylo vynaloženo 31 tis. Kč a částka ve výši 31 tis. Kč byla poukázána zpět na výdajový účet Ministerstva kultury v roce 2017. Současně byly poskytnuty investiční prostředky v objemu 100 tis. Kč a čerpány byly v plné výši.

Na realizaci projektu Přechod Knihovny UPM z knihovního systému KpWin SQL na systém Verbis byla z prostředků podprogramu VISK 3 uvolněna investiční dotace ve výši 136 tis. Kč a čerpána byla v plné výši.

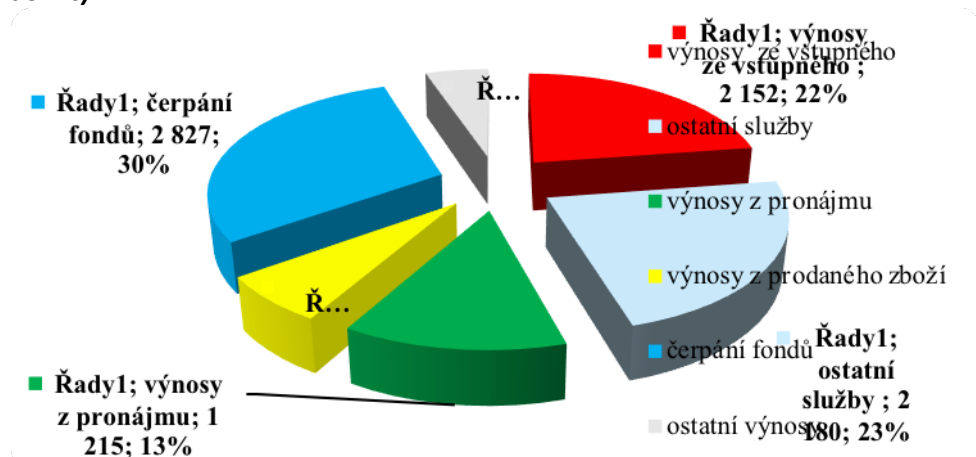
Zásadní vliv na hospodaření organizace měla úprava rozpočtu, kterou Ministerstvo kultury zvýšilo příspěvek na provoz na pokrytí deficitu v zajištění provozních nákladů muzea o částku 5 961 tis. Kč.

Tabulka č. 4: Přehled plnění vlastních výnosů v roce 2017 (v tis. Kč)

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost celkem	Skutečnost v provozu	Plnění skutečnosti v provozu /SR
Vlastní výnosy celkem:	9 310	9 533	9 470	9 508	1,02
v tom: výnosy z prodeje služeb	3 719	3 368	4 332	4 332	1,16
v tom: vstupné	2 166	1 765	2 152	2 152	0,99
ostatní služby	1 553	1 603	2 180	2 180	1,40

výnosy z pronájmu	585	864	1 215	1 215	2,08
výnosy z prodaného zboží	236	325	640	640	2,71
čerpání fondů	4 770	4 770	2 855	2 827	0,59
ostatní výnosy výše neuvedené	0	206	428	494	

Graf č. 4: Podíl plnění vybraných vlastních výnosů na celkových vlastních výnosech v roce 2017 (v tis. Kč)

Vlastní výnosy dosáhly výše 102 % schváleného rozpočtu a činí 9 508 tis. Kč.

Výnosy z prodeje služeb jsou realizovány ve výši 4 332 tis. Kč (116 % schváleného rozpočtu), z toho na tržby ze vstupného připadá 2 152 tis. Kč s plněním 99 % schváleného rozpočtu. Plnění plánu výnosů ze vstupného na úrovni schváleného rozpočtu bylo dosaženo zejména vzhledem k překročení plánu tržeb ze vstupného na výstavy a kulturní programy realizované v historické budově v závěru roku, které kompenzovalo deficit v plnění plánu tržeb ze vstupného na stálou expozici českého kubismu v Domě u Černé Matky Boží. Ztráta z provozu stálé expozice českého kubismu činí 1 501 tis. Kč, náklady jsou evidovány ve výši 3 275 tis. Kč a výnosy představují částku 1 774 tis. Kč. V celkovém objemu výnosů jsou zahrnuty tržby ze vstupného na stálou expozici ve výši 1 568 tis. Kč, výnosy z vyúčtování záloh na služby v DČMB částkou 188 tis. Kč a vstupné na přednášky ve výši 18 tis. Kč. Na položce výnosy z prodeje služeb jsou dále rozpočtovány tržby za přípravu výstavy Mistrovská díla ze sbírek UPM v USA, která se z organizačních důvodů na straně zahraničních partnerů nekonala. Vedení muzea se podařilo z větší části tuto ztrátu ve výnosech eliminovat, neboť operativně organizovalo výstavu Vital Art – Prague Art Nouveau 1900 do Terstu, Itálie. Za tuto výstavu byla inkasována částka 704 tis. Kč. Skutečnost výnosů za služby související s pronájmem, reprodukční práva, osvědčení k vývozům a další ostatní služby činí 1 476 tis. Kč a je na úrovni 184 % ročního rozpočtu.

Schválený rozpočet výnosů z pronájmu nemovitého majetku je realizován na 208 % částkou 1 215 tis. Kč, a to zejména z důvodu neplánovaných krátkodobých pronájmů volných prostor v historické budově pro pořádání kulturních a společenských akcí, za které v úhrnu bylo inkasováno 545 tis. Kč. Výnosy z prodaného zboží jsou plněny na úrovni 271 % schváleného rozpočtu a jsou ve výši 640 tis. Kč. Překročení plánu tržeb souvisí zejména s nabídkou nových atraktivních knižních titulů, které byly vydány v roce 2017 v rámci realizace výzkumných cílů za podpory Ministerstva kultury a Grantové agentury ČR a dále s otevřením nového muzejního obchodu v prostorách historické budovy.

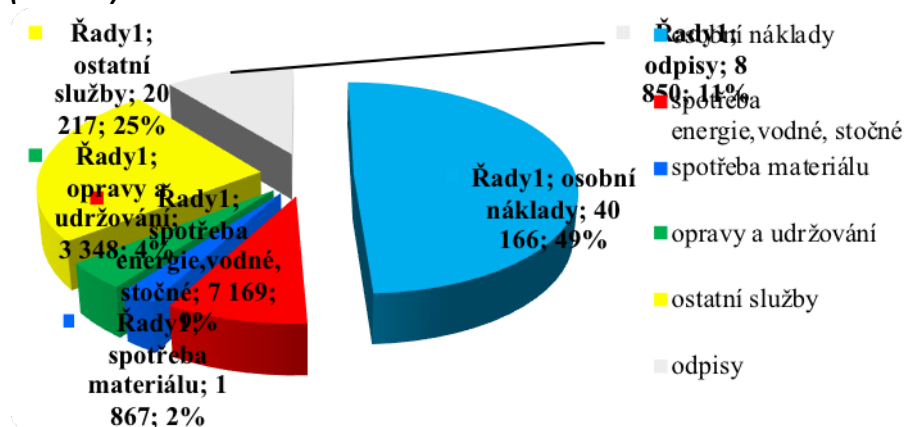
Na akvizici sbírkových předmětů byly vynaloženy prostředky rezervního fondu ve výši 999 tis. Kč z rozpočtovaného objemu 1 000 tis. Kč. Prostředky fondu reprodukce majetku jako doplňkového zdroje pro financování oprav a udržování a pořízení dlouhodobého i krátkodobého majetku byly čerpány na úrovni 49 % schváleného rozpočtu částkou 1 401 tis. Kč. Fond odměn byl zapojen do výnosů v objemu 426 tis. Kč na pokrytí překročení limitu na platy zaměstnanců.

Ostatní výnosy z činnosti dosáhly výše 455 tis. Kč. Plnění na této položce je ovlivněno zejména refundací nákladů na energie v historické budově dodavatelem stavby a části cestovních nákladů vynaložených v souvislosti s činností odborných zaměstnanců v mezinárodních komisích ICOM.

Tabulka č. 5: Přehled plnění nákladů v roce 2017 (v tis. Kč)

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet v provozu	Upravený rozpočet celkem	Skutečnost celkem	Skutečnost v provozu	Plnění SR v provozu
Provozní náklady celkem:	75 611	84 800	142 772	119 210	82 832	1,10
osobní náklady	36 653	39 687	45 243	46 173	40 166	1,10
náklady na služby, energie, materiál, atd., v tom:	38 958	45 113	97 529	73 037	42 666	1,10
spotřeba materiálu	1 736	1 736	4 108	4019	1 867	1,08
spotřeba energie, vodné, stočné	7 194	7 804	7 970	7 335	7 169	1,00
opravy a udržování	540	3 651	21 001	17 158	3348	6,20
ostatní služby	17 307	19 870	32 581	30 461	20 217	1,17
odpisy	10 079	10 079	10 079	8 850	8 850	0,88
ostatní náklady	2 102	1 973	21 790	5 214	1 215	0,58

Graf č. 5: Podíl plnění vybraných provozních nákladů na celkových provozních nákladech v roce 2017 (v tis. Kč)

Celkové náklady byly čerpány částkou 119 210 tis. Kč, z toho 82 832 tis. Kč činí provozní náklady muzea. Provozní náklady byly financovány příspěvkem na provoz ve výši 73 324 tis. Kč a vlastními výnosy muzea v objemu 9 508 tis. Kč. Schválený rozpočet provozních nákladů je plněn na 110 % a překročení bylo ovlivněno zejména čerpáním nákladů na provoz historické budovy a centrálního depozitáře, které nebyly zohledněny ve schváleném rozpisu rozpočtu vzhledem k nedostatečnému krytí příspěvkem na provoz a vlastními výnosy. Tyto náklady byly zajištěny navýšením příspěvku na provoz v závěru roku 2017.

V celkovém objemu provozních nákladů osobní náklady činí 40 166 tis. Kč a věcné náklady jsou ve výši 42 666 tis. Kč.

Plnění osobních nákladů je vykázáno na úrovni 110 % schváleného rozpočtu vzhledem k úpravám rozpočtu mzdových nákladů v průběhu roku a k čerpání fondu odměn.

Čerpání věcných nákladů dosáhlo výše 110 % schváleného rozpočtu.

Plán spotřeby materiálu byl překročen o 131 tis. Kč (8 %) vzhledem ke zvýšené potřebě profinancování nákladů výstavní činnosti v souvislosti s otevřením historické budovy. Náklady na opravy a udržování byly vynaloženy částkou 3 348 tis. Kč. Kč v porovnání se schváleným rozpočtem ve výši 504 tis. Kč, který neodpovídal skutečné potřebě z důvodu nedostatečného krytí příspěvkem na provoz a vlastními výnosy. Kromě toho vyšší čerpání těchto nákladů je ovlivněno skutečností, že některé servisní služby původně plánované na položce ostatní služby byly vyhodnoceny jako náklady na opravy a udržování a účtovány na příslušný účet.

Plnění na úrovni schváleného rozpočtu částkou 7 169 tis. Kč je zaznamenáno u spotřeby energií, vodného a stočného.

Na položce aktivace oběžného majetku v souvislosti s vydáním publikace Director's Choice ke stejnojmenné výstavě, již byl zahájen návštěvní provoz v historické budově, je vykázána částkou 510 tis. Kč, která nebyla rozpočtována.

Náklady na cestovné jsou o 8 tis. Kč nižší v porovnání s rozpočtovaným objemem a jsou plněny částkou 189 tis. Kč.

Na nákup ostatních služeb bylo vynaloženo 20 217 tis. Kč, což představuje překročení schváleného rozpočtu o 2 911 tis. Kč (17 %). Rovněž na této položce rozpočet neodpovídal skutečné potřebě vzhledem k nezajištění nákladů příspěvkem na provoz a vlastními výnosy. Čerpání nákladů na nájemné je ve výši 1 499 tis. Kč a je na úrovni 118 % schváleného rozpočtu. Vyšší čerpání na této dílčí položce bylo způsobeno přetrváváním pronájmu skladových prostor v Čelákovících, který byl od července hrazen z provozních prostředků vzhledem k ukončení financování z prostředků dotace na rekonstrukci historické budovy. Náklady na ostrahu dosáhly částky 7 348 tis. Kč (187 % schváleného rozpočtu) v porovnání s rozpočtem ve výši 3 930 tis. Kč. Toto překročení je způsobeno zprovozněním historické budovy a nárůstem nákladů na ostrahu v pobočce Kamenice nad Lipou, kterou nově zajišťuje firma vzešlá z centralizovaného zadávacího řízení. Na správu počítačových sítí bylo vynaloženo 1 424 tis. Kč, což představuje 110 % schváleného rozpočtu. Čerpání nákladů na úklid je ve výši 1 323 tis. Kč (115 % schváleného rozpočtu). Na akvizici sbírkových předmětů bylo vynaloženo 1 624 tis. Kč (162 %) a překročení je odůvodněno výjimečností pořízených sbírkových předmětů. Náklady na výstavní činnost byly čerpány částkou 1 462 tis. Kč (57 % schváleného rozpočtu) v porovnání se schváleným rozpočtem v objemu 2 572 tis. Kč. Na položce náklady na výstavní činnost jsou rozpočtovány náklady na přípravu výstavy v USA, která byla zrušena, a proto čerpání nákladů na tento účel se podstatně snížilo. Na této položce byly také rozpočtovány náklady na výstavu Josef Koudelka: Návraty, která byla přeložena na rok 2018. Na snížení čerpání plánu nákladů na výstavní činnosti se dále podílela úsporná opatření realizovaná vedením muzea. Na propagaci bylo vynaloženo 984 tis. Kč ve výši 85 % schváleného rozpočtu. Plán nákladů na revize technologií a zařízení, služby pošt, internet ošetření sbírek, přepravné, odvoz odpadu, překlady, srážkovou vodu a další služby byl čerpán částkou 4 553 tis. Kč.

Rozpočet v položce ostatní náklady z činnosti vykazuje plnění v objemu 533 tis. Kč na úrovni 117 % schváleného rozpočtu.

Odpisy dlouhodobého majetku byly realizovány v objemu 8 850 tis. Kč, tj. na úrovni 0,88 % schváleného rozpočtu. Jak je shora uvedeno, odpisový plán splněn nebyl vzhledem ke zpoždění zahájení odpisování technického zhodnocení historické budovy oproti původnímu předpokladu. Nižší čerpání částkou 668 tis. Kč (83 % ročního rozpočtu) je vykázáno na položce náklady z drobného hmotného majetku v souvislosti s dovybavením pracovišť historické budovy zejména výpočetní technikou, které bylo převážně realizováno v závěru roku návazně na navýšení příspěvku na provoz. Na profinancování provozních nákladů vlastní výnosy se podílejí z 11,5 % a příspěvek na provoz z 88,5 %.

3. Výdaje na zahraniční pracovní cesty

Celkové náklady na zahraniční pracovní cesty v roce 2017 činily 362 tis. Kč, v tom 225 tis. Kč bylo financováno z prostředků institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace, z prostředků Grantové agentury ČR na účelovou podporu výzkumu, dotace EU na projekt Ceramics a 137 tis. Kč bylo vynaloženo z provozního rozpočtu muzea. Současně částka 63 tis. Kč ve

výši cestovních nákladů vynaložených z provozního rozpočtu v souvislosti s činností odborných zaměstnanců organizace v mezinárodních komisích ICOM byla muzeu refundována.

Z prostředků institucionální podpory DKRVO bylo v roce 2017 uskutečněno celkem 20 zahraničních pracovních cest, které významně přispěly k realizaci 10 výzkumných cílů, stanovených Rozhodnutím MK. Díky nim byl uskutečněn výzkum zahraničních sbírkových a knihovnických fondů v Rakousku, Německu, Velké Británii, Itálii a USA (výzkum Lannovy sbírky skla, rukopisné pozůstalosti Rudolfa Eitelbergera, textilních tisků a návrhů firmy Ascher a dalších).

Zahraníční cesty dále umožnily účast na vědeckých konferencích, sympoziích a odborných setkáních muzejních pracovníků v zahraničí, mj. v Itálii, Francii, Rakousku, Německu, Velké Británii, Portugalsku, Rusku a na Slovensku. Z nejvýznamnějších jmenujme vystoupení kurátorů UPM na konferencích *Study Days on Venetian Glass* v Benátkách, *Musealisation, Documentation and Interpretation* na Univerzitě v portugalském Portu, *Stil modern: problemy atribucii i eksponirovania muzejnych predmetov* v Petrohradu nebo na symposiu *From London to Vienna and Central Europe: Museum of Art and Design in the Habsburg Empire* pořádaném ve Victoria & Albert Museum v Londýně. Účast zástupců muzea na těchto odborných setkáních přispěla k výměně odborných zkušeností v oblasti dějin užitého umění a designu a rovněž k prezentaci a šíření výsledků výzkumu UPM. Přínos těchto zahraničních cest byl podrobně komentován v cestovních zprávách a souhrnně ve Zprávě o plnění cílů projektů IP DKRVO za rok 2017.

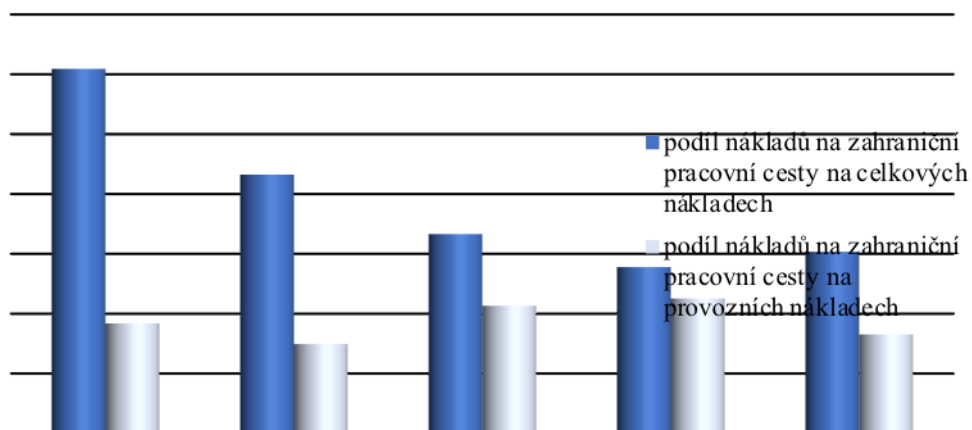
Uměleckoprůmyslové museum v Praze je jedním z aktivních členů Mezinárodní rady muzeí ICOM. Jedná se o globální think tank v oboru muzejnictví s mezinárodní prestiží. Pracovníci UPM se v roce 2017 významně podíleli na práci řady odborných komitétů této organizace. Ředitelka PhDr. Helena Koenigsmarková je prezidentkou Mezinárodní komise ICOM-ICDAD (Dekorativní umění a design), předsedala zasedání komise v americkém Miami a zajišťovala supervizi přípravy programu. Vystoupila rovněž na zasedání sítě světových muzeí umění a designu MUSCON, kde představila výstavní program UPM po znovuotevření veřejnosti. Kurátoři UPM se aktivně účastnili také zasedání ICOM Costume Committee v Londýně, ICOM Glass Committee ve Francii nebo zasedání mezinárodní společnosti Glass and Light v Rakousku. Aktivní zapojení pracovníků UPM do práce uvedených mezinárodních organizací usnadňuje navazování odborných kontaktů, posiluje výměnu zkušeností a odborných projektů a zvyšuje prestiž českého muzejnictví na mezinárodní scéně.

Z provozních prostředků muzea byly hrazeny cesty pracovníků, které se zúčastnili významných kulturních akcí v zahraničí a podíl muzea na cestovních nákladech v souvislosti s činností v ICOM.

Tabulka č. 6: Přehled nákladů na zahraniční pracovní cesty v letech 2013 – 2017 (v tis. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
náklady na zahraniční pracovní cesty v tis. Kč	410	397	381	486	362
celkové náklady v tis. Kč	67 310	91 822	114 403	174 992	119 210
podíl nákladů na zahraniční pracovní cesty na celkových nákladech v %	0,61	0,43	0,33	0,28	0,30
náklady na zahraniční pracovní cesty v provozu v tis. Kč	105	90	115	153	137
provozní náklady v tis. Kč	57 142	60 243	53 921	67 857	82 832
podíl nákladů na zahraniční pracovní cesty v provozu na provozních nákladech v %	0,18	0,15	0,21	0,23	0,17

Graf č. 6: Vývoj podílů nákladů na zahraniční pracovní cesty na celkových nákladech a na provozních nákladech v letech 2013 - 2017 (%)

Z výše uvedeného přehledu je patrné, že náklady na zahraniční služební cesty byly ve sledovaném období v rozhodující míře hrazeny z dotačních prostředků.

4. Mimorozpočtové zdroje financování

Do hospodaření muzea v roce 2017 byly zapojeny mimorozpočtové zdroje v celkové výši 916 tis. Kč, v tom:

- 880 tis. Kč – dotace na výzkumný projekt Krásná jizba 1927 – 1948, Design a bytová kultura – zboží, autoři, producenti poskytnutá Grantovou agenturou ČR,
- 29 tis. Kč – dar Svazu výrobců cementu na zajištění realizace projektu Panelová sídliště v České republice jako součást městského životního prostředí: Zhodnocení a prezentace jejich obytného potenciálu,
- 7 tis. Kč - dotace EU na projekt Ceramics, poskytnuta příjemcem Národním muzeem porcelánu v Selbu UPM jako partneru.

Výzkumný projekt Krásná jizba 1927 – 1948, Design a bytová kultura – zboží, autoři, producenti, který je realizován v letech 2016 a 2017, je zaměřen na dokumentaci, analýzu a zhodnocení působení Krásné jizby jako platformy realizace zásad funkcionalismu v oblasti designu. Výstupem projektu bude monografická publikace.

Prostředky peněžního daru Svazu výrobců cementu byly vynaloženy na spolufinancování projektu Panelová sídliště v České republice jako součást městského životního prostředí: Zhodnocení a prezentace jejich obytného potenciálu financovaného z Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) Ministerstva kultury, identifikační kód DF13P01OVV018 a užití na realizaci a propagaci výstav Příběh paneláků.

Ceramics and its Dimensions je široký projekt přinášející výzkum historie a současnosti evropské keramiky a podporující její inovační potenciál. Je podporován programem vypsáním Evropskou unií s názvem Creative Europe. V období 1. prosinec 2014 až 30. listopad 2018 v jeho rámci pracuje 18 předních evropských muzeí a univerzit činných v keramickém oboru. Pro UPM je účast v tomto projektu jedinečnou příležitostí být aktivní součástí této komunity. Pracovníci muzea se kromě jiného podílejí na tvorbě publikace edukačního modulu, publikování v pravidelném newsletteru či na výstavě současné evropské keramiky nejmladší generace Shaping The Future, která proběhne v roce 2018 ve výstavních sálech UPM

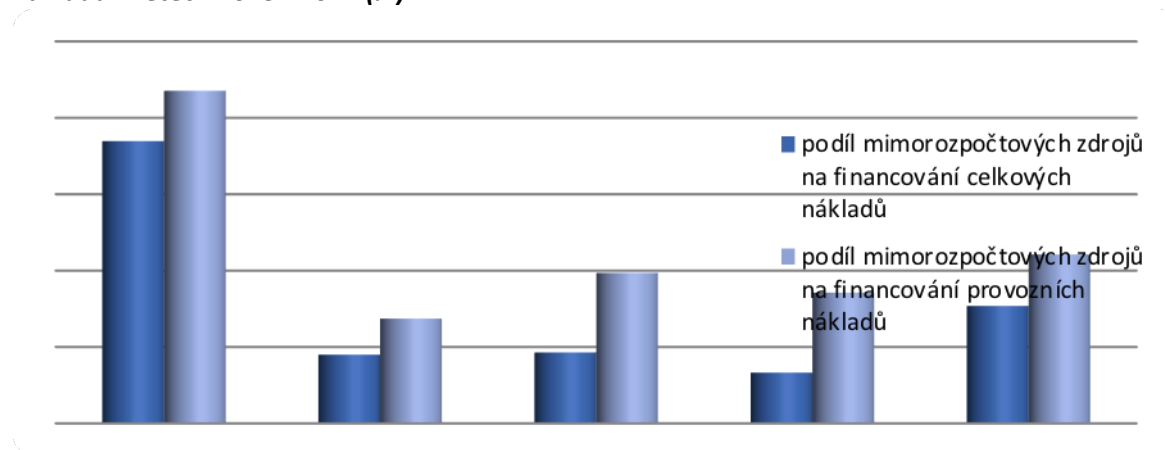
Tabulka č. 7: Přehled zapojení mimorozpočtových zdrojů do hospodaření v letech 2013- 2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Mimorozpočtové zdroje v tis. Kč	1 244	413	531	581	916

celkové náklady v tis. Kč	67 310	91 822	114 403	174 992	119 210
podíl mimorozpočtových zdrojů na financování celkových nákladů v %	1,85	0,45	0,46	0,33	0,77
provozní náklady v tis. Kč	57 142	60 243	53 921	67 857	82 832
podíl mimorozpočtových zdrojů na financování provozních nákladů v %	2,18	0,69	0,98	0,86	1,11

Vývoj zapojení mimorozpočtových zdrojů do hospodaření muzea je ve sledovaném období kolísavý. Vyšší čerpání v roce 2013 je ovlivněno realizací víceletých projektů Leonardo da Vinci a Partage Plus financovaných v rámci programů vyhlášených EU. V roce 2014 byly tyto projekty ukončeny a náklady byly vykázány částkou 259 tis. Kč. Současně od roku 2012 byl realizován víceletý projekt Antonín Kybal – cesty designu a textilní tvorby 20. – 60. let 20. století podpořený Grantovou agenturou ČR, který byl ukončen v roce 2015. V letech 2016 a 2017, jak je shora uvedeno, byl realizován výzkumný projekt Krásná jizba 1927 – 1948, Design a bytová kultura – zboží, autoři, producenti financovaný Grantovou agenturou ČR.

Graf č. 7: Vývoj podílu mimorozpočtových zdrojů na financování celkových nákladů a provozních nákladů v letech 2013 - 2017 (%)

5. Fondy muzea

Peněžní fondy muzea byly v roce 2017 čerpány částkou 2 855 tis. Kč, v tom čerpání rezervního fondu činí 1 027 tis. Kč, fond reprodukce majetku byl použit ve výši 1 402 tis. Kč a fond odměn částkou 426 tis. Kč. Na financování provozních nákladů se fondy podílely částkou 2 827 tis. Kč, prostředky ve výši 36 tis. Kč představují použití účelově určených darů a dotace ze zahraničí.

Rezervní fond byl v roce 2017 tvořen z přijatých peněžních darů ve výši 30 tis. Kč a z prostředků ze zahraničí ve výši 7 tis. Kč. Na akvizice sbírkových předmětů bylo z prostředků fondu čerpáno 999 tis. Kč. Muzeum od roku 2007 realizuje nákupy z prostředků, které byly po vypořádání škody vzniklé odcizením zapůjčených sbírkových předmětů městem Antverpy uloženy v rezervním fondu a určeny na akvizice. Schváleným rozpisem rozpočtu na rok 2017 účelové prostředky ve výši 1 000 tis. Kč jsou určeny na akvizice sbírkových předmětů, 600 tis. Kč na zajištění potřeb nekrytých příspěvkem zřizovatele a vlastními výnosy a peněžní dary v objemu 314 tis. Kč jsou vázány na konkrétní účely. Zůstatek rezervního fondu k 31. 12. 2017 činí 4 052 tis. Kč. Použití prostředků rezervního fondu pro rok 2018 je schváleným rozpisem rozpočtu stanoveno částkou 1 803 tis. Kč, z toho 1 181 tis. Kč je určeno na nákup sbírkových předmětů, 22 tis. Kč bude použito z peněžních darů a 600 tis. Kč na zajištění potřeb nekrytých příspěvkem zřizovatele a vlastními výnosy.

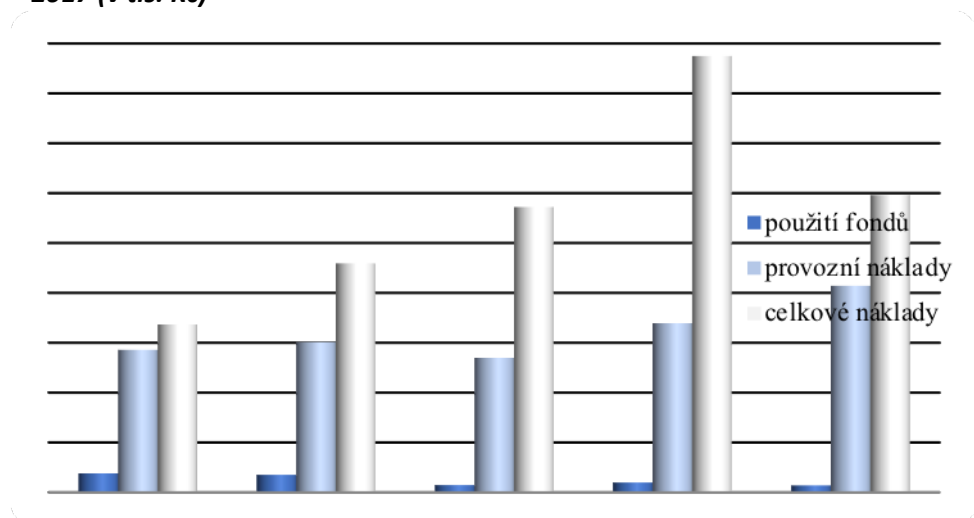
Fond reprodukce majetku byl tvořen odpisy dlouhodobého majetku v objemu 8 850 tis. Kč. Fond reprodukce majetku byl čerpán jako doplňkový zdroj financování oprav a udržování dlouhodobého majetku konkrétně na servis technologií a zařízení centrálního depozitáře a historické budovy částkou 1 402 tis. Kč a dále z prostředků fondu reprodukce byly realizovány odvody z odpisů nemovitého majetku v objemu 5 463 tis. Kč. Na financování pořízení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku bylo vynaloženo 377 tis. Kč, z toho na spolufinancování v rámci v rámci dotace z podprogramu VISK 3 na pořízení software pro knihovní systém a detekční brány částka 82 tis. Kč a na pořízení datového úložiště pro fotoateliér 208 tis. Kč. Zůstatek fondu reprodukce k 31. 12. 2017 činí 5 104 tis. Kč. Zapojení prostředků fondu reprodukce majetku do hospodaření muzea pro rok 2018 je schváleným rozpisem rozpočtu stanoveno částkou 2 800 tis. Kč. Na financování investičních výdajů je plánována částka 300 tis. Kč na nové webové stránky a 103 tis. Kč na server pro účetní program a 86 tis. Kč server pro aplikaci Kramerius pro knihovnu UPM.

Fond kulturních a sociálních potřeb byl čerpán částkou 639 tis. Kč, v tom příspěvek na stravování 536 tis. Kč a 103 tis. Kč na peněžité dary při pracovních a životních výročích.

Tabulka č. 8: Přehled použití fondů v letech 2013 -2017 (v tis. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
použití fondů celkem, v tom:	7 613	7 025	2 924	3 984	2 827
použití rezervního fondu v tis. Kč	3 634	3 999	1 256	995	999
použití fondu reprodukce majetku v tis. Kč	3 678	2 977	1 668	2 811	1 402
použití fondu odměn v tis. Kč	301	49	0	178	426
celkové náklady v tis. Kč	67 310	91 822	114 403	174 992	119 210
podíl použití fondů na financování celkových nákladů v %	11,31	7,65	2,56	2,28	2,37
provozní náklady v tis. Kč	57 142	60 243	53 921	67 857	82 832
podíl použití fondů na financování provozních nákladů v %	13,32	11,66	5,42	5,87	3,41

Graf č. 8: Vývoj použití fondů na financování celkových nákladů a provozních nákladů v letech 2013 – 2017 (v tis. Kč)

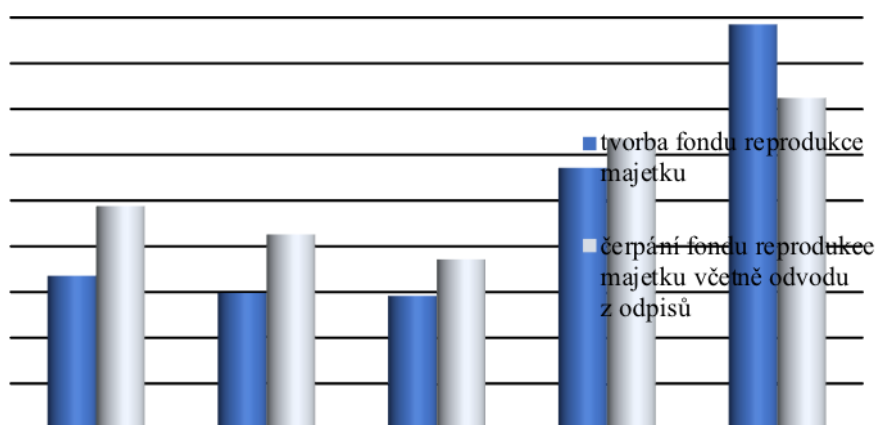

Vývoj zapojení fondů do hospodaření je s výjimkou roku 2016 sestupný a je ovlivněn snížením zapojení fondu reprodukce majetku do hospodaření muzea a zároveň snížením čerpání rezervního fondu. Rezervní fond byl ve sledovaném období čerpán na akvizici sbírkových předmětů podle nabídky na trhu a potřeb muzea.

Tabulka č. 9: Přehled tvorby a čerpání fondu reprodukce majetku v letech 2013 – 2017
(v tis. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
počáteční zůstatek	7 951	6 429	4 924	4 126	3 496
tvorba fondu reprodukce majetku	3 356	2 978	2 917	5 716	8 850
čerpání fondu jako doplňkového zdroje včetně odvodové povinnosti	4 878	4 261	2 952	5 804	6 865
použití na financování investic		222	763	542	377
zůstatek	6 429	4 924	4 126	3 496	5 104
rozdíl mezi tvorbou a čerpáním fondu	-1 522	-1 505	-798	-630	1 608

Graf č. 9: Vývoj disponibilních prostředků fondu reprodukce majetku v letech 2013 – 2017
(v tis. Kč)

Výše uvedená tabulka a graf znázorňují výrazné vyšší čerpání fondu reprodukce v porovnání s tvorbou fondu v období let 2013 až 2014. V roce 2015 vývoj hospodaření muzea umožnil snížit použití prostředků fondu reprodukce majetku jako doplňkového zdroje financování oprav a udržování hmotného a nehmotného dlouhodobého i krátkodobého majetku a snížit nepoměr mezi tvorbou a čerpáním fondu. V roce 2016 vzhledem k potřebě zajištění provozu Centrálního depozitáře a zvýšení odvodové povinnosti o odvod z odpisů budovy Centrálního depozitáře je zaznamenán výrazný nárůst čerpání fondu reprodukce. Současně v důsledku zvýšení objemu odpisů dlouhodobého majetku se rozdíl mezi tvorbou a čerpáním fondu dále snížil. V roce 2017 vzhledem k dalšímu zvýšení tvorby fondu v souvislosti se zahájením odepisování technického zhodnocení historické budovy byl poprvé ve sledovaném období zaznamenán kladný rozdíl mezi tvorbou a čerpáním fondu.

6. Mzdové náklady

Uměleckoprůmyslovému museu v Praze byly v rozpisu schváleného rozpočtu na rok 2017 stanoveny tyto ukazatele:

Mzdové náklady celkem	26 743 736 Kč
v tom: limit prostředků na platy	26 320 736 Kč
ostatní osobní náklady	423 000 Kč
počet zaměstnanců	87

průměrný měsíční plat	25 211,43 Kč
Upravený rozpočet - mzdové náklady	33 579 872 Kč
v tom: limit prostředků na platy	30 666 392 Kč
ostatní osobní náklady	2 913 480 Kč
počet zaměstnanců	87
průměrný měsíční plat	29 373,94 Kč
Skutečnost za rok 2017 – mzdové náklady	34 426 837 Kč
z toho: prostředky na platy	31 427 221 Kč
ostatní osobní náklady	2 983 485 Kč
počet zaměstnanců	88,698
průměrný měsíční plat	29 526 Kč

Schválený rozpočet mzdových nákladů ve výši 26 743 736 Kč byl v průběhu roku 2017 navýšen o částku 6 836 136 Kč na celkový objem 33 579 872 Kč.

Navýšení na platy zaměstnanců bylo realizováno částkou 4 345 656 Kč, v tom:

- 1 628 553 Kč v ukazateli příspěvek na provoz,
- 2 185 000 Kč z výdajů na institucionální podporu na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace,
- 532 103 Kč z výdajů na účelovou podporu výzkumu a vývoje z Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) na projekt Panelová sídliště v České republice jako součást městského životního prostředí: Zhodnocení a prezentace jejich obytného potenciálu, identifikační kód: DF13P01OVV018,

Navýšení na ostatní osobní náklady bylo realizováno částkou 2 490 480 Kč, v tom:

- 630 000 Kč v ukazateli příspěvek na provoz,
- 130 000 Kč z výdajů na institucionální podporu na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace,
- 1 645 000 Kč z výdajů na účelovou podporu výzkumu a vývoje z Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) na projekt Panelová sídliště v České republice jako součást městského životního prostředí: Zhodnocení a prezentace jejich obytného potenciálu, identifikační kód: DF13P01OVV018,
- 85 480 Kč z dotace na projekt Historické tapiserie a textil ze sbírky Uměleckoprůmyslového musea v Praze – konzervace a prezentace spolufinancovaného z prostředků finančních mechanismů EHP/Norsko,

Vykázaná skutečnost čerpání mzdových nákladů činí 34 426 837 Kč. Překročení v objemu 846 965 Kč je pokryto:

- prostředky na podporu výzkumu, vývoje a inovací poskytnuté v souladu s § 10 zákona č. 130/2002 Sb. na projekt Krásná jizba 1927 – 1948, Design a bytová kultury – zboží, autoři, producenti ve výši 357 000 Kč, v tom 337 000 Kč činily platy zaměstnanců a 20 000 Kč ostatní osobní náklady,
- náhradami za pracovní neschopnost vyplácené zaměstnavatelem ve výši 86 131 Kč,
- prostředky z fondu odměn na pokrytí překročení limitu mzdových nákladů stanoveného v rámci příspěvku na provoz částkou 425 850 Kč, v tom platy zaměstnanců činily 423 829 Kč a 2 021 Kč ostatní osobní náklady,

- nečerpáním prostředků na projekt Historické tapiserie a textil ze sbírky Uměleckoprůmyslového musea v Praze – konzervace a prezentace částkou 22 016 Kč, která představuje profinancování ex post ostatních osobních nákladů vyplacených v roce 2016.

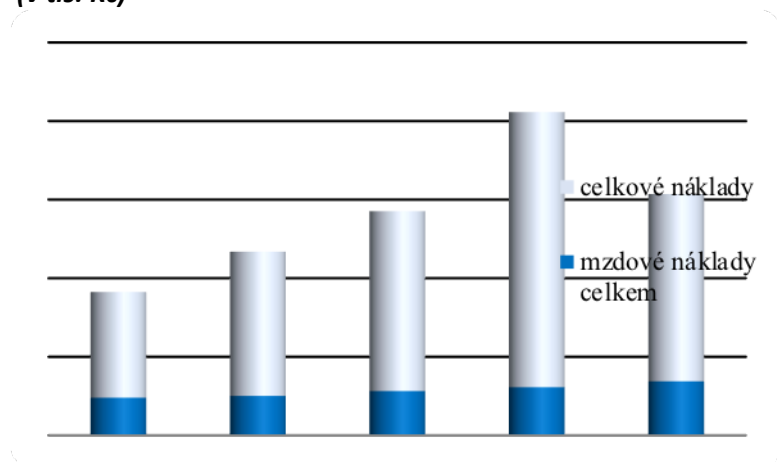
Téměř veškeré ostatní osobní náklady byly vynaloženy na základě dohod o provedení práce. Skutečně dosažený průměrný plat v roce 2017 činil 29 526 Kč. Stanovený limit počtu zaměstnanců 87 byl překročen o 0,69 a dosažená skutečnost je 88,69 přepočtených míst v pracovním poměru. Překročení bylo způsobeno potřebou personálního zajištění agendy investičních projektů muzea, produkce výstav a posílení počtu zaměstnanců knihovny v souvislosti s otevřením muzea.

Tabulka č. 10: Přehled čerpání mzdových nákladů v letech 2013 - 2017 (v tis. Kč)

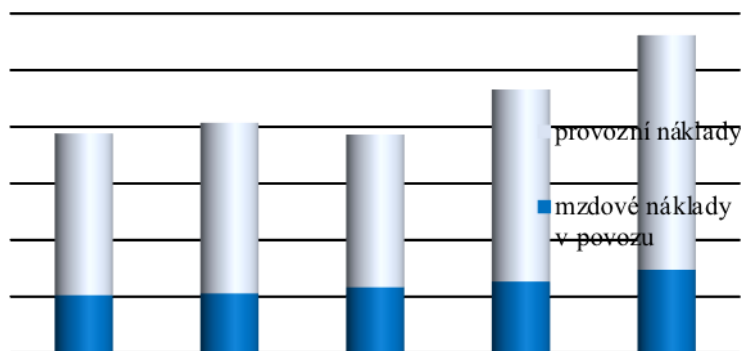
	2013	2014	2015	2016	2017
mzdové náklady celkem	23 978	25 077	28 215	30 678	34 427
platy zaměstnanců	22 149	22 797	25 928	28 177	31 513
ostatní osobní náklady	1 829	2 280	2 287	2 501	2 914
celkové náklady	67 310	91 822	114 403	174 992	119 210
mzdové náklady v provozu celkem	20 545	21 173	23 334	25 351	29 514
platy zaměstnanců	19 979	20 771	23 111	24 928	28 459
ostatní osobní náklady	566	402	223	423	1 055
provozní náklady	57 142	60 243	53 921	67 857	82 832

Přehled mzdových nákladů v provozu vzhledem k navýšení tarifů v průběhu sledovaného období vykazuje trvalý vzestup objemů platů: v roce 2014 o 3,2 %, v roce 2015 o 11,3 %, v roce 2016 o 7,9% a v roce 2017 o 14,2 %. V roce 2017 kromě navýšení tarifů byl v souvislosti s potřebou zajištění provozu Centrálního depozitáře navýšen počet zaměstnanců o 2 včetně finančního krytí příslušného objemu platů.

Graf č. 10: Vývoj podílu mzdových nákladů na celkových nákladech v letech 2013 - 2017 (v tis. Kč)

Graf č. 11: Vývoj podílu mzdových nákladů na provozních nákladech v letech 2013 - 2017 (v tis. Kč)

Tabulka č. 11: Přehled čerpání limitu počtu zaměstnanců v letech 2013 - 2017

	2013	2014	2015	2016	2017
přepočtený počet zaměstnanců	83	83	83	88	89

7. Bezúplatné převody majetku

Muzeum v roce 2017 převedlo soubor skleněných a keramických předmětů z Rothmayerovy vily v Praze v počtu 27 položek = 31 kusů Muzeu hlavního města Prahy z důvodu tzv. přebytečnosti, povoleno Ministerstvem kultury v CES 10. 2. 2017, č. 232/2017. Tímto opatřením došlo k navrácení předmětů tam, kde původně byly. Ve většině případů se jednalo o věci denního použití bez větší umělecké hodnoty. Muzeum je expozičně vyžije k zařízení vily.

8. Veřejné zakázky s podstatným vlivem na hospodaření

Hospodaření muzea v roce 2017 bylo zásadně ovlivněno dokončenými veřejnými zakázkami, jejichž předmětem byly stavební práce, dodávky technologií a vnitřního vybavení historické budovy.

V průběhu výstavby byly níže uvedenými dodavateli realizovány tyto hlavní veřejné zakázky:

STIS stavební a inženýrská společnost, s.r.o. - projektové řízení, technický dozor investora,
Projektová ateliér pro architekturu a pozemní stavby, s.r.o. - komplexní projektová dokumentace,
PSG – International, a.s. – stavební práce,

Trade FIDES, a.s. – dodávka strukturálních a slaboproudých rozvodů,

Dřevozpracující družstvo Jaroměřice – dodávka interiérového vybavení,

„ETNA“ spol. s r.o. - dodávka osvětlovacího systému,

Quick Office s. r.o. - dodávka volného interiérového vybavení včetně strojů a zařízení,

Artspekt a.s. – dodávka nábytku.

V rámci samotného provozu historické budovy jsou realizovány veřejné zakázky, jejichž předmětem jsou ostraha, dodávka energií, kontrola požární bezpečnosti a další služby.

Zpracovala Ing. Galina Fiačanová

Technická správa

V tomto roce byla zkolaudována a převzata do užívání hlavní budova UPM a s tím bylo nutné všechny systémy uvést v činnost dle požadavků a potřeb UPM. Byly také vytvořeny nové provozní řády budovy i celé organizace (dopravy, PO, BOZP, provozu atd.), které bylo nutné změnit dle aktuálních potřeb, norem a zákonů. Probíhalo také stěhování zaměstnanců zpět do historické budovy UPM. Část budovy byla zprovozněna a otevřena pro veřejnost, po proběhlých výběrových řízeních byly uzavřeny nájemní smlouvy na obchod a restauraci. Proběhlo rovněž sestěhování skladů v Čelákovících do jednoho prostoru a částečně byl přestěhován sklad z Brandýsa nad Labem do Stehelčevsi. Byly uplatněny garanční závady jak v historické budově, tak v centrálním depozitáři. Také proběhly revize a servisy zařízení podle obecně platných právních předpisů i interních norem. Na zámku v Kamenici nad Lipou byla provedena oprava střešní krytiny a zastřešení pergoly po letní vichřici a průběžně byly

opravovány fasády, nátěry, podlahy, rozvody ÚT a elektroinstalace, dále byl proveden kompletní servis monitorování klimatu HANWELL . Rovněž probíhala průběžně údržba a úpravy zeleně.

IT oddělení

Historická budova UPM

V průběhu roku 2017 byla pracoviště historické budovy UPM vybavena čtrnácti novými počítačovými sestavami, dodanými jako součást vybavení pracovišť v rámci rekonstrukce. Dále byly pořízeny 2 notebooky a multifunkční tablet. Kvůli obměně stávající dosluhující techniky byly pořízeny 2 barevné laserové tiskárny. Z důvodu nedostatečného pokrytí některých částí historické budovy UPM bylo pořízeno 5 Wi-Fi přístupových bodů a 1x Wi-Fi controller pro efektivnější rozdělení připojených klientů mezi jednotlivé přístupové body při velké zátěži.

Knihovna UPM

V průběhu roku 2017 bylo pracoviště knihovny v historické budově UPM vybaveno sedmi novými počítačovými sestavami, které nahradily vysloužilé nevyhovující počítače na hranici životnosti. Dále byl na pracoviště pořízen 1 notebook a 2 multifunkční tiskárny A4. Z důvodu nasazení nového knihovnického systému Verbis byl rozšířen stávající hlavní server HP 350 o 2 pevné disky a byl na něj nainstalovaný další virtuální Windows server, kvůli zálohování systému bylo o 2 pevné disky rozšířeno také stávající diskové NAS úložiště. V rámci znovuotevření badatelný knihovny UPM pro veřejnost byla badatelna vybavena dvěma počítači typu All In One pro čtenáře knihovny.

Centrální depozitář UPM

V průběhu roku 2017 byla pracoviště centrálního depozitáře UPM vybavena 2 novými stolními skenery s vybavením pro snímání filmových negativů, byla dodána 1x počítačová sestava a 1x notebook, coby nahrazení nevyhovujících počítačů na hranici životnosti. Pro pracoviště fotografií bylo instalováno diskové pole o kapacitě 30TB včetně externí jednotky pro zálohu dat, pro ukládání fotografií dokumentovaných sbírkových předmětů. V průběhu roku 2017 došlo k přechodu na evidenční program Museion, cloudovou on-line aplikaci firmy Musoft, která nahradila starší evidenční systém Demus.

12) Audit a kontrolní činnost:

Interní audity provedené auditorem v r. 2017 byly zaměřeny na plnění zákonných povinností v oblastech:

- čerpání prostředků státního rozpočtu na rekonstrukci hlavní budovy UPM
- provádění účetních operací ke konci a na počátku účetního ročního období
- financování a vyúčtování nákladů a výnosů vybraných výstav, konkrétních účetních zakázek
- hospodaření a prostředky FKSP, tvorba a čerpání fondu
- inventarizace hmotného majetku, jeho vyřazování a likvidace
- financování cestovních náhrad
- vývozy předmětů kulturní hodnoty

Zjištění interního auditu nemělo charakter závažného porušení právních předpisů či porušení rozpočtové kázně. Dílčí nedostatky byly operativně řešeny či doporučeny k řešení vedení organizace.

Upraven byl systém řídicí kontroly v UPM. Stanoveny a vykonávány jsou mjh. Povinnosti při provádění finanční kontroly odpovědnými pracovníky (příkazce operace, správce rozpočtu, hlavní účetní atp.). Prováděny byly i následné kontroly opatření a výsledky byly předloženy vedení muzea. Byl zpracován plán interního auditu na r. 2018. Interní auditor ing. Oldřich Myslivec odešel do důchodu.

Použité zkratky

AIHV – Association internationale pour l'histoire du verre (AIHV)

AMG – Asociace muzeí a galerií ČR
CD – Centrální depozitář UPM v Praze-Stodůlkách
CDS – Centrum dokumentace sbírek UPM
CES – Centrální evidence sbírek
CI – corporate identity
DEMUS – Dokumentace a evidence muzejních sbírek
DKRVO – Dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (institucionální podpora vědy a výzkumu Ministerstvem kultury ČR)
EHP – Evropský hospodářský prostor
FRM – fond reprodukce majetku
GAVU – Galerie výtvarného umění v Chebu
HB – historická budova UPM
ICOM – International Council of Museums
IGS – International Glass Symposium, Nový Bor
IPDKRVO – Institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace
ISO – Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví
KDDD PedF UK – katedra dějin a didaktiky dějepisu Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze
KTF UK – Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
KVK TT PdF UHK – katedra výtvarné kultury a textilní tvorby Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové
KVV PedF UK – katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze
Králové
MHMP – Muzeum hlavního města Prahy
MIC – Museo Internazionale delle Ceramiche, Faenza
MSB – Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou
MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
MVS – Meziknihovní výpůjční služba
NAKI – Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity Ministerstva kultury ČR
NM – Národní muzeum, Praha
NPÚ – Národní památkový ústav
NTM – Národní technické muzeum, Praha
OVSI MK ČR – Odbor vnitřní správy a investic Ministerstva kultury ČR
PedF UK – Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
SOUŠUŘ – Střední odborná škola uměleckých řemesel Podkovářská v Praze
SVUK – Sdružení výtvarných umělců keramiků
ÚHOS – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
UJEP – Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem
ÚOP – Územní odborné pracoviště (Národní památkový ústav)
UPM – Uměleckoprůmyslové museum v Praze
UTB – Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
VaV – Věda a výzkum – institucionální financování dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace UPM
VISK – Veřejné informační služby knihoven
VŠCHT – Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
VŠUP – Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze
VŠVU – Vysoká škola výtvarných umění v Bratislavě
ZČM – Západočeské muzeum v Plzni
ZČG – Západočeská galerie v Plzni

13) Tiráž:

Uměleckoprůmyslové museum v Praze Výroční zpráva 2017

foto: Ondřej Kocourek a Gabriel Urbánek, fotoarchiv UPM
redakce: Alena Bártová a Dušan Seidl

Uměleckoprůmyslové museum v Praze
ulice 17. listopadu 2
110 00 Praha 1

T) +420 778 543 902

E) info@upm.cz

W) www.upm.cz, czkubismus.cz

zřizovatel UPM: Ministerstvo kultury ČR
právní postavení UPM: příspěvková organizace
statutární zástupce UPM: PhDr. Helena Koenigsmarková
IČO: 00023442

Pobočky:

Dům U Černé Matky Boží

Ovocný trh 19
110 00 Praha 1
W) czkubismus.cz

Galerie Josefa Sudka

Úvoz 24, Praha 1
T) +420 257 531 489

Zámek Kamenice nad Lipou

náměstí Čsl. armády 1
394 70 Kamenice nad Lipou
E) zamek.kamenice@upm.cz
T) +420 565 434 168

Facebook)

Umeleckoprumslove-museum-v-Praze